TYLKO 9,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT) Z PŁYTĄ DVD

Komputer Świat

Twój Niezbędnik

Nr 5|2018 (100) | październik – listopad 2018 | www.komputerswiat.pl

BONUSY
ESET INTERNET SECURITY na rok za darmo dla stałych Czytelników
100 ZŁ NA FILMY w serwisie **VOD CHILI**

CHILI

WYDANIE 100

100 PROGRAMÓW WSZECH CZASÓW

10 superpakietów najlepszych programów do najważniejszych zastosowań ze wskazówkami krok po kroku

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

ZESTAW SUPERNARZĘDZI
Poznaj najskuteczniejsze programy do optymalizacji i serwisowania PC

AUDIO, WIDEO I GRAFIKA
Sprawnie poprawiaj zdjęcia, edytuj grafikę, muzykę i filmy

PROGRAMY DO BIURA I INTERNETU
Korzystaj z najlepszych narzędzi do pracy i dokumentów PDF

NAJBARDZIEJ POSZUKIWANE NARZĘDZIA I PROGRAMY
do systemu, multimediów, internetu, zdjęć, ochrony komputera i inne

PEŁNE WERSJE
O WARTOŚCI PONAD 800 ZŁ

ESET Internet Security
Renomowany pakiet bezpieczeństwa

Ashampoo WinOptimizer 2018
Optymalizuje i przyspiesza Windows

IObit Uninstaller 8 PRO
Dokładnie odinstalowuje programy

IObit Malware Fighter 6 PRO
Wykrywa i usuwa zagrożenia bezpieczeństwa

Ashampoo Photo Optimizer 2018
Poprawia zdjęcia jednym kliknięciem

Ashampoo Music Studio 2018
Nagrywa i edytuje muzykę

Ashampoo Snap 9
Tworzy zrzuty ekranu i nagrywa poradniki wideo

60 E-WYDAŃ NIEZBĘDNIKÓW
Z LAT 2008–2017
GRATIS DLA CZYTELNIKÓW

POBIERZ Z KSPLUS.PL

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

PRENUMERATA

3 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

UWAGA! LICZBA ZESTAWÓW OGRANICZONA, OFERTY DOTYCZĄ PROGRAMÓW W WERSJI CYFROWEJ

1 ROCZNA PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!

TYLKO 49 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

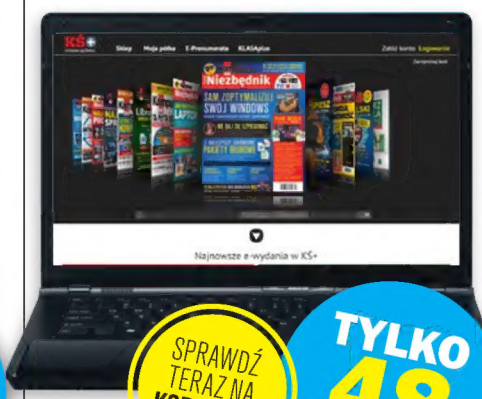

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

3 Z PROGRAMEM O WARTOŚCI 157 ZŁ

LICENCJA NA 1 ROK, NA 1 KOMPUTER I NA 1 SMARTFON Z SYSTEMEM ANDROID

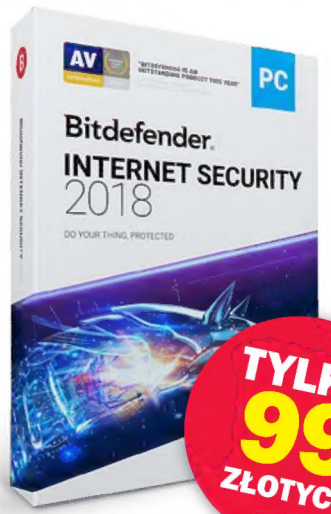

TYLKO 99 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK
+ BITDEFENDER INTERNET SECURITY

- Najlepsza ochrona systemu Windows i urządzenia z systemem Android
- Ochrona kamery internetowej
- Wielowarstwowa ochrona zabezpieczająca pliki
- Odzyskaj smartfon w przypadku jego utraty

OFERTA DOSTĘPNA TYLKO NA WWW.LITERIA.PL

1. Ofertę zamów na literia.pl
2. Pobierz plik instalacyjny programu na komputer: **Bitdefender Internet Security** ze strony **http://tiny.pl/g4mgm**
   Pobierz aplikację na smartfon: **Bitdefender Mobile Security dla Androida** ze strony **http://tiny.pl/g4mgg**
3. Zainstaluj na swoim urządzeniu
4. Wpisz klucze rejestracyjne otrzymane drogą elektroniczną

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

NUMER 100

Płyta DVD w tym Niezbędniku zawiera 7 pełnych wersji komercyjnych programów oraz 10 superpakietów przydatnych aplikacji i Linuxa Ubuntu

TEMATYCZNE DZIAŁY

kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

INFORMACJE

wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

ZAINSTALUJ

z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

WYGLĄD PROGRAMU

zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

W KŚ+: ARCHIWUM 10 ROCZNIKÓW NIEZBĘDNIKA

To prezent sentymentalny – archiwum 10 roczników Niezbędnika, 60 numerów, od roku 2008. Numery są w formacie PDF, przygotowane specjalnie do wygodnego przeglądania w programie Calibre. Znajdziemy je w KŚ+ (www.ksplus.pl).

JAK POBRAĆ E-WYDANIE, PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD I ARCHIWUM 10 ROCZNIKÓW NIEZBĘDNIKA

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD tego numeru, a także: klucze do pełnych wersji, w tym do antywirusa ESET Internet Security, kod do serwisu VOD CHILI oraz Archiwum 10 roczników Niezbędnika.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** ● i przepisać go.

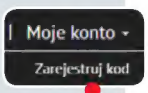

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** ● i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

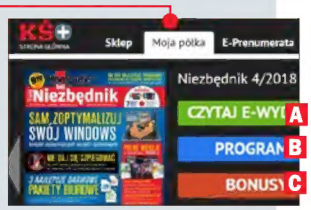

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie** A. PDF pobierzemy, klikając na ●. A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania, klucze pełnych wersji czy archiwum, klikamy na **Programy** B. Kod do CHILI znajdziemy, klikając na **Bonusy** C.

KOLEJNY NUMER Komputer Świat Niezbędnik 6/2018 W SPRZEDAŻY OD 12 GRUDNIA 2018 ROKU

OD REDAKCJI

100. numer!

Od 2000 roku Niezbędnik publikuje poradniki do najlepszych i najważniejszych programów na Windows, pisane przez dziennikarzy Komputer Świata. Korzystając z naszego doświadczenia, za pomocą profesjonalnych wskazówek już od 18 lat pomagamy Wam odkrywać nowe programy, które usprawniają pracę przy komputerze, oszczędzają czas i ułatwiają życie użytkownikom, których pasjonuje fotografia, grafika, muzyka, filmy lub chcą spróbować sił w serwisowaniu PC. Z okazji setnego wydania przygotowaliśmy listę 100 najlepszych programów do najważniejszych zastosowań, ale nie tylko. Rozpoczynamy również nową stałą akcję z renomowanym antywirusem ESET. Począwszy od tego wydania, w sześciu numerach Niezbędnika będziemy zamieszczać kody do pełnej wersji markowego pakietu bezpieczeństwa ESET Internet Security, zapewniając stałym Czytelnikom darmową ochronę antywirusową przez cały rok. W KŚ+ czeka na Was dodatkowo archiwum e-wydań 10 roczników Niezbędnika i kod bonusowy na filmy w serwisie VOD CHILI o wartości 100 złotych.

Dziękujemy, że jesteście z nami!

AGNIESZKA AL-JAWAHIRI
REDAKTOR WYDANIA

MARIUSZ MICHALSKI
SZEF PROGRAMOWY NIEZBĘDNIKA

Co to jest DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszukiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

Programy w KŚ+

Wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych dostępnych jest wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **www.ksplus.pl**

Tak oznaczamy wersje programów

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmowy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ashampoo Music Studio 2018	PEŁNA WERSJA	016	8
Ashampoo Photo Optimizer 2018	PEŁNA WERSJA	017	9
Ashampoo Snap 9	PEŁNA WERSJA	018	9
Ashampoo WinOptimizer 2018	PEŁNA WERSJA	019	7
ESET Internet Security (32-bit)	PEŁNA WERSJA	040	6
ESET Internet Security (64-bit)	PEŁNA WERSJA	041	6
IObit Malware Fighter 6 PRO	PEŁNA WERSJA	062	8
IObit Uninstaller 8 PRO	PEŁNA WERSJA	063	7

NAJLEPSZE INTERNETOWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Discord	FREEWARE	035	12
Dropbox 57.4	FREEWARE	039	13
FileZilla 3.37 (32-bit)	FREEWARE	045	
FileZilla 3.37 (64-bit)	FREEWARE	046	
Firefox 62 (32-bit)	FREEWARE	047	
Firefox 62 (64-bit)	FREEWARE	048	
Google Chrome 69 (32-bit)	FREEWARE	055	11
Google Chrome 69 (64-bit)	FREEWARE	056	11
Mozilla Thunderbird 60 (32-bit)	FREEWARE	082	13
Mozilla Thunderbird 60 (64-bit)	FREEWARE	083	13
Opera 55	FREEWARE	091	11
Skype 8.30	FREEWARE	102	12
µTorrent 3.5.4	FREEWARE	119	

NAJLEPSZE MULTIMEDIALNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AIMP 4.51	FREEWARE	011	15
Adobe Premiere Pro CC 2018	TRIAL	006	17
ALLPlayer 8.2	FREEWARE	012	
Audacity 2.2.2	FREEWARE	020	16
Audacity LAME MP3 encoder 3.99.5	FREEWARE	021	
Captura 7.0.1	FREEWARE	029	
DaVinci Resolve 15	TRIAL	w KŚ+	
FL Studio 20	TRIAL	049	17
foobar2000 1.4	FREEWARE	050	
HandBrake 1.1.2	FREEWARE	059	
Kodi 17.6	FREEWARE	069	
Mixxx 2 (32-bit)	FREEWARE	080	
Mixxx 2 (64-bit)	FREEWARE	081	
Mp3tag 2.89a	FREEWARE	084	
MPC-HC 1.8.2 (32-bit)	FREEWARE	085	
MPC-HC 1.8.2 (64-bit)	FREEWARE	086	
MusicBee 3.2	FREEWARE	087	
OBS Studio 22	FREEWARE	090	
Spotify	FREEWARE	107	15
VLC media player 3.0.4 (32-bit)	FREEWARE	122	16
VLC media player 3.0.4 (64-bit)	FREEWARE	123	16
Winamp 5.666	FREEWARE	125	
XMedia Recode 3.4.4.3	FREEWARE	131	

NAJLEPSZE GRAFICZNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Adobe Photoshop CC 2018	TRIAL	005	19
Affinity Designer 1.6.5	TRIAL	009	
Affinity Photo 1.6.1	TRIAL	010	
Blender 2.79b (32-bit)	FREEWARE	025	
Blender 2.79b (64-bit)	FREEWARE	026	
CorelDRAW Graphics Suite 2018	TRIAL	032	21
FastStone Image Viewer 6.5	FREEWARE	044	
GIMP 2.10.6	FREEWARE	053	19
Google SketchUp 6.4.112	FREEWARE	058	
Greenshot 1.2.10.6	FREEWARE	w KŚ+	
Inkscape 0.92.3 (32-bit)	FREEWARE	060	
Inkscape 0.92.3 (64-bit)	FREEWARE	061	
IrfanView 4.51 (32-bit)	FREEWARE	064	20
IrfanView 4.51 (64-bit)	FREEWARE	065	20
IrfanView 4.51 PL	FREEWARE	066	
Krita 4.1.1 (32-bit)	FREEWARE	070	
Krita 4.1.1 (64-bit)	FREEWARE	071	
Lightroom CC	TRIAL	075	
Lightroom Classic CC	TRIAL	076	20
Paint.NET 4.1.1	FREEWARE	092	
PhotoScape 3.7	FREEWARE	094	
Picasa 3.9	FREEWARE	095	21
Sweet Home 3D 5.7	FREEWARE	112	
XnView 2.46	FREEWARE	132	

NAJLEPSZE BIUROWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Adobe Acrobat Reader DC 18	FREEWARE	004	
Apache OpenOffice 4.1.5	FREEWARE	015	
Bullzip PDF Printer 11.7	FREEWARE	027	
Dokumenty Google	FREEWARE	036	23
Evernote 6.14.5	FREEWARE	042	25
Foxit Reader 9.2	FREEWARE	051	24
LibreOffice 6 (32-bit)	FREEWARE	073	23
LibreOffice 6 (64-bit)	FREEWARE	074	23
Microsoft Office 2016	TRIAL	w KŚ+	
Microsoft OneNote 2016	FREEWARE	079	25
PDF-XChange Viewer 2.5.322.9	FREEWARE	093	24
Slack (32-bit)	FREEWARE	103	
Slack (64-bit)	FREEWARE	104	
Sumatra PDF 3.1.2 (32-bit)	FREEWARE	110	
Sumatra PDF 3.1.2 (64-bit)	FREEWARE	111	

NAJLEPSZE NARZĘDZIOWE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 18.05 (32-bit)	FREEWARE	001	
7-Zip 18.05 (64-bit)	FREEWARE	002	
Acronis True Image 2019	TRIAL	003	29
AOMEI Partition Assistant 7.1	FREEWARE	014	
Calibre 3.31	FREEWARE	028	
CDBurnerXP 4.5.8	FREEWARE	031	
CPU-Z 1.86	FREEWARE	033	
DOSBox 0.74-2	FREEWARE	037	
FreeFileSync 10.4	FREEWARE	052	
Macrium Reflect Free 7.1	FREEWARE	077	
Notepad++ 7.5.8 (32-bit)	FREEWARE	088	
Notepad++ 7.5.8 (64-bit)	FREEWARE	089	
PowerISO 7.2 (32-bit)	TRIAL	096	
PowerISO 7.2 (64-bit)	TRIAL	097	
Recuva 1.53	FREEWARE	098	27
Revo Uninstaller 2.0.5	FREEWARE	099	27
Rufus 3.3	FREEWARE	100	
Speccy 1.32.740	FREEWARE	106	28
Steam	FREEWARE	108	
TeamViewer 13.2	FREEWARE	113	
TestDisk & PhotoRec 7.1	FREEWARE	114	
Total Commander 9.21	FREEWARE	117	
VirtualBox 5.2.18	FREEWARE	121	
VMware Workstation Player 14.1.3	FREEWARE	124	29
WinCDEmu 4.1	FREEWARE	126	
Windows ISO Downloader 6.22	FREEWARE	128	28
WinRAR 5.60 (32-bit)	FREEWARE	129	
WinRAR 5.60 (64-bit)	FREEWARE	130	

NAJLEPSZE DO OPTYMALIZACJI	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Advanced SystemCare Free 11.5	FREEWARE	007	31
AutoRuns 13.91	FREEWARE	022	33
BleachBit 2.0	FREEWARE	024	
CCleaner 5.46	FREEWARE	030	32
Defraggler 2.22.995	FREEWARE	034	
Driver Booster 6.0.2	FREEWARE	038	32
f.lux 4.76	FREEWARE	043	
Glary Utilities 5.105	FREEWARE	054	31
WinDirStat 1.1.2.80	FREEWARE	127	33

NAJLEPSZE DO BEZPIECZEŃSTWA	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AdwCleaner 7.2.3.1	FREEWARE	008	35
Avast Free Antivirus 2018	FREEWARE	023	36
KeePass 2.40	FREEWARE	067	36
KeePass 2.40 PL	FREEWARE	068	36
LastPass 4.17.1	FREEWARE	072	
Malwarebytes 3.5.1	FREEWARE	078	35
Tor Browser 8 (32-bit)	FREEWARE	115	37
Tor Browser 8 (64-bit)	FREEWARE	116	37
VeraCrypt 1.23	FREEWARE	120	

NAJLEPSZE EDUKACYJNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Anki 2.1	FREEWARE	013	39
Google Earth Pro 7.3.2	FREEWARE	057	38
Scratch 2.0 Offline Editor 461	FREEWARE	101	39
SMath Studio 0.99	FREEWARE	105	39
Stellarium 0.18.2	FREEWARE	109	38

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ubuntu 18.04.1 LTS	FREEWARE	118	40
Rufus 3.3	FREEWARE	100	40
VirtualBox 5.2.18	FREEWARE	121	

DODATKOWO W KŚ+ 7 PAKIETÓW SERWISOWYCH

All in One – System Rescue Toolkit	FREEWARE
AOMEI PE Builder	FREEWARE
Lazesoft Recovery Suite Home Edition	FREEWARE
MediCat USB	FREEWARE
SystemRescueCd	FREEWARE
Ultimate Boot CD	FREEWARE
WinBuilder	FREEWARE

BONUS OD CHILI

BONUS
KARTA PODARUNKOWA O WARTOŚCI **100** zł
na wypożyczenie filmów ze specjalnego katalogu promocyjnego. Aktywacja do **31.03.2019**, wykorzystanie środków do **30.04.2019**

W 100. numerze Niezbędnika mamy dla Czytelników **bonus od CHILI** – 100 zł na wypożyczanie filmów z katalogu promocyjnego

CHILI to internetowa wypożyczalnia filmów, która wśród innych serwisów VOD wyróżnia się tym, że nie trzeba w niej płacić abonamentu. Płacimy jednorazowo tylko za filmy, które oglądamy. Albo – jak Czytelnicy 100. numeru Niezbędnika – nie płacimy, tylko korzystamy z kodu bonusowego. Akcjonariuszami CHILI są amerykańskie studia filmowe: Paramount Pictures, Sony Pictures Entertainment, 20th Century Fox, Viacom i Warner Bros Serwis. Dzięki umowom z najważniejszymi wytwórniami w ofercie CHILI są największe hity. Wiele z nich pojawia się w CHILI przed ukazaniem się na DVD czy Blu-ray. W CHILI oglądamy filmy w oknie przeglądarki lub w dedykowanej aplikacji – na komputerze, laptopie, tablecie, smartfonie. Można też korzystać z CHILI na telewizorze Smart TV i odtwarzaczu Blu-ray. Możliwe jest pobieranie filmów na urządzenia mobilne. W ich wypadku darmową aplikację CHILI można zainstalować z Google Play lub App Store.

Wygląd serwisu został ostatnio odświeżony. Pojawiły się też nowe funkcje. Można kupować gadżety filmowe oraz zamawiać i kupować premierowe filmy w przedsprzedaży. Wtedy na pewno nie przegapimy ich pojawienia się w CHILI. Gdy tylko będą dostępne, trafią na naszą zakładkę **My CHILI / Filmy**, a my otrzymamy e-mail z powiadomieniem.

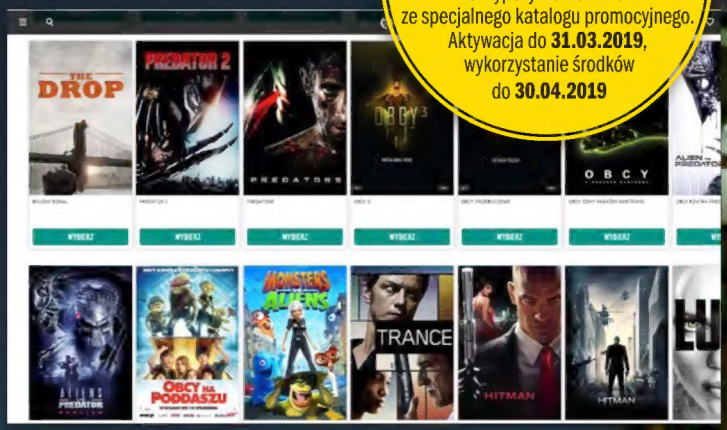

Kody dla Czytelników

Bonus od CHILI – karta podarunkowa **Twój Niezbędnik 100** – to kod do pobrania z KŚ+ (www.ksplus.pl). Oto jak go uzyskać:

- Zaloguj się na **www.ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie dołączonej do wydania papierowego lub kup e-wydanie.
- Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
- Kliknij na **Bonusy**.
- Znajdź pozycję **CHILI 100 zł**.
- Teraz wystarczy tylko kliknąć na **Wyświetl kod** w opisie wybranego bonusu.

JAK SKORZYSTAĆ Z KODU DO CHILI

1 Wchodzimy na stronę **pl.chili.com/promotion** W pole wpisujemy kod uzyskany w KŚ+ i klikamy na **OK**.

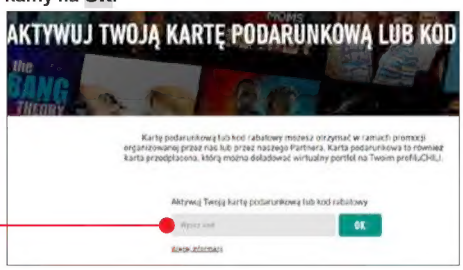

2 Rejestrujemy się lub logujemy w CHILI i klikamy na **Aktywuj**, by aktywować promocję.

3 Wartość kodu (100 złotych) możemy wykorzystać na wypożyczenie filmów **ze specjalnego katalogu promocyjnego CHILI, który zawiera ponad 800 filmów**. Aby zobaczyć dostępne filmy, klikamy na **Poznaj tytuły**.

4 Wybieramy film, który chcemy obejrzeć, klikamy na przycisk **Obejrzyj** i wybieramy jakość wyświetlania. Klikamy na przycisk **Obejrzyj teraz** i potwierdzamy transakcję wypożyczenia. Opłata za film zostanie automatycznie pobrana z wartości kodu.

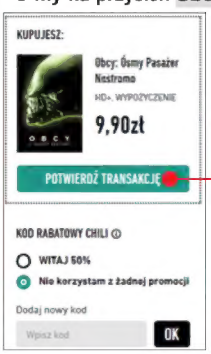

5 Wypożyczony film znajdziemy, klikając w prawym górnym rogu ekranu na ikonę konta i wybierając **My CHILI / Filmy**. Zobaczymy też wtedy informację, jak długo będzie dla nas dostępny dany film. Klikając na **Obejrzyj teraz**, rozpoczynamy oglądanie.

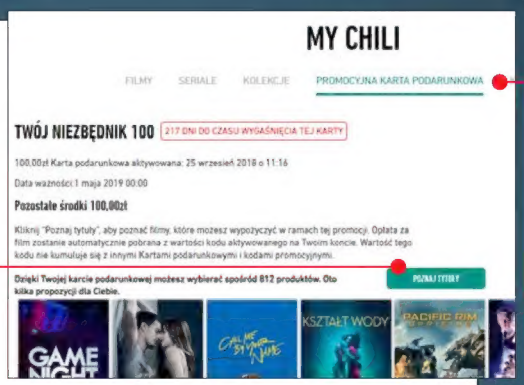

6 Saldo promocji możemy w każdej chwili sprawdzić w zakładce **My CHILI / Promocyjna karta podarunkowa**. Tu też możemy ponownie kliknąć na **Poznaj tytuły**, by wybierać kolejne filmy do oglądania.

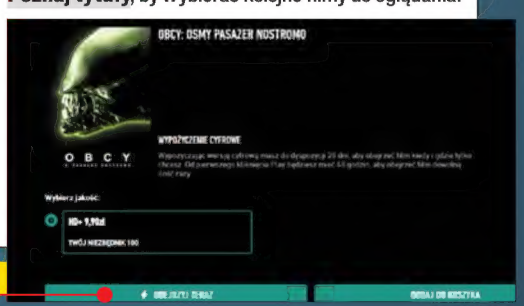

W razie problemów należy kontaktować się z Obsługą Klienta CHILI Cinema: **pomoc@chili.com**

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

W tym numerze Niezbędnika rozpoczynamy nową akcję dla stałych Czytelników. Zaczynając od tego numeru, stali Czytelnicy będą mieli zapewnioną pełną ochronę antywirusową przez rok dzięki przedłużanemu z każdym kupionym wydaniem abonamentowi na program ESET Internet Security

PAKIET BEZPIECZEŃSTWA

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI **170 zł** DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

Markowy, znany pakiet bezpieczeństwa, zapewniający wszechstronną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu. **ESET Internet Security** zawiera renomowany program antywirusowy **NOD32**, ochronę przed ransomware'em, ochronę internetowych przelewów i płatności online, moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed niewłaściwymi treściami w sieci, a także ochronę urządzeń podłączonych do sieci Wi-Fi. W edycji 2018 pojawiła się nowość – ochrona na wypadek zgubienia lub kradzieży laptopa. Warto też pamiętać, że po kliknięciu na **Narzędzia** A i **Więcej narzędzi** uzyskamy dostęp między innymi do funkcji **Leczenie systemu**, która pozwala na przykład resetować ustawienia systemu i przywracać system.

PIERWSZE KROKI

Przy pierwszym uruchomieniu ESET Internet Security wyświetla ekran umożliwiający skonfigurowanie dodatkowych zabezpieczeń – **Kontroli rodzicielskiej** i funkcji **Anti-Theft**, która stanowi zabezpieczenie na wypadek kradzieży lub zgubienia komputera – lokalizuje i pomaga odzyskać urządzenie. Klikamy na **Włącz** przy wybranej opcji. W wypadku funkcji antykradzieżowej należy podać adres e-mail i wybrane hasło. Informacje dotyczące naszego urządzenia będziemy mogli wyświetlić na stronie **anti-theft.eset.com**.

SKANOWANIE NA ŻĄDANIE

ESET Internet Security po zainstalowaniu przeprowadza skanowanie komputera, a następnie działa w tle. W każdej chwili możemy jednak wywołać okno programu, kliknąć na **Skanowanie komputera** B i uruchomić sprawdzanie na przykład wskazanej lokalizacji czy nośnika wymiennego. Możemy też przeskanować podejrzany plik – wystarczy przeciągnąć go na pole ●.

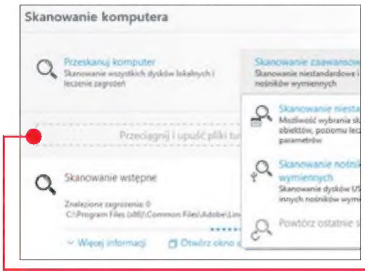

USTAWIENIA

Po kliknięciu na **Ustawienia** C możemy włączać i wyłączać poszczególne poziomy ochrony ●.

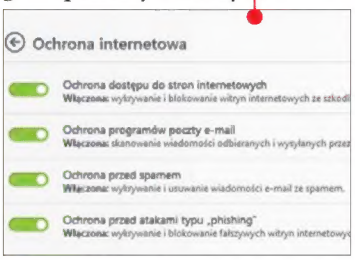

Kody dla Czytelników i zasady akcji

Akcja trwa przez sześć numerów: od wydania 5/2018 do 4/2019. Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania tego Niezbędnika. Klucze startowe z tego numeru zapewniają ochronę przez trzy miesiące, a z kolejnych wydłużają ją o dwa, dając łącznie ochronę na rok.

1 Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2 Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3 Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4 Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

KOMPLETNA OCHRONA KOMPUTERA

ESET Internet Security

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **040 / 041** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.eset.pl**

- ochrona przed wirusami, ransomware'em, hakerami
- ochrona urządzeń podłączonych do Wi-Fi
- ochrona na wypadek kradzieży

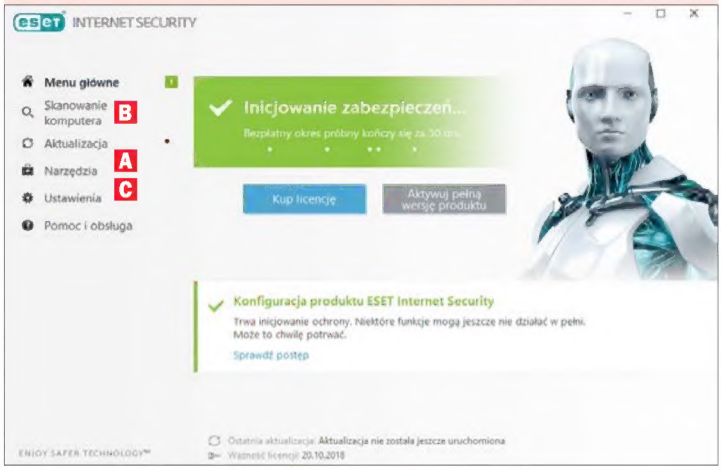

ESET IS zapewnia:

- Wielowarstwową ochronę zabezpieczającą przed różnego typu zagrożeniami (online i offline)
- Ochronę prywatności: zabezpiecza przed nieautoryzowanym dostępem do komputera i danych; zapewnia też ochronę podczas dokonywania transakcji w sieci
- Bezpieczne połączenie z internetem: zabezpiecza przed intruzami kamerę internetową i ruter – sprawdza, czy korzystamy z bezpiecznego hasła i weryfikuje poziom ochrony urządzeń podłączonych do rutera

OPTYMALIZUJE

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 129 zł

PRZYSPIESZA, ZABEZPIECZA, NAPRAWIA I KONSERWUJE SYSTEM WINDOWS

Ashampoo WinOptimizer 2018

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **019** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- optymalizacja jednym kliknięciem
- odzyskiwanie miejsca na dysku
- testy wydajnościowe dysków
- pozwala zarządzać menu kontekstowym

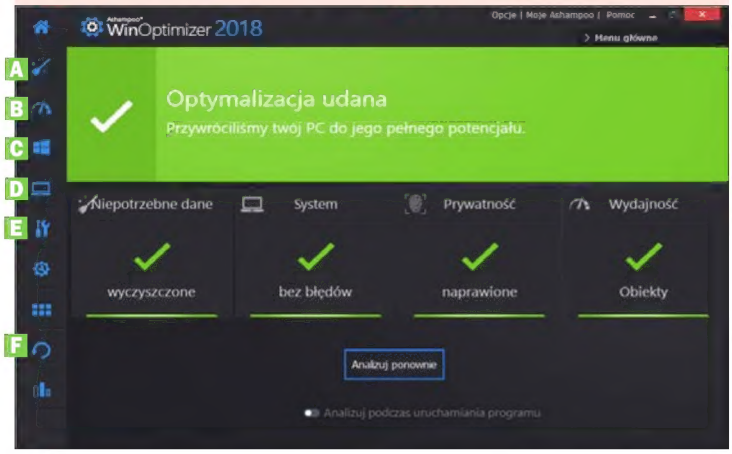

Pełna wersja kompleksowego zestawu narzędzi do optymalizacji Windows. Wbudowane w **Ashampoo WinOptimizer** moduły pomagają analizować, dostrajać i optymalizować działanie komputera na kilka sposobów. Do dyspozycji mamy funkcję szybkiej optymalizacji systemu jednym kliknięciem myszy, opcje do zarządzania menu kontekstowym, narzędzia dyskowe pozwalające sprawdzić stan zdrowia dysków, a także możliwość pełnej kontroli nad uruchamianymi aplikacjami i usługami, pozwalającymi przyspieszyć uruchamianie się systemu.

FUNKCJE PROGRAMU

WinOptimizer to rozbudowany program. Z jego modułami możemy zapoznać się, klikając na ikony z lewej strony okna. Są to kolejno:

Sprzątanie systemu A – tu znajdziemy **One Click Optimizer**, czyli optymalizację systemu jednym kliknięciem, a także narzędzia do zwalniania miejsca na dysku, sprzątania rejestru i czyszczenia śladów w przeglądarkach Internet Explorer, Firefox, Chrome, Safari, Opera, Edge.

Poprawa wydajności B – narzędzia do zarządzania usługami Windows, optymalizacji uruchamiania systemu, optymalizacji połączenia internetowego, zarządzania działającymi procesami i skutecznego odinstalowywania programów.

Ustawienia Windows C – łatwy dostęp między innymi do opcji logowania i ustawień wiadomości powitalnej, **AntySpy**, czyli konfiguracja systemowych ustawień prywatności, **Menedżer menu kontekstowego**.

Analiza systemu D – między innymi informacje o systemie, **DiskSpace Explorer**, czyli narzędzie do analizy zajętości miejsca na dysku, test wydajności systemu, **HDD Benchmark** – test wydajności dysków twardych, **HDD Inspector** – raporty o stanie dysków.

Narzędzia plikowe E – **File Wiper** – bezpowrotne wymazywanie danych, **File Manipulator** – szyfrowanie, zabezpieczanie hasłem, dzielenie i łączenie plików.

Ostatnie kopie F – przywracanie systemu do stanu sprzed zmian).

SKANOWANIE

By zacząć skanowanie, w głównym oknie klikamy na **Analizuj teraz**. Gdy program wyświetla podsumowanie, klikamy na **Optymalizuj teraz**, by naprawić wszystkie błędy naraz.

ODINSTALOWUJE

PEŁNA WERSJA NA PÓŁ ROKU O WARTOŚCI 55 zł

SKUTECZNIE ODINSTALOWUJE PROGRAMY

IObit Uninstaller 8 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **063** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com** do 30.12.2018

- skutecznie i szybko odinstalowuje programy
- usuwa bundleware
- pozbywa się zbędnych toolbarów

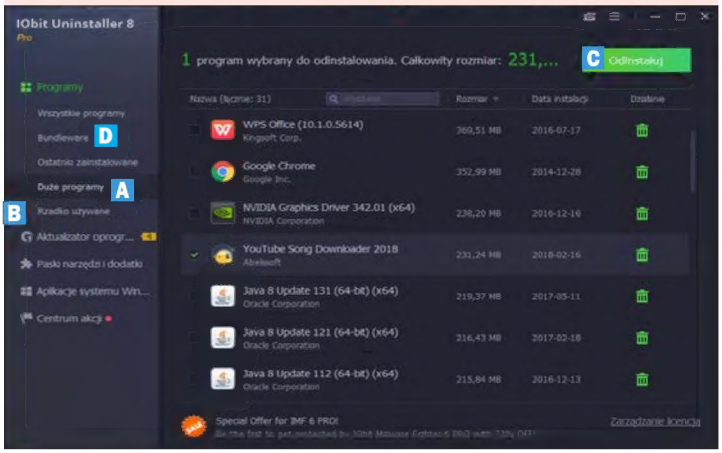

Nowa wersja cenionego programu do odinstalowywania: niepotrzebnych programów wraz z wszelkimi pozostałościami, aplikacji wbudowanych w Windows, wtyczek reklamowych, przeszkadzających pasków narzędziowych. Wśród nowości na uwagę zasługuje między innymi funkcja **Szybka deinstalacja**. Nowością jest też funkcja **Bundleware** wyświetlająca i usuwająca szkodliwe lub niepotrzebne oprogramowanie zainstalowane bez wiedzy użytkownika z innymi, potrzebnymi programami. Nowy jest też **Aktualizator oprogramowania** – funkcja, która informuje o dostępności nowych wersji programów, których używamy, i umożliwia ich aktualizację jednym kliknięciem. Pojawiła się również nowa możliwość odinstalowywania oprogramowania na kontach użytkowników bez uprawnień administratora.

STANDARDOWA DEINSTALACJA

Tak jak do tej pory w oknie **IObit Uninstallera** możemy sortować programy, wybierając na przykład **Duże programy** A albo **Rzadko używane** B. Po zaznaczeniu zbędnych aplikacji wystarczy kliknąć na **Odinstaluj** C i potwierdzić decyzję w nowym oknie. Program sam utworzy punkt przywracania, a po deinstalacji automatycznie usunie pozostałości.

SZYBKA DEINSTALACJA

Klikając na **Narzędzia**, znajdziemy nową funkcję – **Szybka deinstalacja**. Gdy na nią klikniemy, zobaczymy ikonę celownika, którą należy umieścić na ikonie lub folderze zbędnego programu, aby łatwo go odinstalować lub otworzyć jego lokalizację.

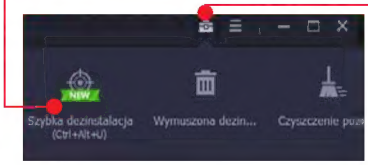

BUNDLEWARE

Często zdarza się, że wraz z potrzebnym programem instalują się bez wiedzy użytkownika dodatkowe zbędne lub szkodliwe dodatki czy aplikacje – bundleware (ang. bundle – pakiet). Aby wygodnie przejrzeć te programy i usunąć niepotrzebne, klikamy w oknie IObit Uninstallera w sekcji **Programy** na **Bundleware** D.

CHRONI NON STOP

CHRONI PRZED ZŁOŚLIWYM OPROGRAMOWANIEM

IObit Malware Fighter 6 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **062** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com** do 30.12.2018

- podwójna ochrona przed ransomware'em i złośliwym oprogramowaniem
- zabezpieczenie przed koparkami kryptowalut
- ochrona w czasie rzeczywistym

Nowa wersja programu ulepszającego antywirusową ochronę komputera. **Malware Fighter PRO** stanowi dobre uzupełnienie podstawowej ochrony Windows, dodatkowo zabezpieczając system przed wirusami, oprogramowaniem szpiegującym, szantażującym (nowy, dostępny tylko w wersji PRO mechanizm Anti-ransomware Engine), reklamowym, koparkami kryptowalut oraz niebezpiecznymi szkodnikami innego typu. Edycja PRO zapewnia kompleksową ochronę systemu w czasie rzeczywistym, ma renomowany silnik antywirusowy Bitdefender oraz szybszy skaner wykrywający zagrożenia. Ciekawa jest funkcja Safe Box (tylko w wersji PRO), która pozwala chronić szczególnie ważne pliki.

SKANOWANIE

Przy pierwszym uruchomieniu programu klikamy na **Skanuj teraz**. Domyślnie uruchamia się **Skan szybki**. Program pokazuje postępy skanowania ●. Na koniec wystarczy kliknąć na **Napraw wszystko**.

Jeśli chcemy wybrać rodzaj skanowania, z lewej strony okna programu klikamy na ikonę lupy **A** i na polecenie **Skanuj**. Zobaczymy wtedy trzy dostępne rodzaje skanowania: **Skan szybki**, który sprawdza tylko krytyczne sekcje systemu, **Skan pełny** – sprawdza wszystkie dyski, **Skan niestandardowy** – sprawdza wskazane przez nas lokalizacje.

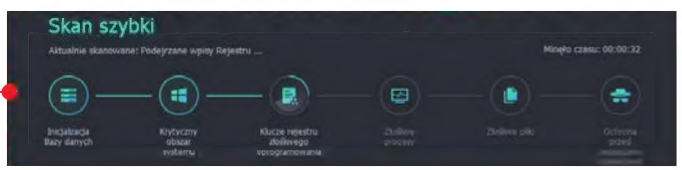

SILNIK BITDEFENDERA

Aby włączyć dodatkową ochronę antywirusową opartą na silniku Bitdefendera, wystarczy w oknie programu kliknąć na ikonę z literą B **B**. Program automatycznie doinstaluje i uruchamia moduł Bitdefendera.

OCHRONA PRZED RANSOMWARE'EM

Ochronę przed ransomware'em włączamy, klikając na środkową ikonę **C** w prawym dolnym rogu okna. A składniki modułu – **Anti-ransomware Engine** i sejf na dane **Safe Box** – wraz z ustawieniami znajdziemy, klikając z lewej strony okna na **Ransomware Guard** **D**.

WSZYSTKO DO MUZYKI

STUDIO MUZYCZNE W KOMPUTERZE

Ashampoo Music Studio 2018

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **016** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- nagrywa i zgrywa CD-Audio
- konwertuje pliki audio do różnych formatów
- automatycznie uzupełnia metadane
- pozwala na edycję i miksowanie muzyki

Program do nagrywania i edycji muzyki, a także do zarządzania muzyczną biblioteką. **Ashampoo Music Studio** umożliwia nagrywanie płyt audio i zgrywanie muzyki z płyt audio do różnych formatów. Może uzupełniać brakujące informacje o tytułach piosenek z bazy online. Zintegrowany edytor pozwala na modyfikowanie utworów, miksowanie ścieżek z przejściami, wyrównywanie poziomu głośności w plikach muzycznych, a także zapisywanie audio z plików wideo.

DZIELIMY PLIK AUDIO

1 Klikamy na **Modyfikuj** **A** i na **Podziel pliki audio** **B**.

2 Klikając na ikonę folderu, wczytujemy plik audio do programu.

3 Zaznaczamy miejsca, w których chcemy podzielić plik, i klikamy na ikonę nożyczek **C**.

4 Klikamy na **Dalej**. Wskazujemy format zapisu i jakość. Klikamy na **Dalej**. Wskazujemy katalog docelowy. Klikamy na **Dalej**. Program konwertuje i zapisuje podzielony plik audio.

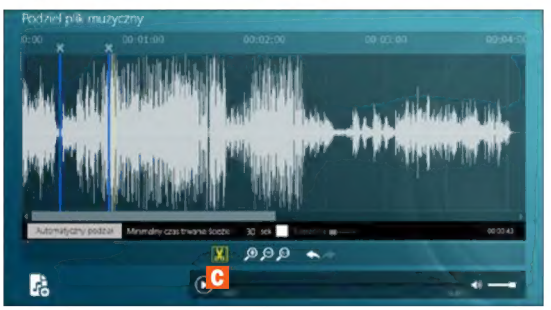

ZGRYWAMY MUZYKĘ Z PŁYTY

1 W głównym oknie klikamy na **Zgraj i nagraj** **D** i na **Zgraj**.

2 Wkładamy płytę do napędu i klikamy na **Dalej**. Wybieramy ścieżki, które mamy zamiar zgrać. Jeśli chcemy, by program zapisał listę odtwarzania, klikamy na **Rozszerzone ustawienia** i zaznaczamy pole przy **Twórz listę odtwarzania**.

3 Wybieramy docelowe format i jakość oraz miejsce zapisu (domyślnie jest to pulpit). Jeśli zaznaczymy **Twórz podkatalog**, program utworzy we wskazanym miejscu folder na zgrywane pliki audio.

SZYBKA EDYCJA FOTOGRAFII

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 129 zł

SZYBKIE POPRAWKI FOTOGRAFII

Ashampoo Photo Optimizer 2018

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **017** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- optymalizacja zdjęć jednym kliknięciem
- edycja wielu zdjęć naraz
- automatyczny balans bieli, efektywne ustawienia kontrastu, korekcja barwy

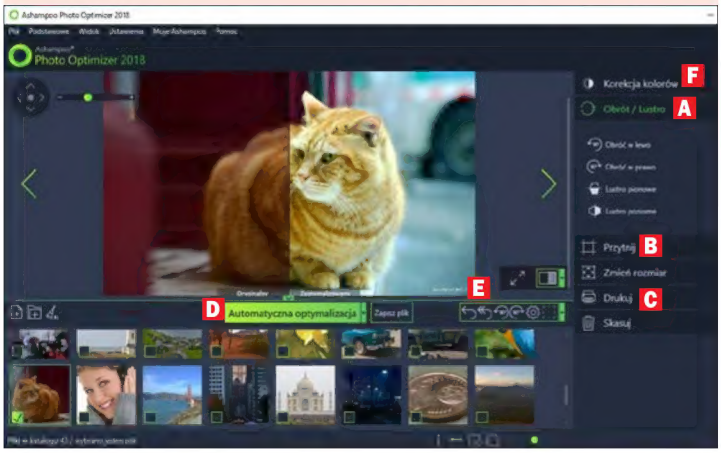

Program do automatycznego poprawiania zdjęć jednym kliknięciem. Za pomocą **Ashampoo Photo Optimizera** szybko poprawimy kolory zdjęcia, temperaturę barwową, balans bieli i kontrast. Program zawiera narzędzia do obracania **A**, przycinania i zmiany rozmiaru zdjęć **B** oraz ich drukowania **C**.

AUTOMATYCZNA OPTYMALIZACJA

Po wczytaniu zdjęcia możemy po prostu kliknąć na **Automatyczna optymalizacja** **D**, by program sam przeanalizował zdjęcie i wprowadził poprawki. Po krótkiej chwili zobaczymy komunikat ●. Klikamy na **OK**.

Możemy też kliknąć na strzałkę obok napisu **Automatyczna optymalizacja** i z rozwiniętej listy wybrać pojedyncze automatyczne poprawki ●.

Jeśli zmiany widoczne na podglądzie nam się nie podobają, możemy je cofnąć, klikając na **E**. Aby zapisać plik, klikamy na **Zapisz plik**.

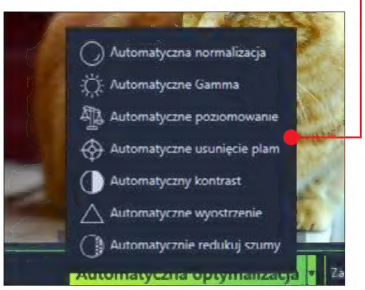

KOREKCJA KOLORÓW

Po rozwinięciu z prawej strony okna części panelu z ustawieniami korekcji kolorów **F** możemy zmiany na zdjęciu wprowadzać ręcznie, przesuwając suwaki i obserwując podgląd. By zatwierdzić – klikamy na **Zastosuj**.

ZRZUTY I FILMY Z PULPITU

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 159 zł

ZRZUTY I WIDEO Z PULPITU

Ashampoo Snap 9

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **018** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com**

- zapisuje zrzuty ekranu, także z gier, bez utraty jakości
- przechwytuje wideo z pulpitu
- zawiera narzędzia do edycji

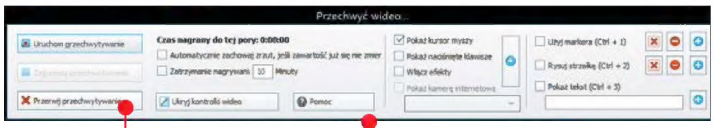

Rozbudowane narzędzie do wykonywania i edycji zrzutów ekranu oraz nagrywania poradników wideo. Oprócz funkcji przechwytywania obrazu z całego pulpitu, wybranego okna, obszaru lub otwartej strony internetowej **Ashampoo Snap** oferuje paletę narzędzi pozwalających dostosować wykonane zrzuty do późniejszej publikacji. Pozwala również nagrywać pulpit w rozdzielczości do 4K – do dyspozycji mamy funkcję edytowania na żywo nagrywanego wideo, dodawania tekstu, rysunków, komentarza z użyciem mikrofonu i kamery podczas nagrywania, a także nagrywania tego, co piszemy na klawiaturze.

WIDEO Z PULPITU

1 Aby zapisać wideo z pulpitu, klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę programu w zasobniku systemowym i wybieramy **Przechwyć wideo**. W nowym oknie decydujemy, jaki obszar ma zostać przechwycony i czy nagrywamy dźwięk. Klikamy na **Start**.

2 Zobaczymy okno nagrywania ●. Możemy zdecydować, czy chcemy przechwycić kursor i po jakim czasie wyłączyć zapisywanie (możemy też przerwać je w dowolnym momencie, klikając na ●). Klikamy na **Uruchom przechwytywanie**.

3 Po zakończeniu nagrywania wideo otworzy się w oknie Ashampoo Snap. Możemy je zapisać w formacie WMV lub jako GIF. Plik można też wyeksportować do innego programu.

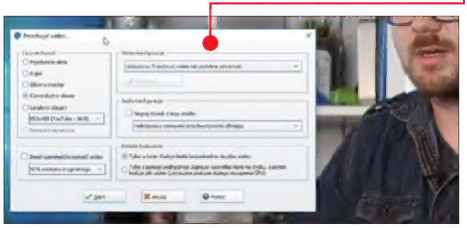

Polecamy również programy

FileZilla DVD-KOD: **045/046** (32-/64-BIT) – najpopularniejszy darmowy klient FTP.

Firefox DVD-KOD: **047/048** (32-/64-BIT) – bardzo popularna przeglądarka internetowa z dobrymi rozwiązaniami dotyczącymi ochrony prywatności użytkowników.

µTorrent DVD-KOD: **119** – najbardziej znany klient p2p do wymiany plików w sieci BitTorrent.

NAJLEPSZE PROGRAMY DO INTERNETU

Fot. Yasin Leenanuruksa/123rf.com

Internet to podstawa. **WARTO, A WRĘCZ KONIECZNIE TRZEBA KORZYSTAĆ NA CO DZIEŃ Z NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW**, które ułatwią nam pracę oraz umożliwią komunikację z bliskimi i znajomymi

Zdaniem autora

INTERNET JEST NAJWAŻNIEJSZY

Krzysztof Dziedzic

Dziś bez dostępu do internetu praktycznie nie da się w sposób satysfakcjonujący korzystać z komputera. Coraz więcej osób decyduje się na przechowywanie dokumentów na internetowych dyskach, które są mniej awaryjne niż lokalne, no i wygodnie dostępne z dowolnego miejsca. Nie wyobrażamy już sobie życia bez wyszukiwarki, poczty, komunikatorów i innych usług. W tym dziale Niezbędnika zebraliśmy najlepsze programy, które naszym zdaniem znacznie poprawiają komfort korzystania z internetu, a zamieszczone na kolejnych stronach wskazówki pokazują, jak używać tych narzędzi jeszcze efektywniej.

KRÓL POPULARNOŚCI

SUPERPRZEGLĄDARKA O NOWOCZESNYM DESIGNIE I Z SYNCHRONIZACJĄ

Chrome 69

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **055 / 056** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **chrome.com**

- integracja z kontem Google
- integracja z usługami Google
- dużo dodatków i rozszerzeń
- nowoczesny design

Najpopularniejsza na świecie przeglądarka internetowa przygotowana przez firmę Google. Według danych z marca 2018 roku, udział **Chrome** w rynku przeglądarek na świecie wyniósł aż 57,64 procent. Program ma proste i przejrzyste okno, obsługuje przeglądanie stron w kartach, umożliwia również szybkie wyszukiwanie w internecie po wpisaniu zapytania bezpośrednio w pasku adresu. Nowe funkcje możemy łatwo i samodzielnie dodawać do Chrome za pomocą licznych dodatków i aplikacji dostępnych w Chrome Web Store. W najnowszej aktualizacji zmieniono i uproszczono wygląd. Chrome ostrzega, jeśli próbujemy korzystać z dodatków lub rozszerzeń, które mogą powodować błędy.

SKRÓT DO STRONY NA PULPICIE

1 Po uruchomieniu przeglądarki Chrome wchodzimy na wybraną przez nas stronę.

2 Następnie klikamy w górnym prawym rogu okna przeglądarki na symbol trzech kropek.

3 Teraz wystarczy najechać kursorem na **Więcej narzędzi** i kliknąć na **Utwórz skrót**.

4 Nadajemy własną nazwę dla skrótu lub pozostawiamy domyślną i klikamy na **Utwórz**.

5 Skrót znajdziemy na naszym pulpicie.

TRYB INCOGNITO

Uwaga! Ten tryb nie zapewnia pełnej anonimowości w sieci, a jedynie powoduje, że Chrome nie zapisuje historii, cookies i informacji wpisywanych w formularzach online. Nasz adres IP jest cały czas widoczny – nie jest to usługa VPN.

1 Po uruchomieniu przeglądarki Chrome wciskamy kombinację klawiszy ctrl+shift+N lub klikamy w górnym prawym rogu na trzy kropki, a następnie na **Nowe okno Incognito**.

2 Teraz możemy korzystać z przeglądarki w trybie prywatnym.

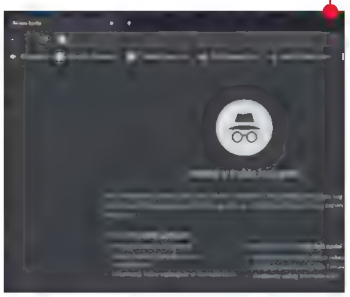

CIEKAWA ALTERNATYWA

SZYBKA PRZEGLĄDARKA Z NOWOCZESNYMI FUNKCJAMI

Opera 55

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **091** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.opera.com**

- tryb oszczędzania baterii
- wbudowany darmowy VPN
- opcja filmu w osobnym oknie
- mała zasobożerność

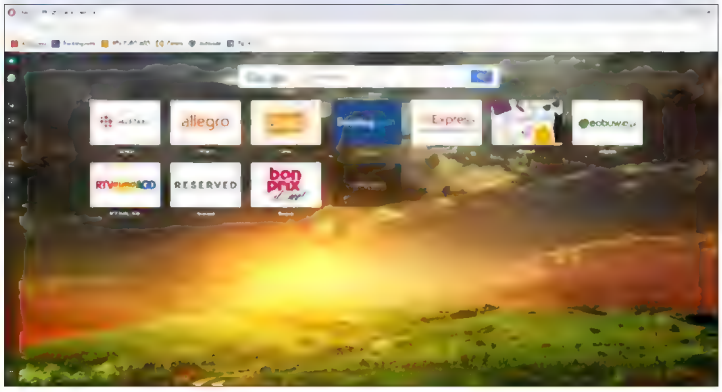

Przeglądarka internetowa rozwijana przez norweską firmę **Opera** i zespół polskich programistów. Oprócz obsługi dodatków i motywów graficznych, za pomocą których możemy łatwo dostosować funkcje i wygląd przeglądarki do własnych potrzeb, Opera oferuje liczne autorskie usprawnienia, takie jak wbudowana blokada reklam, tryb oszczędzania energii, VPN czy możliwość rozmawiania i przeglądania stron w tym samym czasie dzięki komunikatorom Facebook Messenger, WhatsApp i Telegram na pasku bocznym. Jedną z ciekawszych funkcji programu jest możliwość utworzenia osobnego okna z filmem ze strony internetowej, które można przeciągnąć w dowolne miejsce na ekranie.

DARMOWY VPN

Dzięki usłudze VPN możemy stać się anonimowi w sieci – nasz prawdziwy adres IP będzie ukryty, a dla innych w internecie będzie widoczny adres IP serwera, z którym się połączymy.

1 Po uruchomieniu przeglądarki klikamy na pasku adresowym na napis **VPN** i włączamy funkcję.

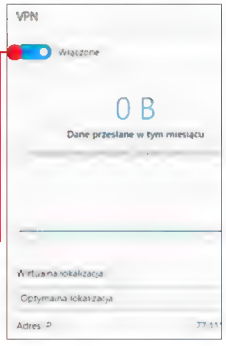

2 Domyślnie połączymy się z serwerem optymalnym – czyli takim, który zapewnia dobre jakościowo połączenie – w naszym przykładzie w Szwecji.

OKIENKO Z FILMEM

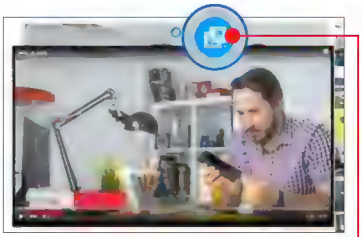

To proste: przeglądarka wykrywa na stronie internetowej materiały wideo, najeżdżamy kursorem na film, a wtedy pokazuje się przycisk. Gdy na niego klikniemy, otworzy się pop-up z filmem. Możemy dowolnie zmieniać rozmiar okna z wideo – wystarczy najechać na jego róg i odpowiednio go przeciągnąć.

KOMUNIKATOR DLA GRACZY

WIELE DODATKOWYCH FUNKCJI
Discord

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 035 | Rejestracja: TAK
Język: polski | Internet: https://discordapp.com

- wygodna nakładka na okno gry
- udostępnianie filmów i zdjęć
- informacje o znajomych

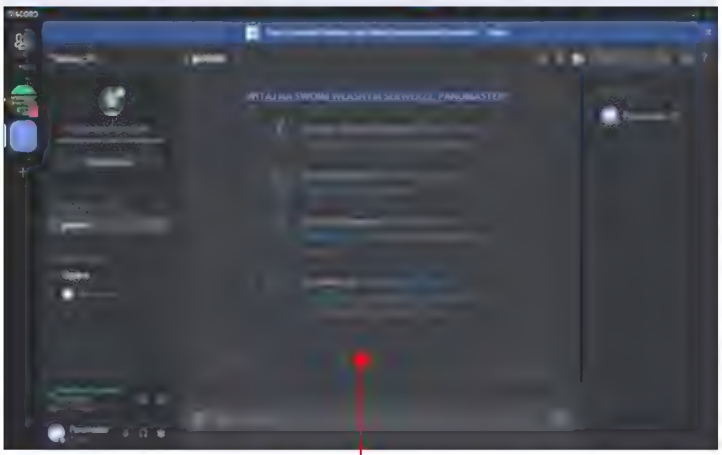

Discord to nowoczesny komunikator dla graczy do rozmów głosowych i tekstowych. Pozwala utworzyć specjalną nakładkę na gry, dzięki której można wygodnie z niego korzystać w trakcie rozgrywki. W programie można dołączyć do utworzonych już serwerów (pokoi) lub samemu stworzyć własny, którym będziemy mogli zarządzać – tworzyć dodatkowe kanały głosowe, tekstowe oraz na przykład mianować moderatorów. Możliwe jest również tworzenie prywatnych kanałów z dostępem tylko dla wybranych osób. Discord można zintegrować z popularnymi serwisami streamingowymi (Twitch, YouTube Gaming).

TWORZYMY SERWER

Możemy dołączyć do utworzonych już serwerów (pokoi) lub samemu stworzyć własny.

1 By stworzyć serwer, klikamy na plus na panelu po lewej stronie.

2 Następnie wybieramy jedną z opcji.

3 Podajemy nazwę serwera, wybieramy lokalizację i klikamy na **Stwórz**.

4 Zapraszamy znajomych, klikając na **Zaproś osoby** i udostępniając specjalny link. Możemy zarządzać serwerem, tworząc dodatkowe kanały głosowe i tekstowe, lub mianować moderatorów. Możemy też w ten sposób tworzyć prywatne kanały z dostępem dla wybranych osób.

ŁĄCZENIE KONT

Dzięki opcji łączenia kont możemy szybko zsynchronizować znajomych z różnych kont i serwisów społecznościowych do aplikacji Discord.

1 Na dole ekranu klikamy na **Ustawienia użytkownika**. Potem po lewej stronie klikamy na **Połączone konta**.

2 Po prawej stronie klikamy na ikonę konta, z którym chcemy dokonać synchronizacji, i postępujemy zgodnie z instrukcjami na ekranie. Można zsynchronizować wiele kont.

KLASYK WŚRÓD KOMUNIKATORÓW

SPRAWDZONY I PEWNY PROGRAM
Skype 8.30

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 102 | Rejestracja: TAK
Język: polski | Internet: www.skype.com

- wideokonferencje
- wygodne rozmowy tekstowe
- czat grupowy
- transfer plików

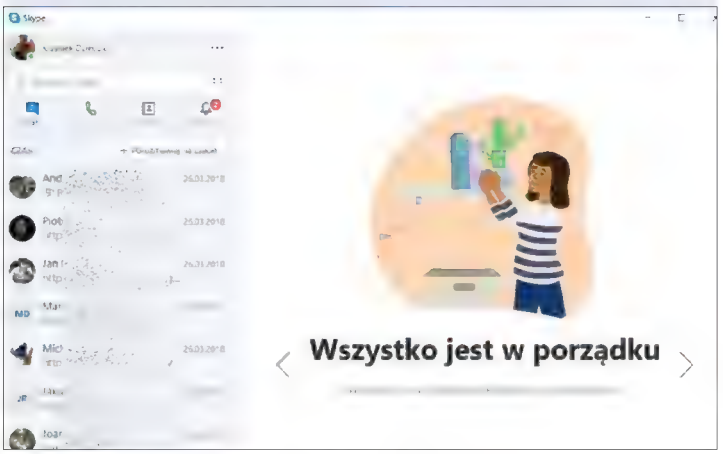

Skype długo był niezastąpiony, jeśli chodzi o połączenia wideo przez internet i nadal nie schodzi na dalszy plan – potrafi zaskoczyć nowymi funkcjami. Jedną z nich jest udostępnianie ekranu. Ta funkcja pozwala na przykład na zdalne pokazanie prezentacji osobom, których nie ma na miejscu w pracy czy w szkole.

UDOSTĘPNIANIE EKRANU

Nie jest to opcja znana z programu TeamViewer, gdzie osoba, której udostępniamy ekran, może przejąć kontrolę nad komputerem. W przypadku Skype'a udostępniamy jedynie podgląd naszego ekranu.

1 Dzwonimy do osoby, której chcemy udostępnić ekran. W trakcie trwania połączenia klikamy na plus na pasku rozmowy, a następnie na **Udostępnij ekrany**.

2 Jeśli korzystamy z więcej niż jednego ekranu, musimy wybrać ten, który udostępnimy. Możemy również zdecydować się na udostępnienie tylko wybranego okna.

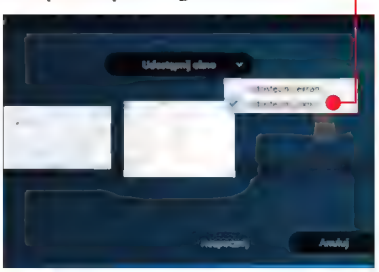

3 Możemy dowolnie zmieniać udostępniany obszar, klikając na strzałkę przy aktywnej opcji w rozmowie.

4 W celu zakończenia działania funkcji wystarczy kliknąć na **Zatrzymaj udostępnianie**.

UNIWERSALNA POCZTA

WSZYSTKIE KONTA POD KONTROLĄ

Mozilla Thunderbird 60

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **082 / 083** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.mozilla.org**

- możliwość podłączenia wielu kont
- opcja instalacji dodatków i rozszerzeń
- wsparcie szyfrowania wiadomości

Każdy korzysta z poczty e-mail. Warto do tego celu używać najlepszego klienta poczty, który pozwala zapanować nad wieloma skrzynkami pocztowymi i trzymać wszystkie wiadomości w odpowiednich katalogach. Nie ma sensu tracić czasu i logować się przez okno przeglądarki na kolejne skrzynki e-mail, gdy możemy mieć wszystko w jednym miejscu. Dodatkowym atutem **Thunderbirda** jest filtr antyphishingowy. Dużo opcji filtrowania wiadomości i praca z zakładkami pozwala na szybkie i efektywne przeszukiwanie skrzynek. Liczne rozszerzenia i dodatki umożliwiają zmianę wyglądu całego interfejsu.

DODATKOWE KONTA POCZTOWE

Standardowo po pierwszym uruchomieniu będziemy mieli możliwość dodania jednego konta pocztowego. Kolejne musimy później dodawać ręcznie.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **Plik**, **Utwórz**, **Konfiguracja konta pocztowego**.

2 Podajemy dane kolejnego konta i klikamy na **Kontynuuj**.

3 Po chwili konfiguracja serwera zostanie automatycznie wykryta – wystarczy kliknąć na **Gotowe**.

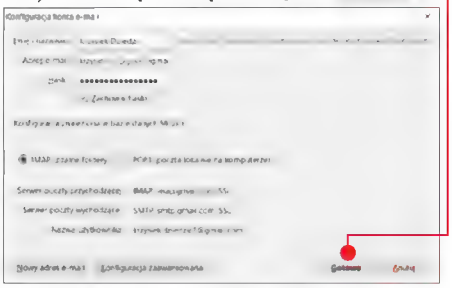

PRZEGLĄDAMY DODATKI

Możemy ulepszyć naszą pocztę, instalując specjalne rozszerzenia.

1 Klikamy na symbol trzech kresek w prawym górnym rogu okna poczty, a następnie na **Dodatki**.

2 Teraz możemy przeglądać i wyszukiwać różnego rodzaju rozszerzenia, na przykład pozwalające na dodanie obsługi szyfrowania czy zmiany wyglądu klienta poczty.

PRYWATNA CHMURA

DYSK INTERNETOWY DLA KAŻDEGO

Dropbox 57.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **039** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.dropbox.com**

- 2 GB darmowej przestrzeni
- dostęp na różnych platformach
- łatwe udostępnianie plików
- wygodna obsługa

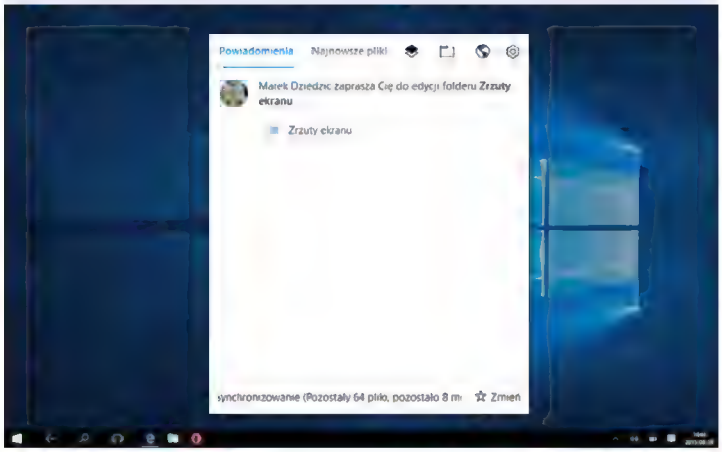

Dropbox to najwygodniejszy dysk internetowy do przechowywania plików w tak zwanej chmurze. Darmowa wersja pozwala korzystać z 2-gigabajtowej bezpłatnej przestrzeni dyskowej. Wysyłanie, przeglądanie i pobieranie plików jest możliwe poprzez zwykłą przeglądarkę lub za pośrednictwem dedykowanej aplikacji instalowanej na komputerze, która automatycznie synchronizuje pliki z naszym kontem – to właśnie ją znajdziemy na płycie Niezbędnika. Dropbox umożliwia również wygodne udostępnianie plików i dokumentów innym osobom.

UDOSTĘPNIAMY PLIKI

1 Klikamy na ikonę Dropboxa w zasobniku systemowym, a następnie na ikonę kuli ziemskiej. Tworzymy folder na naszym wirtualnym dysku i dodajemy do niego zdjęcia.

2 Po lewej stronie folderu klikamy na **Udostępnij**. Wpisujemy adresy osób, które mają uzyskać dostęp do folderu, wybieramy rodzaj dostępu (uprawnienia) i klikamy na **Udostępnij**.

OGRANICZANIE SZYBKOŚCI TRANSFERU

Jeśli dość intensywnie korzystamy z Dropboxa i nie chcemy zająć całego łącza na synchronizację plików, dobrym pomysłem jest ograniczenie maksymalnych transferów programu.

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę programu w zasobniku systemowym, a następnie na symbol opcji. Wybieramy **Preferencje...**.

2 Kolejnym krokiem jest kliknięcie na zakładkę **Transfer** i ręczne ustalenie limitów transferu dostępnego dla Dropboxa. Klikamy na **Zastosuj**.

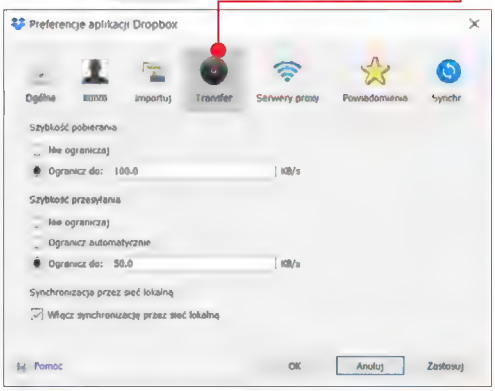

Fot. Rancz Andrei/123rf.com

Polecamy również programy

Audacity 2.2.2 DVD-KOD: **020** – najpopularniejszy bezpłatny edytor plików audio.

Captura DVD-KOD: **029** – przechwyci do pliku cyfrowego (wideo, zdjęcie) to, co robimy na komputerze, a także obraz z kamery.

DaVinci Resolve (**KŚ**)– darmowy, ale niesamowicie rozbudowany edytor wideo. Stosowany profesjonalnie.

foobar2000 DVD-KOD: **050** – prosty w formie odtwarzacz audio. Od lat uznawany za najlepiej zoptymalizowany.

HandBrake DVD-KOD: **059** – łatwa w obsłudze aplikacja do zmniejszania rozmiaru i transkodowania filmów.

Kodi DVD-KOD: **069** – zamieni komputer, urządzenie mobilne, a nawet telewizor w centrum multimedialne. Nie tylko.

MPC-HC 1.8.2 DVD-KOD: **085/086** (32-/64-BIT) – lekki i prosty w obsłudze odtwarzacz filmów z niewielkim apetytem na zasoby systemowe.

Mixxx DVD-KOD: **080/081** (32-/64-BIT) – darmowy program dla DJów, początkujących i zaawansowanych.

Mp3tag 2.89a DVD-KOD: **084** – jeden z najlepszych programów do edycji tytułów i nazw plików z muzyką MP3.

MusicBee DVD-KOD: **087** – narzędzie ułatwiające zarządzanie dużymi zasobami cyfrowo zapisanej muzyki.

OBS Studio DVD-KOD: **090** – podręczne centrum nadawcze, współpracuje z platformami streamingowymi.

Winamp DVD-KOD: **125** – legendarny odtwarzacz audio, prawdziwy kombajn, który zamieni komputer w szafę grającą.

XMedia Recode 3.4.4.3 DVD-KOD: **131** – konwerter plików multimedialnych obsługujący większość popularnych formatów plików.

NAJLEPSZE PROGRAMY DO MULTIMEDIÓW

Więcej o nagrywaniu i montażu filmów przeczytasz w Bibliotece Komputer Świata 3/2018 dostępnej na LITERIA.PL (wydanie papierowe) oraz na WWW.KSPLUS.PL (e-wydanie)

Oto najlepsze programy do filmów i muzyki – do edycji, poprawiania, odtwarzania, przechwytywania ekranu, dla mniej i bardziej zaawansowanych użytkowników. ZOBACZMY, CO CIEKAWEGO POTRAFIĄ I JAKIE SĄ ICH MOŻLIWOŚCI

Zdaniem autora

UKRYTE MOŻLIWOŚCI

Często jest tak, że aplikacji multimedialnych używamy do podstawowych zadań – odtwarzamy filmy czy muzykę i nie zastanawiamy się, co jeszcze potrafią te programy. Tymczasem warto poznać ich mniej oczywiste, bardziej ukryte funkcje – mogą nas zaskoczyć.

Karol Żebruń

AUDIO

SUPERODTWARZACZ

UNIWERSALNY ODTWARZACZ AUDIO

AIMP 4.51

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **011** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.aimp.ru**

- rozbudowana obsługa playlist
- możliwość zgrywania płyt na komputer
- zaawansowany harmonogram zadań
- funkcja wielokanałowego equalizera

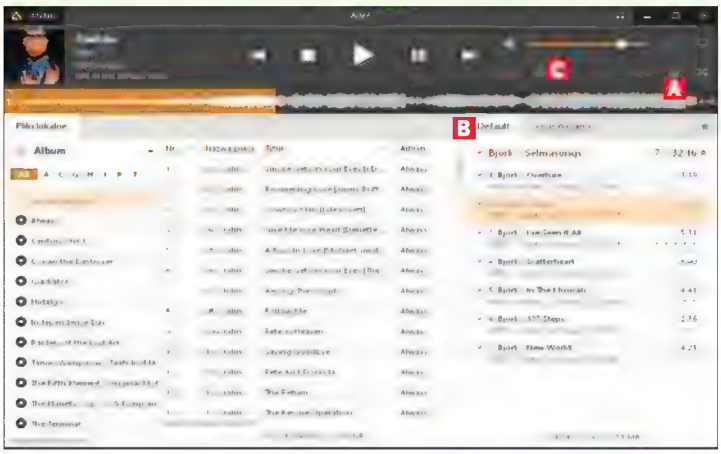

AIMP to popularny odtwarzacz muzyki uznawany za następcę klasycznego Winampa. Jest lekki, obsługuje wszystkie liczące się formaty audio, ma prosty w obsłudze interfejs (zarówno ten pełnowymiarowy, jak i minimalny), którego wygląd możemy zmieniać za pomocą skórek. Obsługuje listy odtwarzania w kartach, wtyczki, internetowe stacje radiowe, ma wbudowany edytor tagów i rozbudowane funkcje zarządzania dużą biblioteką muzyki.

ZAPĘTLONA PLAYLISTA

Łatwo jest odtwarzać w pętli jeden utwór. A jak zapętlić całą listę odtwarzania?

1 W oknie AIMP-a jest ikona **A** (**Powtarzaj**). Kliknięcie na nią powoduje powtórzenie aktualnie odgrywanego utworu.

2 By włączyć powtarzanie całej odtwarzanej playlisty, klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę powtarzania i wybieramy z menu kontekstowego pozycję **Powtórz listę odtwarzania**.

KOŁYSANKA Z KOMPUTERA

1 Rozpoczynamy odtwarzanie. Najlepiej dodać więcej utworów do listy. Wystarczy przeciągnąć je na zakładkę **B**.

2 Klikamy na ikonę **C**. W nowym oknie na zakładce **Wyłączanie** zaznaczamy pole przy **Ustaw automatyczne wyłączenie** **D**.

3 Wybieramy warunek wyłączenia komputera, na przykład **wg czasu**. Wartość wpisujemy w pole **E**.

4 Dźwięk przed wyłączeniem komputera może być wyciszany przez określoną w polu **F** liczbę sekund. By ta opcja zadziałała, zaznaczamy **Wyciszaj dźwięk przez** **G**.

AUDIO

MNÓSTWO MUZYKI

APLIKACJA DOSTĘPOWA DO BAZY STRUMIENIOWANEJ MUZYKI Z INTERNETU

Spotify

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **107** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.spotify.com**

- dziesiątki milionów utworów, których możemy słuchać na życzenie
- możliwość tworzenia playlist
- funkcje społecznościowe

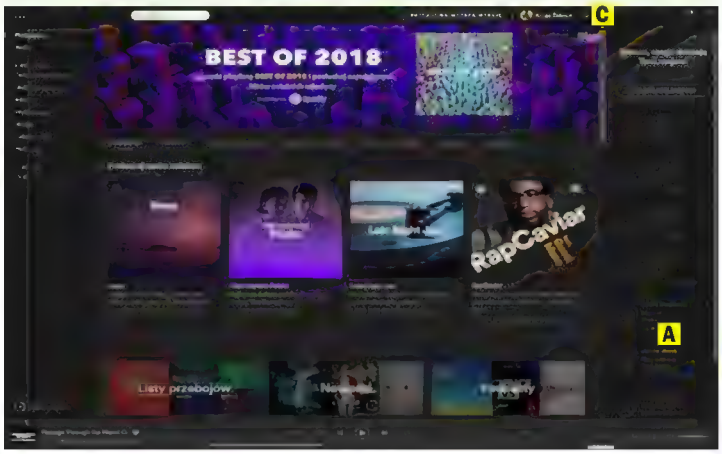

Odtwarzacz popularnego serwisu muzycznego – w wersji na komputery z Windows. **Spotify** umożliwia słuchanie ogromnej biblioteki muzyki przez internet, a dobiera ją zgodnie z naszym gustem – w programie możemy tworzyć tematyczne listy odtwarzania i filtrować muzykę z całego świata według gatunków. Spotify ma opcje społecznościowe, które umożliwiają podejrzenie, jakiej muzyki słuchają znajomi. Czy chcemy udostępniać informacje, czego słuchamy – decydujemy sami.

CZEGO SŁUCHAJĄ ZNAJOMI

Z prawej strony okna Spotify wyświetlona jest lista **A**, na której widać, czego słuchają inni użytkownicy Spotify.
Klikamy na **Znajdź znajomych**, by dodać naszych znajomych do tej listy. Żeby obserwować aktywność wszystkich, klikamy na **Obserwuj wszystkich**. Możemy też wybrać pojedyncze osoby, klikając na **B** przy ikonie każdej z nich. Klikając ponownie, zaprzestaniemy obserwacji.

USTAWIENIA UDOSTĘPNIANIA

By inni użytkownicy mogli zobaczyć naszą aktywność w Spotify, należy umożliwić jej podgląd.

1 Rozwijamy listę obok nazwy użytkownika, klikając na **C**, i wybieramy **Ustawienia**.

2 W części **Społecznościowe** zaznaczamy te aktywności, które chcemy pokazywać innym. Możemy też zaznaczyć **Sesja prywatna**, by nic nie udostępniać.

WIDEO

NAJLEPSZY DO FILMÓW

WIELOPLATFORMOWY ODTWARZACZ ORAZ NADAJNIK WIDEO I AUDIO

VLC media player 3.0.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **122 / 123** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.videolan.org**

- radzi sobie z prawie każdym formatem
- odtwarza DVD-Video, CD-Audio, VCD, Blu-ray
- odtwarza strumieniowane wideo z sieci
- ma funkcje postprocessingu obrazu

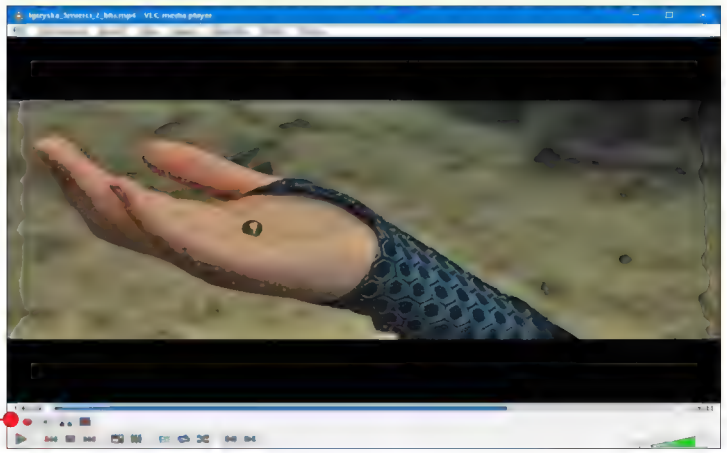

Popularny odtwarzacz multimedialny. **VLC media player** odtwarza większość formatów plików wideo, płyty DVD-Video, CD-Audio, VCD, Blu-ray i strumienie internetowe. Program potrafi otwierać niekompletne pliki multimedialne, obsługuje napisy do filmów oraz skórki. Jedną z ciekawych funkcji jest wycinanie fragmentu wideo z odtwarzanego pliku.

WYCINAMY FRAGMENT WIDEO

1 Otwieramy plik, z którego chcemy wyciąć fragment nagrania. Z menu **Widok** wybieramy **Zaawansowane sterowanie**. Ponad standardowym paskiem przycisków pojawią się dodatkowe.

2 Z menu **Narzędzia** wybieramy **Preferencje**. W oknie preferencji u góry klikamy na ikonę **Wejście/Kodeki**. Przechodzimy do sekcji **Pliki** i w polu **Katalog nagrywania lub nazwa pliku** wskazujemy folder, do którego ma być zapisany wycięty fragment wideo. Klikamy na **Zapisz**.

3 Rozpoczynamy odtwarzanie wideo. Możemy je przewinąć do odpowiedniego momentu. Klikamy na **Odtwarzanie** u góry okna i na **Nagrywaj** (możemy też kliknąć na przycisk ●) w chwili, gdy rejestracja ma się rozpocząć. Gdy odtwarzanie osiągnie moment docelowy, klikamy na ten przycisk ponownie. VLC zapisze z najlepszą możliwą jakością fragment wideo we wskazanej w punkcie 2 lokalizacji.

Jakość nagrywania

Jeśli chcemy samodzielnie decydować o jakości postprocessingu, klikamy na **Narzędzia**, **Preferencje**, **Wejście/Kodeki** i u góry okna przy pozycji **Poziom jakości przetwarzania końcowego obrazu** z listy wybieramy wartość z zalecanego zakresu od **0** (brak przetwarzania) do **6** (najwyższa jakość). Opcje korekty jakości przetwarzania działają po wyłączeniu opcji nagrywania z jakością wejścia (natywną). Aby ją wyłączyć, w lewym dolnym rogu okna preferencji w sekcji **Pokaż ustawienia** zaznaczamy **Wszystkie**. Z lewej strony klikamy na **Wejście/Kodeki**. Przechodzimy do sekcji **Zaawansowane** i usuwamy zaznaczenie przy polu ●.

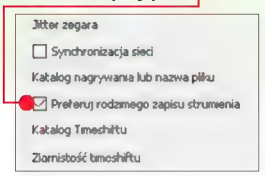

AUDIO

EDYTOR DŹWIĘKU

ROZBUDOWANY DARMOWY EDYTOR DŹWIĘKU

Audacity 2.2.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **020** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.audacityteam.org**

- wielościeżkowa edycja dźwięku
- obsługa wtyczek
- zmiany mogą być wprowadzane na poziomie pojedynczych sampli dźwięku

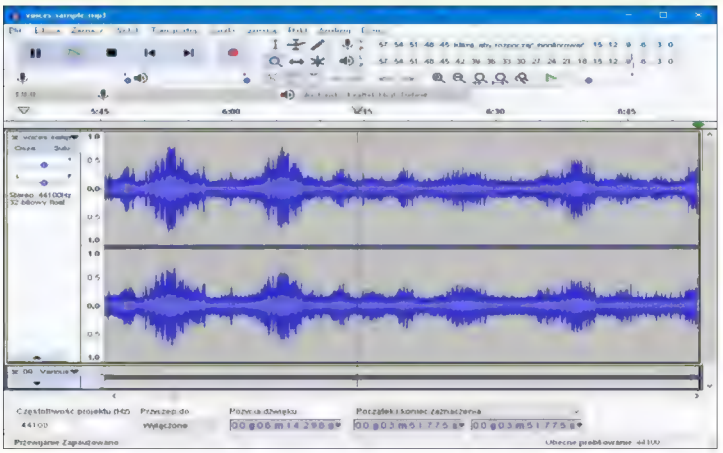

Najpopularniejszy bezpłatny edytor plików audio. **Audacity** oferuje wiele narzędzi do edycji ścieżek dźwiękowych – do dyspozycji mamy funkcje wycinania, wklejania, kopiowania, przesuwania w czasie, regulowania tempa utworu, wyrównywania poziomu głośności, miksowania ścieżek i dodawania rozmaitych efektów. Program sprawdza się też jako narzędzie do nagrywania dźwięku przez mikrofon lub z zewnętrznego urządzenia (także z kaset lub płyt winylowych do formatu MP3).

NAPISY DO MUZYKI

Narzędzie **Etykiety** pozwala opisać edytowany utwór muzyczny lub podcastowe nagranie. Etykiety wyświetlane są w dodatkowej ścieżce i pozwalają szybko dotrzeć do odpowiedniego fragmentu nagrania. Za pomocą etykiet możemy nawet dostosować utwór do odtwarzania jako karaoke – odpowiednio dodane etykiety będą pokazywały słowa piosenek. Okno Karaoke wyświetlimy, klikając na **Widok** i **Karaoke**.

1 Wczytujemy utwór lub ścieżki dźwiękowe do Audacity. Zaznaczamy fragment i klikamy na ctrl B. Pojawi się ścieżka, na której opisujemy etykiety ●. Powtarzamy to działanie tyle razy, ile mamy fragmentów utworu do opisania.

2 By edytować listę etykiet, z menu **Edycja** wybieramy **Etykiety**, **Edytuj etykiety**. Zawartość etykiety zmienimy, klikając na komórkę z jej opisem i wciskając F2. Możemy też przygotować plik TXT poza Audacity (gdy dokładnie wiemy, jakie fragmenty nagrania chcemy opisać), a potem go wczytać (**Edycja**, **Etykiety**, **Edytuj etykiety**, **Importuj**).

3 Listę etykiet możemy wyeksportować do TXT, klikając na **Eksportuj**. Czas początku i końca etykiety jest podany w sekundach.

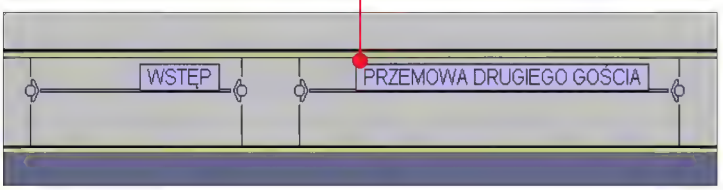

AUDIO

DLA TWÓRCÓW MUZYKI

KOMPLEKSOWE KOMPONOWANIE MUZYKI

FL Studio 20

Licencja: TRIAL | DVD-KOD: 049 | Rejestracja: NIE
Język: angielski | Internet: www.image-line.com

- wielościeżkowa edycja dźwięku i efektów
- profesjonalny sekwencer MIDI
- indywidualne opcje dla każdego instrumentu
- dodawanie własnych instrumentów

Jeden z najbardziej znanych programów do obróbki dźwięku, w którym możemy stworzyć kompletny utwór muzyczny – własną kompozycję lub mix. Pozwala też zgrywać muzykę. Do dyspozycji mamy kompletne wirtualne studio z mikserem oraz bogatą biblioteką efektów działających w czasie rzeczywistym, wirtualnych instrumentów, samplerów oraz innych narzędzi do edytowania, miksowania i nagrywania dźwięku.

POZNAJEMY FL STUDIO

1 Po pierwszym uruchomieniu **FL Studio** wczytany zostanie przykładowy plik z kompozycją, ustawieniami narzędzi i wykorzystanych instrumentów. Możemy też skorzystać z innych plików demonstracyjnych. Zaznaczamy je na liście ● i z menu kontekstowego wybieramy **Open**.

2 Okno FL Studio ma wiele przycisków, których działanie opisane jest w polu ● u góry okna. Wystarczy umieścić kursor nad przyciskiem, by zobaczyć opis.

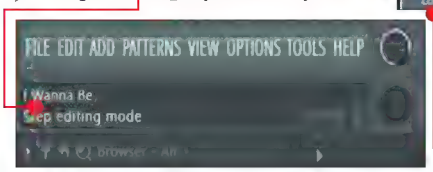

3 Okno programu podzielone jest na dwie części. Moduł **Playlist arrangement** A to wielościeżkowy edytor, w którym dodajemy wokale, efekty, kolejne instrumenty. Każdą ścieżkę możemy dowolnie opisać. Moduł **Channel rack** B to tradycyjny sekwencer (są tu przyciski do pogłaśniania i wyciszania).

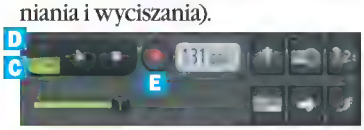

4 By odtworzyć muzykę, zaznaczamy u góry okna **Song** C i klikamy na przycisk odtwarzania. **PAT** (powyżej D) pozwala skupić się na edycji wzorca MIDI. Skomponowany utwór nagrywamy, klikając na E.

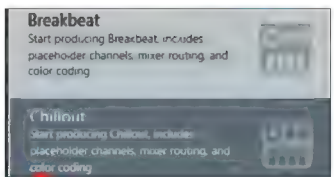

5 Możemy zastosować predefiniowany styl – z menu **File** wybieramy **New from template**, **Advanced** i na przykład **Chillout** ●.

WIDEO

DLA MONTAŻYSTÓW

ROZBUDOWANY NIELINIOWY EDYTOR WIDEO

Adobe Premiere Pro CC 2018

Licencja: TRIAL | DVD-KOD: 006 | Rejestracja: TAK
Język: angielski | Internet: www.adobe.com

- szeroka kolekcja efektów filmowych
- wykorzystuje akcelerację sprzętową
- moduły dedykowane obróbce dźwięku i elementów graficznych

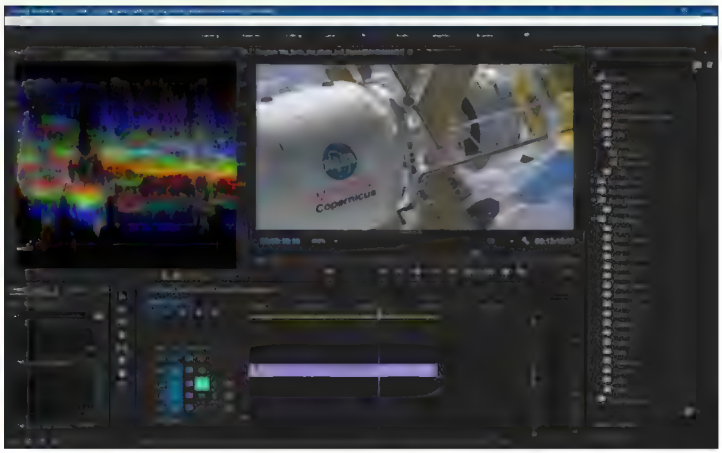

Najpopularniejszy program do profesjonalnego montażu filmów. Oferuje rozbudowane, nieliniowe środowisko pracy ze wszystkimi narzędziami potrzebnymi do montażu, efektów specjalnych, dodawania i obróbki grafiki, profesjonalnego udźwiękowienia i wielu innych czynności związanych z postprodukcją, potrzebnych do realizacji scenariuszy w formatach internetowych, telewizyjnych oraz filmowych. Darmowa wersja próbna działa siedem dni i wymaga założenia bezpłatnego konta Adobe ID.

SZYBKI MONTAŻ KLIPÓW

Adobe Premiere Pro CC pozwala przyspieszyć edycję na etapie montażu bez inwestycji w nowy sprzęt. Przyda się to szczególnie, gdy chcemy edytować bardzo duże klipy wideo w rozdzielczości Full HD i wyższej. Wykorzystamy narzędzie **Adobe Media Encoder** do tworzenia niższej rozdzielczości klipów roboczych, których edycja będzie przebiegać dużo sprawniej.

1 Po uruchomieniu programu wybieramy **New Project**. W oknie **New Project** określamy nazwę i lokalizację projektu na dysku ●, a następnie klikamy na **Ingest Settings**.

2 Zaznaczamy pole przy opcji **Ingest**. Z listy A wybieramy opcję **Create Proxies**, jeśli chcemy pracować na plikach o mniejszej rozdzielczości, ale oryginały zachować w początkowej lokalizacji.

3 Wskazujemy rozdzielczość i format roboczy, na przykład B dla standardowej rozdzielczości HD i kodeka H.264 z przepływnością 10 Mb/s. Takie parametry zostaną zastosowane podczas transkodowania oryginału do klipów roboczych. Klikamy na **OK**, by rozpocząć pracę z projektem. Dodane klipy zostaną automatycznie przetworzone.

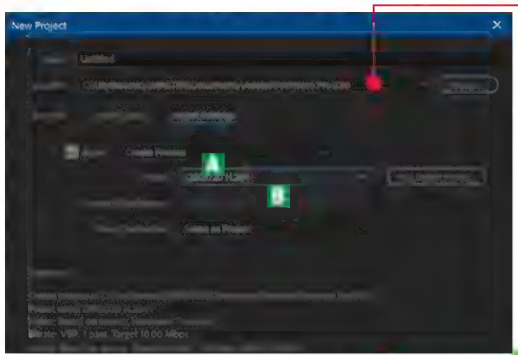

NAJLEPSZE PROGRAMY GRAFICZNE

Fot. Lucky business/123rf.com

Polecamy również programy

- **Affinity Designer** DVD-KOD: **009** – profesjonalny program do tworzenia grafiki wektorowej.
- **Affinity Photo** DVD-KOD: **010** – profesjonalny program do tworzenia i obróbki grafiki rastrowej, retuszu, fotomontaży, zdjęć HDR.
- **Blender** DVD-KOD: **025/026** (32-/64-BIT) – wolne i otwarte oprogramowanie do modelowania i renderowania obrazów oraz animacji 3D.
- **FastStone** DVD-KOD: **044** – wygodna przeglądarka plików graficznych z przydatnymi funkcjami do edycji i korekcji.
- **Greenshot** (**KŚ+**) – lekkie narzędzie do tworzenia i edycji zrzutów ekranu.
- **Google Sketchup** DVD-KOD: **058** – program CAD do modelowania 3D dla początkujących, profesjonalistów, architektów, projektantów gier.
- **Inkscape** DVD-KOD: **060/061** (32-/64-BIT) – program do tworzenia grafiki wektorowej – logotypów, znaków towarowych, symboli, ikon, postaci komiksowych. Odpowiednik CorelDRAW.
- **Krita** DVD-KOD: **070/071** (32-/64-BIT) aplikacja do tworzenia grafiki rastrowej od podstaw, głównie do malowania. Nadaje się też do edycji zdjęć.
- **Lightroom CC** DVD-KOD: **075** – najnowsza edycja profesjonalnego programu do porządkowania, przeglądania i obróbki zdjęć.
- **Lightroom Classic CC** DVD-KOD: **076** – program do edycji i porządkowania zdjęć na komputerze. Lightroom oferuje nowoczesne narzędzia do edycji, umożliwiające wyeksponowanie najlepszych cech fotografii.
- **Paint.NET** DVD-KOD: **092** – program do obróbki grafiki rastrowej. Oprócz podstawowych narzędzi ma takie funkcje, jak: warstwy, różdżka, półprzezroczystość, antyaliasing, gradienty, filtry, efekty.
- **PhotoScape** DVD-KOD: **094** – proste narzędzie do edycji i przeglądania grafiki, tworzenia GIF-ów, konwersji RAW do JPG. Pozwala na poprawianie wielu zdjęć naraz i rozpoznaje twarze.
- **Sweet Home 3D 5.7** DVD-KOD: **112** – darmowa aplikacja, w której można samemu projektować cały dom.
- **XnView** DVD-KOD: **132** – popularna przeglądarka grafiki (obsługuje ponad 500 formatów) z funkcjami edycyjnymi, pozwala na edycję i konwersję wielu plików naraz, tworzenie pokazów slajdów i galerii online.

Oto kompletny zestaw programów do edycji i przeglądania plików graficznych. Są tu zarówno proste narzędzia, jak i zaawansowane programy o wielu możliwościach. Dla **FOTOGRAFÓW, GRAFIKÓW I DLA KAŻDEGO,** kto potrzebuje czasem poprawić zdjęcia

Zdaniem autora

NAJLEPSZE DLA GRAFIKA

Najlepsze programy graficzne znajdziemy zarówno wśród płatnych drogich narzędzi, jak i darmowych aplikacji. Przy niejednym profesjonalnym projekcie wystarczy GIMP. Innym razem konieczny będzie Photoshop. Do pracy z wieloma zdjęciami zdecydowanie polecam Lightrooma.

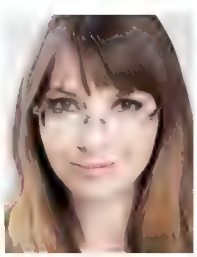

Alicja Żebruń

CIEKAWE EFEKTY

PROFESJONALNY PROGRAM DO EDYCJI ZDJĘĆ

Adobe Photoshop CC 2018

Licencja: TRIAL | DVD-KOD: 005 | Rejestracja: TAK
Język: polski | Internet: www.adobe.com

- zaawansowane możliwości obróbki zdjęć
- pozwala edytować zdjęcia RAW
- umożliwia tworzenie fotomontaży
- pozwala na ekspercki retusz

Adobe Photoshop to jeden z najlepszych programów graficznych, jakie istnieją na rynku. Dla wielu osób jest wręcz synonimem edytora zdjęć. W Photoshopie możemy wyretuszować fotografię, odmienić jej wygląd czy zrobić fotomontaż. Znajdziemy tu również narzędzia do tworzenia obrazów od podstaw czy do projektowania grafiki, a także wtyczkę do edycji zdjęć RAW. Photoshop jest płatnym programem, dostępnym w systemie subskrypcji. Aby go używać, musimy mieć konto w kreatywnej chmurze Adobe (Adobe Creative Cloud).

DODAJEMY EFEKT VINTAGE

Wtyczka Camera Raw udostępnia wiele ciekawych efektów kolorystycznych, na przykład vintage. Może je zastosować nie tylko do zdjęć RAW, ale także do zwykłych JPEG-ów.

1 Po uruchomieniu Photoshopa i wczytaniu zdjęcia z menu **Filtr** wybieramy **Filtr Camera Raw...**. Uruchamia się okno wtyczki, w którym dodamy efekt.

2 Klikamy na , by przejrzeć profile. Rozwijamy ich listę i wybieramy taki, który nam pasuje.

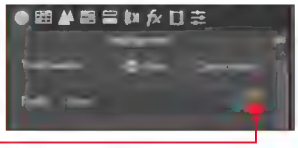

3 Suwakiem ustawiamy natężenie efektu. Na koniec klikamy na **Zamknij**. W oknie Camera Raw możemy jeszcze dostroić kolorystykę czy naświetlenie zdjęcia. Klikamy na **OK**.

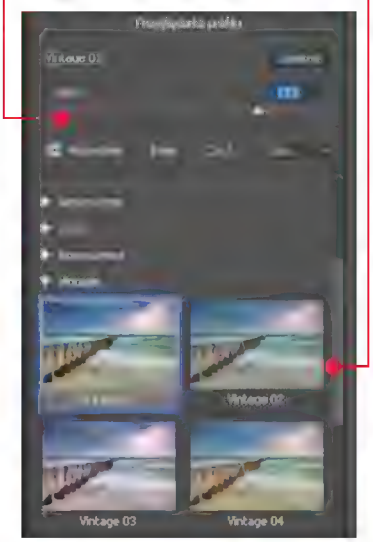

CZARY NA ZDJĘCIACH

DARMOWY EDYTOR GRAFIKI

GIMP 2.10.6

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 053 | Rejestracja: NIE
Język: polski | Internet: www.gimp.org

- zaawansowane możliwości edycji
- wiele filtrów i efektów
- przyjazny czytelny interfejs
- obsługuje warstwy i przezroczystości

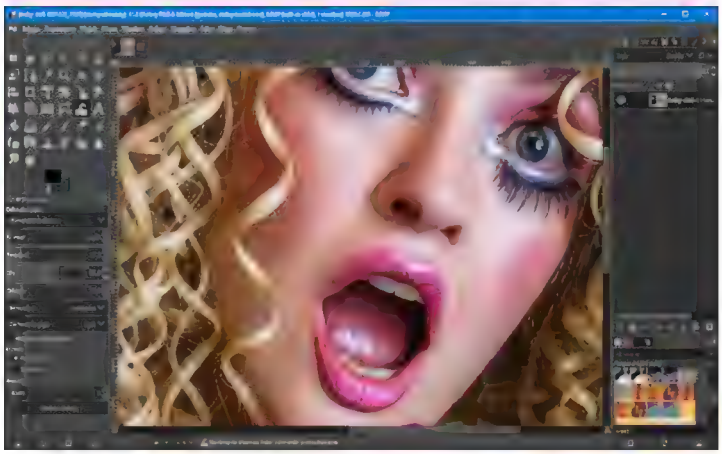

Popularny darmowy program do edycji zdjęć i tworzenia grafiki bitmapowej **GIMP** jest świetną alternatywą dla drogiego Photoshopa. Oferuje ogromną liczbę zaawansowanych funkcji, pozwala pracować na warstwach, umożliwia operacje na maskach i przezroczystościach. Najnowsza wersja programu oferuje interfejs, który można dostosować do własnych potrzeb.

POWIĘKSZAMY USTA NA ZDJĘCIU

Jeśli nasze usta są zbyt mało wydatne, zanim udamy się na zabieg kosmetyczny, poprawmy urodę za pomocą narzędzi GIMP-a.

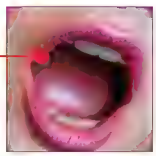

1 Po uruchomieniu programu GIMP i wczytaniu zdjęcia, z lewej strony w panelu z narzędziami wybieramy narzędzie **Odkształcanie**.

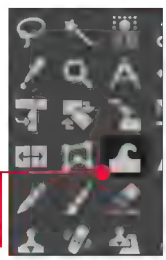

2 W panelu z opcjami narzędzia z listy wybieramy **Powiększanie obszaru**. Suwakami poniżej dostosowujemy rozmiar narzędzia, a także siłę jego działania.

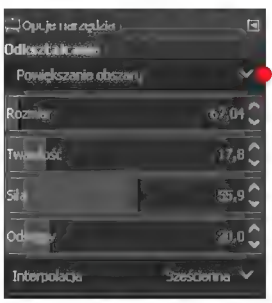

3 Klikamy i przesuwamy kursorem myszy po ustach w miejscach, które chcemy uwydatnić.

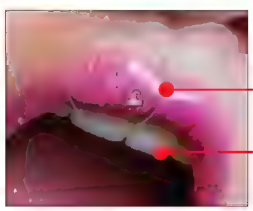

4 Podczas powiększania warg może się zdarzyć, że zniekształcimy zęby. Aby to naprawić, z listy z opcjami narzędzia wybieramy **Odkształcanie gumki**. Przesuwamy narzędziem w miejscach, z których chcemy usunąć zniekształcenie.

EDYCJA JAK Z BAJKI

WYGODNY PROGRAM DO EDYCJI WIELU ZDJĘĆ

Lightroom Classic CC

Licencja: TRIAL | DVD-KOD: 076 | Rejestracja: TAK
Język: angielski | Internet: www.adobe.com

- umożliwia sortowanie i ocenianie zdjęć
- pozwala na zaawansowaną edycję RAW
- możemy składać panoramy i zdjęcia HDR
- pozwala na lokalne edycje

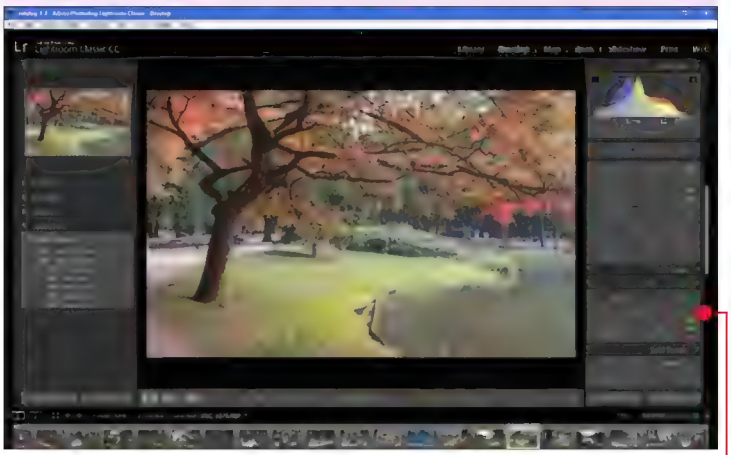

Adobe Lightroom to najbardziej popularny program wykorzystywany przez fotografów, w którym wygodnie możemy edytować całe foldery zdjęć. Narzędzie odczytuje i pozwala szczegółowo obrabiać także zdjęcia zapisane w formacie RAW. Ponadto program umożliwia zarządzanie zdjęciami, sortowanie w albumy czy ocenianie. Najnowszy Lightroom, podobnie jak Photoshop, jest dostępny w systemie subskrypcji. Aby go używać, musimy mieć konto w kreatywnej chmurze Adobe (Adobe Creative Cloud).

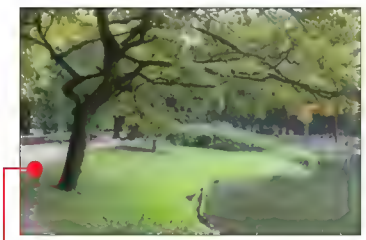

JESIENNE BARWY

Zobaczmy, jak dodać jesienne barwy do nudnego zdjęcia.

1 Po zaimportowaniu zdjęć do Lightrooma zaznaczamy wybrane zdjęcie i przechodzimy do modułu **Develop**.

2 Po prawej stronie w sekcji **Camera Calibration** przesuwamy suwak mocno w lewo, by zmienić tonację zdjęcia. Zielenie są teraz bardziej pomarańczowe, ale błękity stały się zbyt zielone – zaraz to naprawimy.

3 W sekcji **Color** wybieramy po kolei kolor zielononiebieski i niebieski i przesuwamy suwak **Hue** w prawo, by odzyskać część naturalnych odcieni.

4 Następnie wybieramy kolor pomarańczowy i suwakami **Hue** oraz **Saturation** poprawiamy kolorystykę liści, by bardziej odpowiadała naszym wyobrażeniom.

SUPERPRZEGLĄDARKA

PRZEGLĄDARKA PLIKÓW GRAFICZNYCH

IrfanView 4.51

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 064 / 065 / 066 (32-/64-BIT / PL) | Rejestracja: NIE
Język: polski | Internet: www.irfanview.com

- obsługuje wiele formatów plików
- szybki i prosty w obsłudze
- możemy przetworzyć wiele zdjęć naraz
- umożliwia łatwą zmianę rozmiaru

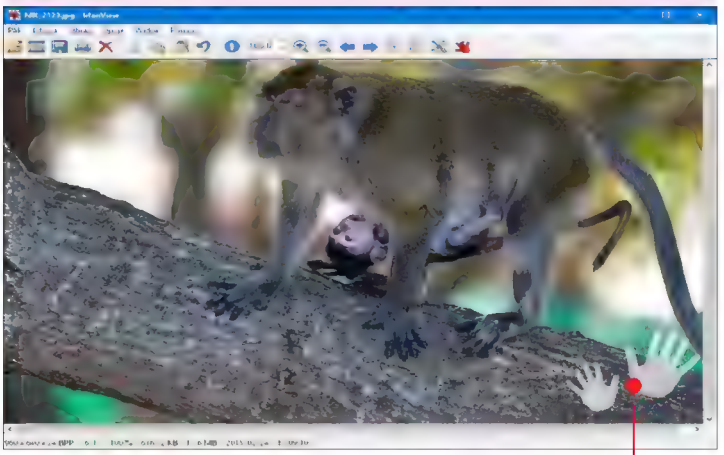

IrfanView to jedna z najpopularniejszych przeglądarek zdjęć i innych plików graficznych. Jest szybka i wygodna. Umożliwia również masową zmianę rozmiaru obrazu, zmianę nazw plików czy nałożenie znaku wodnego na fotki. W dodatku pozwala na podstawową edycję fotografii.

DODAJEMY ZNAK WODNY DO ZDJĘĆ

Jeśli chcemy zdjęcia umieścić w internecie, warto oznaczyć je w charakterystyczny sposób przygotowanym wcześniej logo. Najlepiej jeśli jest to plik PNG z przezroczystym tłem. Zobaczmy, jak dodać znak wodny do wielu zdjęć naraz.

1 Uruchamiamy IrfanView, a następnie z menu **Plik** wybieramy **Przetwarzanie wsadowe (seryjne)...**. Pojawi się okno, w którym wybieramy folder ze zdjęciami i klikamy na przycisk **Dodaj wszyst.**.

2 Z lewej strony zaznaczamy **Wsadowa (seryjna) KONWERSJA**, aby zmodyfikować fotki bez zmiany nazw. Określamy **Format wyjściowy** (na przykład JPG), a także **Katalog docelowy**.

3 Zaznaczamy **Użyj opcji zaawansowanych** i klikamy na przycisk **Opcje zaawansowane**. W nowym oknie zaznaczamy **Nałóż obraz / znak wodny** i klikamy na przycisk **Ustawienia**.

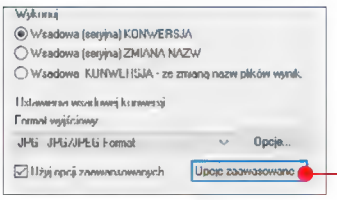

4 Teraz klikamy na **Wybierz** i wybieramy plik graficzny z logo. Określamy położenie znaku względem obszaru zdjęcia, a także odległość od krawędzi. Ustawiamy też przezroczystość, na przykład. Klikamy dwa razy na **OK**, a potem na **Start**. Gotowe!

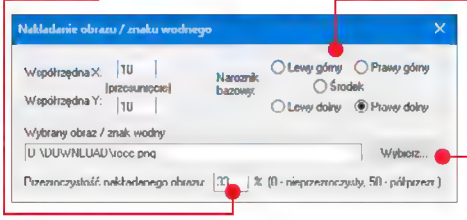

MĄDRY EDYTOR

PRZEGLĄDARKA I PROGRAM DO KATALOGOWANIA

Picasa 3.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **095** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.google.com**

- wygodne katalogowanie zdjęć
- pozwala na tworzenie albumów
- umożliwia podstawową edycję zdjęć
- ma wiele przydatnych funkcji

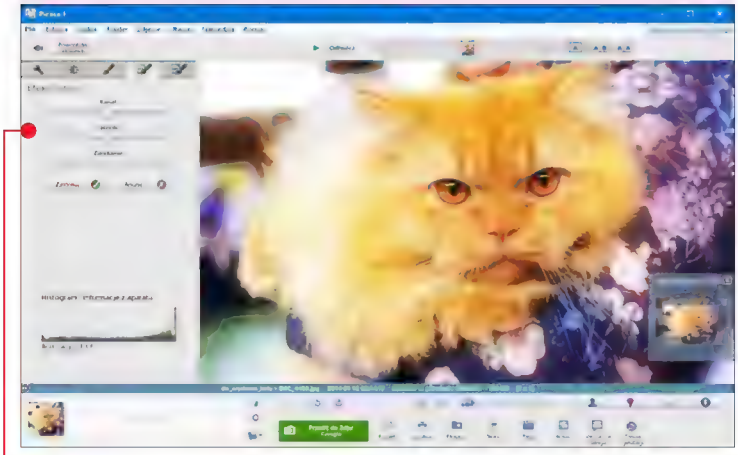

Picasa to nadal niezwykle popularny darmowy program Google do katalogowania zdjęć. Aplikacja pozwala wygodnie zarządzać kolekcją cyfrowych fotografii, sortować je w albumy, a także oceniać i dodawać do zdjęć tagi. Program ułatwia wyszukiwanie konkretnych zdjęć, oferuje funkcję rozpoznawania twarzy, potrafi również znaleźć zdjęcia z dominującym kolorem. Picasa umożliwia również podstawową edycję zdjęć i oferuje liczne filtry upiększające fotografie.

ZMIĘKCZAJĄCY FILTR

Picasa oferuje wiele różnych szybkich filtrów i efektów. Zobaczmy, jak sprawić, by sierść kota była bardziej miękka.

1 Klikamy dwukrotnie na zdjęcie i otwieramy edytor Picasa. Przechodzimy na zakładkę ● i klikamy na **Efekt Ortona** ●.

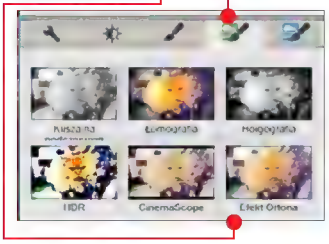

2 Suwakami ● dostrajamy efekt miękkości. Na koniec klikamy na **Zastosuj**.

WYSZUKUJEMY ZDJĘCIA WEDŁUG KOLORU

Picasa umożliwia wyszukiwanie zdjęć, w których dominuje dany kolor. Zobaczmy, jak skorzystać z funkcji.

1 Klikamy na **Narzędzia**, **Eksperymentalne**, **Szukaj...**. Następnie z listy wybieramy kolor ●, według którego chcemy wyszukać fotki.

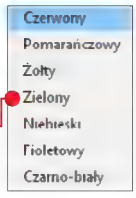

2 Miniatury zdjęć z dominującą barwą – na przykład zielenią – pojawią się w oknie Picasy ●.

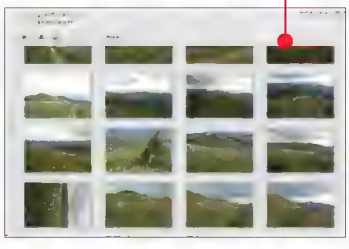

SAM ZRÓB GRAFIKĘ

PROGRAM DO GRAFIKI WEKTOROWEJ

CorelDRAW Graphics Suite 2018

Licencja: **TRIAL** DVD-KOD: **032** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.corel.com**

- przyjazny przejrzysty interfejs
- duży wybór narzędzi do rysowania
- obsługuje przezroczystości
- inteligentne narzędzie LiveSketch

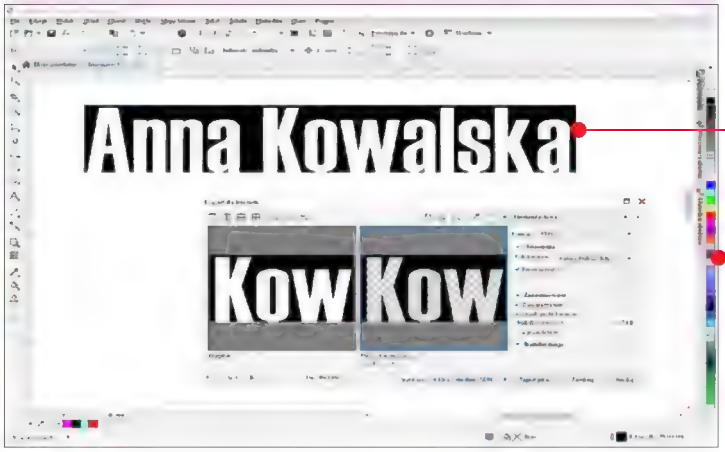

CorelDRAW to najważniejszy składnik pakietu graficznego CorelDRAW Graphics Suite 2018. Program przeznaczony jest do tworzenia grafiki wektorowej. Możemy w nim wykonać dowolny projekt graficzny z możliwością bezstratnego skalowania oraz druku za pomocą specjalistycznych maszyn.

TWORZYMY LOGO

Zobaczmy, jak w CorelDRAW przygotować logo, którego użyjemy na zdjęciach jako znak wodny.

1 Uruchamiamy program i wybieramy **Nowy dokument**. Określamy parametry dokumentu. W opcji **Tryb koloru pierwszego** ustawiamy **RGB**. Klikamy na **OK**.

2 Z paska narzędzi po lewej wybieramy **Prostokąt** i rysujemy prostokątny kształt. Klikając na pasek po prawej ● lewym lub prawym przyciskiem myszy, określamy kolor wypełnienia i konturu figury.

3 Teraz wybieramy narzędzie **Tekst**. Na pasku opcji określamy krój fontu i inne parametry tekstu. Wpisujemy napis, którym chcemy oznaczyć zdjęcie.

4 Za pomocą narzędzia **Wskaźnik** nasuwamy tekst na prostokąt i dopasowujemy do siebie ●. Następnie rysujemy obwiednię dookoła rysunku, by zaznaczyć całą zawartość. Na pasku opcji klikamy na **Tył bez przodu**. Napis zostaje wycięty z prostokąta ●.

5 Teraz z menu **Plik** wybieramy **Eksportuj do** i **Do internetu...**. Wybieramy format **PNG** i zaznaczamy opcję **Przezroczystość** oraz **Z wygładzaniem**. Ustawiamy opcje tak, jak to widać na obrazku ●. Klikamy na **Zapisz jako...** i **Zapisz**.

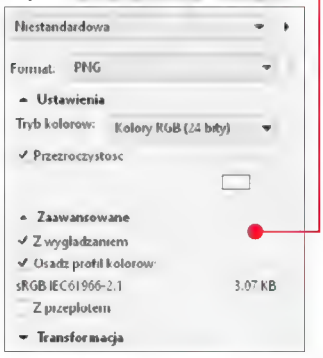

Polecamy również programy

Adobe Acrobat Reader DC 18 DVD-KOD: **004** – następca popularnego Adobe Readera, wzbogacony o obsługę usługi Document Cloud do pracy zespołowej.

Apache OpenOffice 4.1.5 DVD-KOD: **015** – najbardziej znany darmowy pakiet biurowy, pierwowzór LibreOffice'a, jest obecnie wolniej rozwijany, ale nadal ma spore grono użytkowników.

Bullzip PDF Printer 11.7 DVD-KOD: **027** – program do tworzenia dokumentów PDF. Bullzip PDF Printer instaluje się w komputerze jako dodatkowa, wirtualna drukarka.

Slack DVD-KOD: **103/104** (32-/64-bit) – popularny komunikator biznesowy, pełniący rolę wygodnej platformy do komunikacji zespołowej.

Sumatra PDF 3.1.2 DVD-KOD: **110/111** (32-/64-bit) – lekka i bardzo prosta przeglądarka plików PDF. Program zawiera tylko najpotrzebniejsze opcje, nie przytłaczając nas funkcjami, z których zazwyczaj i tak nie korzystamy. Sumatra PDF oprócz plików PDF obsługuje również e-booki w formacie ePub i MOBI.

NAJLEPSZE PROGRAMY BIUROWE

Więcej o darmowym pakiecie LibreOffice przeczytasz w Bibliotece Komputer Świata 1/2017 dostępnej na LITERIA.PL (wydanie papierowe) oraz na WWW.KSPLUS.PL (e-wydanie)

Fot. Sergey Nivens/123rf.com

W tym dziale znajdziemy najlepsze oprogramowanie, które świetnie sprawdzi się w domowym biurze. **NIE MUSIMY WYDAWAĆ DUŻYCH SUM NA PEŁEN PAKIET OFFICE, ABY SPRAWNIE PRACOWAĆ**

Zdaniem autora

OFFICE TO NIE WSZYSTKO

Krzysztof Dziedzic

Sam na co dzień muszę korzystać z oprogramowania biurowego. Praca z darmowymi pakietami biurowymi jest równie komfortowa co z produktem Microsoftu – wystarczy spróbować, by się przekonać. Arkusze kalkulacyjne, dokumenty, prezentacje – to wszystko jest dostępne w darmowych pakietach.
Dobrym uzupełnieniem pakietów biurowych są programy do obsługi plików PDF oraz notatniki.

ZAMIAST MS OFFICE

DARMOWY PAKIET BIUROWY Z NOWYMI FUNKCJAMI

LibreOffice 6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **073 / 074** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **https://pl.libreoffice.org**

- obsługa plików MS Office
- tworzenie plików PDF
- bezpłatny do użytku prywatnego i komercyjnego

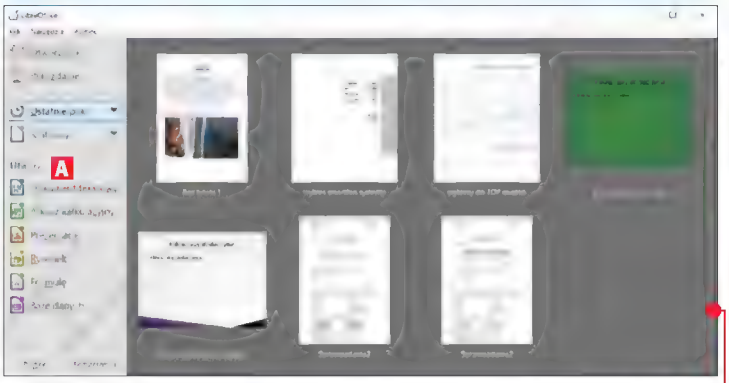

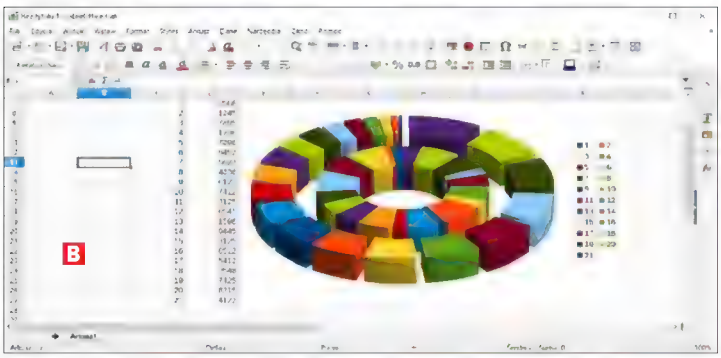

Popularny darmowy pakiet biurowy. Pozwala pracować z dokumentami MS Office. Zawiera edytor tekstu **Writer**, arkusz kalkulacyjny **Calc**, edytor prezentacji **Impress**, edytor grafiki **Draw**, program do tworzenia formuł i zapisów matematycznych **Math**, a także program do tworzenia i obsługi baz danych **Base**.

WSPARCIE DLA OFFICE

1 Podczas instalacji **LibreOffice** mamy możliwość ustawienia domyślnego uruchamiania plików pakietu Microsoft poprzez poszczególne moduły instalowanego pakietu.

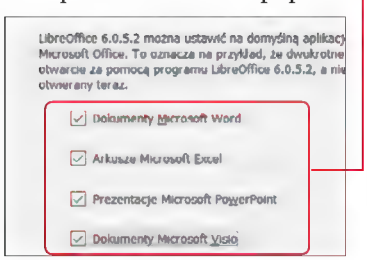

2 Wystarczy zaznaczyć w kreatorze instalacji opcje ● i kontynuować instalację.

POCZĄTKI

1 Po uruchomieniu pakietu pojawi się jego ekran główny ●. Po lewej stronie jest pole **Utwórz** A. Klikamy w nim na rodzaj dokumentu, jaki chcemy utworzyć, na przykład **Arkusz kalkulacyjny**. Uruchomi się wtedy odpowiedni program pakietu, w naszym przykładzie **Calc** B.

2 Wszystkie potrzebne narzędzia znajdziemy na górnej wstążce i w odpowiednich zakładkach paska górnego. Na przykład by wstawić wykres, klikamy na **Wstaw**, **Wykres**.

PRACA W CHMURZE

UŁATWIENIE PRAC GRUPOWYCH

Dokumenty Google

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **036** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.google.pl/intl/pl/docs/about**

- opcje udostępniania prac online
- obsługa plików Worda
- możliwość pracy offline
- automatyczne zapisywanie zmian

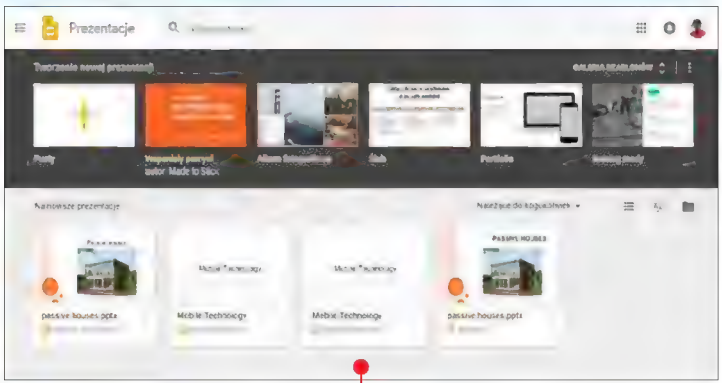

Nowoczesny pakiet biurowy działający w oknie przeglądarki internetowej. Pozwala na wygodną pracę zespołową (każdy plik możemy łatwo udostępnić do edycji, komentowania lub przeglądania innym użytkownikom) i daje wygodny dostęp do dokumentów z dowolnego urządzenia: komputera, telefonu lub tabletu. W skład **Dokumentów Google** wchodzi edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnych, narzędzie do tworzenia interaktywnych formularzy (przydatnych do zbierania informacji online od wielu osób) oraz edytor grafiki. Dokumenty Google obsługują pliki MS Office – można je otwierać, edytować i zapisywać. Pakiet wymaga założenia bezpłatnego konta Google. Zamieszczona na płycie Niezbędnika wersja instalacyjna umożliwia automatyczne tworzenie kopii zapasowej plików z komputera i synchronizowanie ich z chmurą Google.

WSPÓLNA PREZENTACJA

Bardzo często tworzymy prezentację jako dzieło grupowe, warto więc, korzystając z Dokumentów Google, udostępnić tworzony plik dla całej naszej grupy, dzięki czemu wszyscy będą mogli pracować nad nią jednocześnie.

1 Uruchamiamy Google Prezentacje (**Slides**) ●.

2 Następnie wybieramy gotowy szablon lub tworzymy pustą prezentację, klikając na **Pusty**.

3 Po utworzeniu prezentacji możemy od razu ją udostępnić, a tym samym umożliwić innym osobom pracę w czasie rzeczywistym nad tym samym dokumentem. W prawym górnym rogu klikamy na **Udostępnij**. Wpisujemy adresy e-mail osób, które mają uzyskać dostęp, określamy ich uprawnienia ● i klikamy na **Wyślij**.

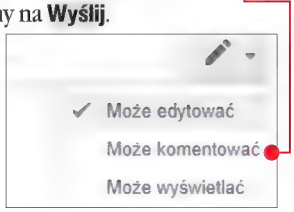

4 Podczas wspólnej pracy możemy się komunikować, wykorzystując czat tekstowy, który jest dostępny w prawym górnym rogu okna ●.

KOMENTARZE W PDF

LEKKA I WYGODNA PRZEGLĄDARKA PDF-ÓW Z NARZĘDZIAMI DO KOMENTOWANIA

PDF-XChange Viewer 2.5.322.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **093** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.tracker-software.com**

- szybkie działanie
- funkcja rozpoznawania tekstu
- wygodne narzędzia do komentarzy
- praca na kartach lub w oknach

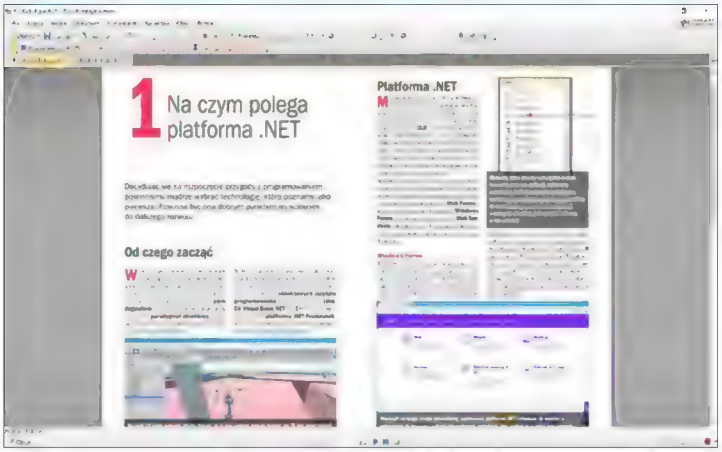

PDF-XChange Viewer to jedna z najlżejszych i najbardziej funkcjonalnych przeglądarek PDF. Oprócz funkcji przeglądania wielu dokumentów PDF w kartach, drukowania i przeszukiwania tekstu pozwala również dodawać do PDF-ów dodatkowe treści, takie jak tekst, komentarze, grafiki, strzałki i innego rodzaju kształty o charakterze graficznym. W programie możemy także wyróżniać wybrane przez nas fragmenty tekstu w przeglądanym dokumencie.

DODAJEMY KOMENTARZE DO PLIKU PDF

1 By otworzyć dokument, u góry okna klikamy na **Otwórz**.

2 Narzędzia edycyjne znajdziemy na górnej wstążce. Jeśli chcemy dodać do dokumentu informację, warto skorzystać z narzędzia **Notatki**. Możemy też między innymi przekreślić fragment za pomocą narzędzia **Przekreślanie tekstu**. Po wybraniu narzędzia klikamy na dokument PDF i nanosimy poprawki (**Uwaga!** Narzędzia zakreślania działają tylko i wyłącznie w dokumentach, w których występuje treść możliwa do zaznaczenia).

3 Po podaniu treści notatki wystarczy kliknąć na dowolną pustą przestrzeń dokumentu.

4 Aby usunąć notatkę, klikamy na nią prawym przyciskiem myszy i wybieramy z menu opcję **Usuń**.

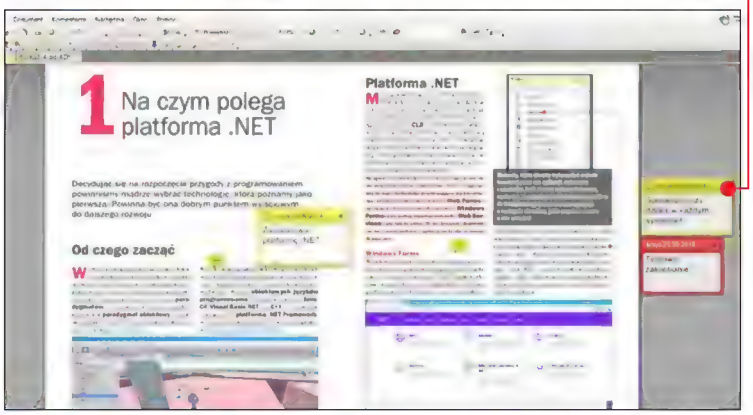

SUPERCZYTNIK PDF

UNIWERSALNA PRZEGLĄDARKA PDF, WSPÓŁPRACUJĄCA Z CHMURĄ

Foxit Reader 9.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **051** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.foxitsoftware.com**

- wygodne zarządzanie trybem czytania
- integracja z dyskami internetowymi
- wygodna praca na kartach jak w przeglądarce

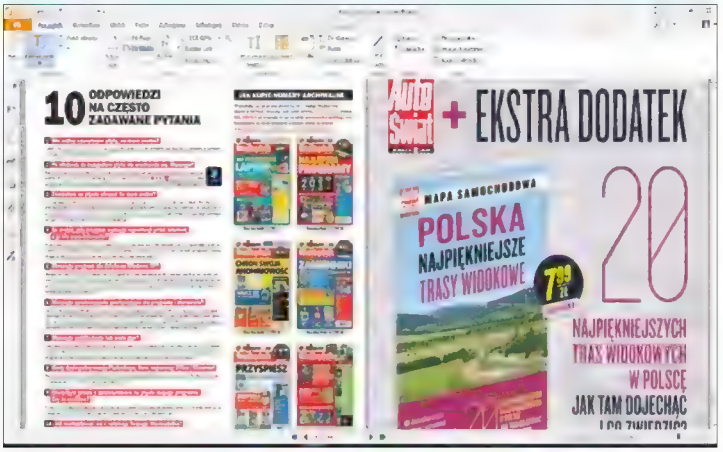

Jeden z najlepszych programów do przeglądania dokumentów PDF. Możemy wygodnie dodawać komentarze, zaznaczać tekst, kopiować. **Foxit** wspiera pracę z różnymi dyskami internetowymi, takimi jak: Google Drive, OneDrive czy Dropbox.

JĘZYK POLSKI

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **File**, **Preferences**.

2 Po lewej stronie klikamy na **Languages**, a po prawej odnajdujemy na liście język polski, zaznaczamy go i klikamy na **OK**.

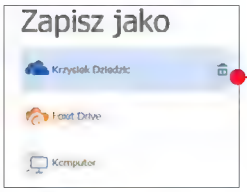

3 Potwierdzamy chęć pobrania spolszczenia, klikając na **OK**, i postępujemy zgodnie z instrukcjami na ekranie.

ZAPISUJEMY DOKUMENTY W CHMURZE

1 Po zakończeniu pracy z dokumentem klikamy na górnej wstążce na **Plik**, **Zapisz jako**, **Dodaj miejsce**.

2 Wybieramy dysk internetowy, na przykład OneDrive. Logujemy się na konto Microsoft i wyrażamy zgodę na dostęp aplikacji.

3 Po chwili plik zostanie przesłany do chmury i ponownie otworzony w chmurze. Następne zapisanie dokumentu będzie znacznie prostsze, ponieważ lokalizacja będzie domyślnie zapamiętana.

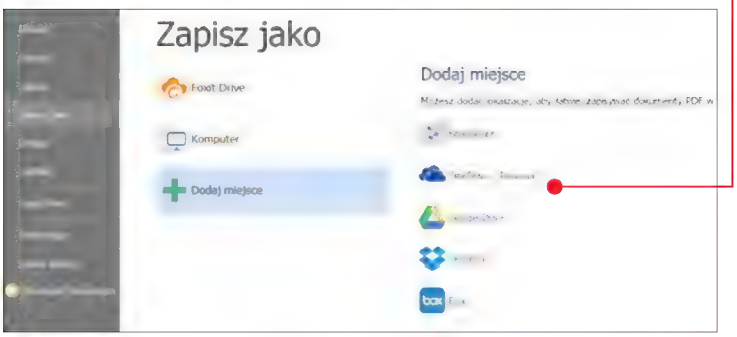

WIELOFUNKCYJNY NOTATNIK

NOWOCZESNY ORGANIZER

Evernote 6.14.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **042** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **https://evernote.com**

- synchronizacja notatników z chmurą
- możliwość integracji z przeglądarką
- skrót klawiaturowy do tworzenia notatki

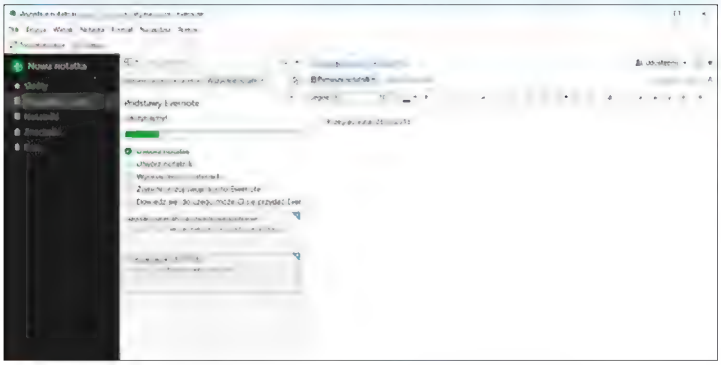

Evernote to nowoczesny program do zapisywania w jednym miejscu notatek, pomysłów, list zadań, zdjęć oraz zachowywania interesujących, całych stron, artykułów, przepisów kulinarnych, ciekawych grafik. Zapisywane w programie treści mogą być synchronizowane pomiędzy naszymi urządzeniami (komputer, smartfon, tablet), dzięki czemu możemy mieć do nich dostęp z dowolnego miejsca. Zapisane materiały możemy w wygodny sposób porządkować i przeszukiwać. Mobilna wersja Evernote pozwala skanować dokumenty za pomocą aparatu smartfona.

NOWY NOTATNIK, NOWA NOTATKA

1 Klikamy po prawej stronie na symbol **+** przy opcji **Notatniki**.

2 Podajemy nazwę dla notatnika i klikamy na **OK**.

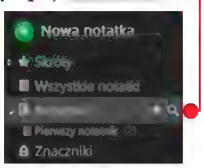

3 Aby dodawać nowe notatki do notatnika, wystarczy kliknąć na **Nowa notatka** lub skorzystać ze skrótu klawiaturowego ctrl+alt+N. **Uwaga!** Może się zdarzyć, że ten domyślny skrót Evernote'a będzie przeszkadzał nam we wpisywaniu litery ń. Aby zmienić domyślny skrót tworzenia notatek, klikamy na **Narzędzia** i **Opcje**. Klikamy po lewej stronie na **Skróty klawiszowe**, a następnie po prawej zmieniamy skrót **Nowej notatki**.

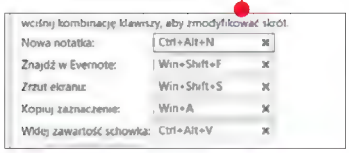

ZMIENIAMY USTAWIENIA SYNCHRONIZACJI

Możemy zmienić domyślne ustawienia synchronizacji programu – na przykład zmniejszyć jej częstotliwość.

1 Klikamy na górnym pasku na **Narzędzia**, **Opcje**.

2 Klikamy po lewej stronie na **Synchronizacja**, a po prawej na liście określamy, jak często ma się odbywać synchronizacja. Zmiany akceptujemy, klikając na przycisk **OK**.

NOTATNIK OD MICROSOFTU

PRZYDATNY NOTES CYFROWY

Microsoft OneNote 2016

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **079** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.onenote.com**

- synchronizacja z chmurą
- działa na różnych platformach
- pozwala przechowywać nie tylko notatki tekstowe

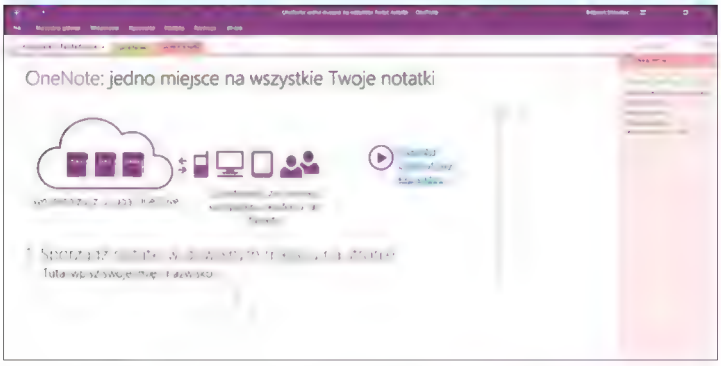

Program do tworzenia i przechowywania notatek. **OneNote** ułatwia gromadzenie pomysłów, zapisków i list zadań do wykonania w jednym miejscu. Możemy w nim przechowywać tekst, grafikę, wycinki stron internetowych, pliki multimedialne, a także odręczne notatki, dzięki czemu jest niezłym rozwiązaniem do prowadzenia dziennika i tworzenia roboczych wersji publikacji. Program używa chmury OneDrive, co pozwala na synchronizację danych między komputerem, telefonem i tabletem. Umożliwia import notatek z programu Evernote.

SZYBKIE SKRÓTY

1 Jeśli chcemy szybko przejść do tworzenia nowej notatki, wystarczy skorzystać ze skrótu klawiaturowego ⊞+N.

2 Aby szybko wyciąć kawałek widocznego ekranu w celu dodania go do notatki, naciskamy ⊞+shift+S. Na środku ekranu pojawi się znacznik, za pomocą którego zaznaczamy wybrany obszar. Po zaznaczeniu wycinek trafi do schowka.

3 Następnie wystarczy przejść do notatki i naciskając ctrl+V, wkleić wycięty wycinek ekranu.

RYSUJEMY NOTATKĘ

OneNote pozwala na korzystanie z narzędzi rysowania.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na zakładkę **Rysowanie**.

2 Wybieramy odpowiednie narzędzia i możemy przejść poniżej do rysowania szybkiej notatki.

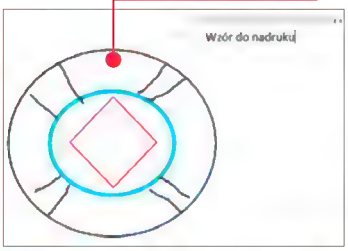

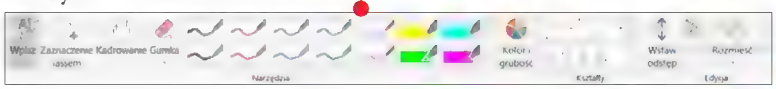

Polecamy również programy

7-Zip 18.05 DVD-KOD: **001/002** (32-/64-BIT) – najpopularniejszy program do pakowania i rozpakowywania plików.

AOMEI Partition Assistant 7.1 DVD-KOD: **014** – program do zarządzania partycjami dysków twardych.

Calibre 3.31 DVD-KOD: **028** – najlepszy, uniwersalny czytnik e-booków, pozwalający wygodnie zarządzać e-biblioteką.

CDBurnerXP 4.5.8 DVD-KOD: **031** – popularny program do nagrywania płyt CD, DVD i Blu-ray. Umożliwia tworzenie i wypalanie obrazów płyt.

CPU-Z 1.86 DVD-KOD: **033** – program pokazujący szczegółowe parametry podzespołów: procesora, płyty głównej, chipsetu, pamięci RAM, karty graficznej.

DOSBox 0.74-2 DVD-KOD: **037** – darmowy, wieloplatformowy emulator systemu operacyjnego DOS, umożliwiający uruchamianie starych, klasycznych gier.

FreeFileSync 10.4 DVD-KOD: **052** – popularny program do porównywania zawartości plików i folderów oraz synchronizowania ich zawartości.

Macrium Reflect Free 7.1 DVD-KOD: **077** – znany program do tworzenia i przywracania kopii zapasowych dysków twardych.

Notepad++ 7.5.8 DVD-KOD: **088/089** (32-/64-BIT) – jeden z najpopularniejszych edytorów tekstu dla programistów i webmasterów.

PowerISO 7.2 DVD-KOD: **096/097** (32-/64-BIT) – jeden z najlepszych programów do tworzenia i edycji obrazów płyt.

Rufus 3.3 DVD-KOD: **100** – popularne narzędzie do tworzenia nośników USB z wersją instalacyjną systemu operacyjnego oraz formatowania przenośnych pamięci USB.

Steam DVD-KOD: **108** – klient największej platformy dystrybucji cyfrowej gier.

TeamViewer 13.2 DVD-KOD: **113** – najpopularniejszy program do zdalnego sterowania komputerem przez internet.

TestDisk & PhotoRec 7.1 DVD-KOD: **114** – rozbudowane narzędzie do odzyskiwania danych z dysków twardych.

Total Commander 9.21 DVD-KOD: **117** – najnowsza edycja najlepszego menedżera plików.

VirtualBox 5.2.18 DVD-KOD: **121** – najpopularniejszy darmowy program do tworzenia maszyn wirtualnych.

WinCDEmu 4.1 DVD-KOD: **126** – niewielki i prosty w obsłudze emulator napędów CD/DVD/Blu-ray.

WinRAR 5.60 DVD-KOD: **129/130** – popularny program do obsługi spakowanych plików, uznawany od lat za najlepszy archiwizer plików.

Fot. Destinacigdem/123rf.com

NAJLEPSZE PROGRAMY NARZĘDZIOWE

W tym dziale Niezbędnika znajdziemy bardzo różne **PROGRAMY, BEZ KTÓRYCH TRUDNO SIĘ OBYĆ**. Ułatwiają one wykonanie wielu zadań i pomagają rozwiązywać różne problemy. Warto mieć je pod ręką, by móc z nich skorzystać w razie potrzeby

Zdaniem autora

SPECJALNE ZADANIA – SPECJALNE NARZĘDZIA

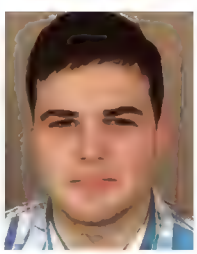

Krzysztof Dziedzic

Nie wyobrażam sobie pracy na komputerze bez narzędzi dostępnych w tym pakiecie. Z wielu z nich korzystam praktycznie każdego dnia. W środowisku wirtualnym testuję i sprawdzam różne systemy operacyjne. Dzięki Speccy wiem, na jakim sprzęcie pracuję, gdy diagnozuję komputer lub laptop. Na płycie Niezbędnika w tym dziale znajdziemy urozmaicony zestaw najważniejszych narzędzi różnego typu: od archiwizerów, poprzez programy do partycjonowania, klienta platformy z grami, emulatory i wiele innych. Warto zapoznać się z nimi, by wiedzieć, że mogą nam pomóc, gdy zajdzie taka potrzeba.

EFEKTYWNE ODZYSKIWANIE PLIKÓW

PROGRAM DO ODZYSKIWANIA DANYCH

Recuva 1.53

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **098** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.piriform.com**

- szybkie skanowanie
- prosta obsługa
- opcja podglądu plików przed odzyskaniem

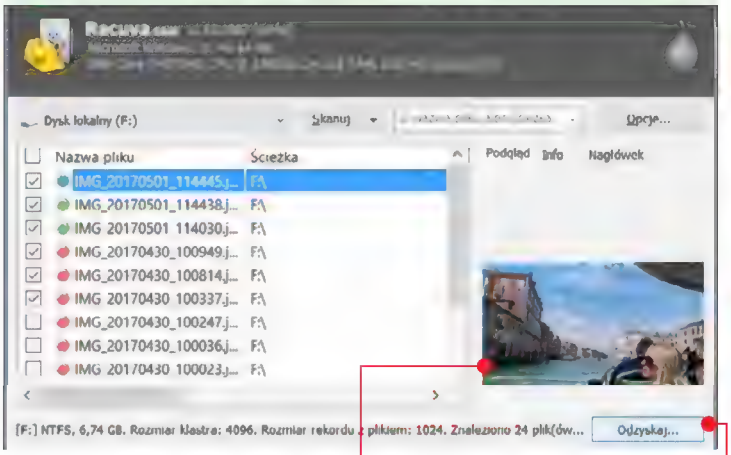

Recuva to jedno z najbardziej rozpoznawalnych narzędzi do odzyskiwania danych z różnego typu nośników. Pracuje bardzo wydajnie. Bardziej zaawansowani użytkownicy mogą skorzystać z ciekawych opcji, które pozwolą na odzyskanie struktury katalogów, plików z systemowych katalogów, a nawet w części nadpisanych plików. Po zakończeniu skanowania stopień uszkodzenia plików pokazywany jest przy użyciu trzech kolorów: zielony – do odzyskania, żółty – jest szansa, czerwony – raczej nie do odzyskania.

JĘZYK POLSKI

Program po zainstalowaniu domyślnie uruchamia się w języku angielskim. Aby zmienić język na polski, klikamy na **Options** w prawym górnym rogu okna. Przechodzimy do zakładki **General** i w polu **Language** wybieramy **Polski**.

SKANUJEMY PARTYCJĘ

1 W oknie Recuvy z listy dysków wybieramy partycję. Klikamy na **Skanuj** i czekamy na zakończenie tego procesu. Po chwili pojawi się lista wyszukanych plików, te oznaczone na zielono można podejrzeć w oknie podglądu.

2 W celu odzyskania zaznaczamy wybrane pliki i klikamy na **Odzyskaj** w prawym dolnym rogu. Wybieramy folder, w którym zostaną zapisane odzyskane pliki, i klikamy na **OK**.

3 Po chwili możemy przejść do wyznaczonego folderu i zweryfikować stan odzyskanych plików.

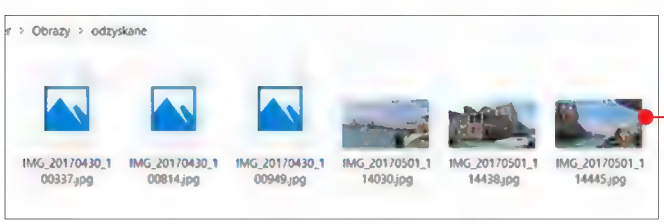

DOKŁADNA DEINSTALACJA

DOKŁADNIE ODINSTALOWUJE NIEPOTRZEBNE PROGRAMY

Revo Uninstaller 2.0.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **099** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.revouninstaller.com**

- dokładne usuwanie zbędnych programów
- tryb łowcy
- usuwa zbędne pliki
- sortowanie listy programów

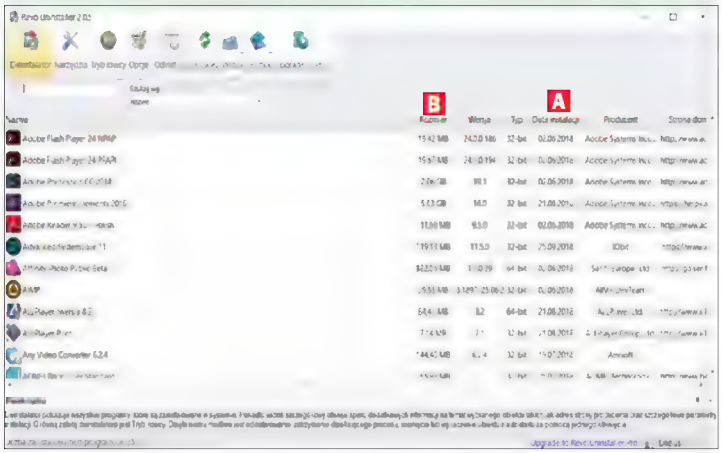

Revo Uninstaller to znany program do kompletnego usuwania zbędnych już aplikacji. Oprócz funkcjonalności systemowego narzędzia Revo Uninstaller ma kilka dodatkowych przydatnych możliwości. Potrafi usuwać niepotrzebne pliki, które zostały na dysku po instalacji programów, może bezpowrotnie kasować wybrane katalogi i pliki, a także usuwać historię z przeglądarek. Wystarczy kliknąć na daną kategorię, aby posortować listę programów. Do naszej dyspozycji jest również specjalny tryb łowcy, który pozwala na usuwanie aplikacji po kliknięciu na ich ikony – na pulpicie, pasku zadań lub w zasobniku systemowym.

NAJWIĘKSZE I NAJSTARSZE PROGRAMY

1 Po uruchomieniu programu automatycznie zostanie odświeżona lista wszystkich aplikacji, jakie są zainstalowane w komputerze. Jeśli chcemy przekonać się, które programy są najstarsze na naszym dysku, wystarczy kliknąć na zakładkę **Data instalacji** A – spowoduje to sortowanie programów według tej kategorii. By zobaczyć u góry okna programy zajmujące najwięcej miejsca, klikamy na **Rozmiar** B.

2 Możemy szybko odinstalować zbędne programy – takie, o których istnieniu zapomnieliśmy, albo duże, a rzadko używane. Klikamy na nazwę programu, a następnie na górnym pasku na **Odinstaluj**.

3 Zostanie utworzony punkt przywracania systemu i zbędny program zostanie usunięty z komputera. Na koniec warto wykonać skanowanie systemu w celu znalezienia pozostałości – klikamy na **Skanuj**. Wybieramy tryb skanowania. Gdy Revo Uninstaller wykryje pliki śmieci, klikamy na **Usuń**.

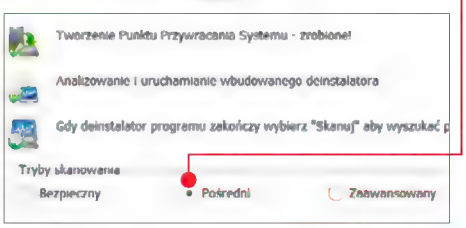

INFORMACJE O SPRZĘCIE

POKAZUJE INFORMACJE O PODZESPOŁACH KOMPUTERA

Speccy 1.32.740

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **106** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.piriform.com**

- szczegółowa informacja techniczna
- szybkie skanowanie sprzętu
- monitorowanie wielu parametrów podzespołów komputera

Speccy dostarcza wielu informacji o konfiguracji komputera bez potrzeby otwierania obudowy. Wyświetla szczegółowe informacje techniczne o takich podzespołach peceta, jak procesor, pamięć RAM, płyta główna, karta graficzna, monitor, a także o dyskach, napędach optycznych czy karcie dźwiękowej. Program informuje również o temperaturze rdzeni procesora i dysków twardych.

JĘZYK POLSKI

Klikamy na górnym pasku na **View**, **Options**. W zakładce **General** w polu **Interface** zmieniamy język, klikając na listę wyboru przy **Language** i wybieramy **Polski (Polish)**.

UDOSTĘPNIAMY NASZĄ SPECYFIKACJĘ

Speccy pozwala udostępnić w internecie specyfikację naszego sprzętu. Aby udostępnić ją znajomemu czy fachowcowi, wystarczy wysłać mu na przykład e-mailem adres URL do naszej specyfikacji (dostęp do niej będą miały tylko osoby, które otrzymają link).

1 Klikamy na **Plik**, a potem na **Opublikuj zrzut**. Klikamy na **Tak**.

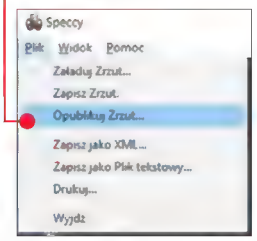

2 Po chwili pojawi się link, który możemy skopiować i przesłać dalej.

Uwaga! Jeśli nie chcemy udostępniać w sieci naszej specyfikacji, możemy wybrać opcję **Plik**, **Zapisz zrzut**, a następnie po zapisaniu na dysku zrzutu przesłać go w formie załącznika. Plik powinien mieć rozszerzenie **.speccy**.

OBRAZY SYSTEMÓW I PROGRAMÓW MS

NARZĘDZIE DO POBIERANIA ORYGINALNYCH OBRAZÓW PŁYT INSTALACYJNYCH WINDOWS

Windows ISO Downloader 6.22

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **128** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.heidoc.net**

- pobiera ISO Windows 7, 8.1, 10
- pobiera ISO Office'a 2010, 2013, 2016
- pozwala na wybór konkretnej wersji kompilacji Windows

Nieoficjalny program do pobierania z serwerów Microsoftu oryginalnych obrazów płyt instalacyjnych Windows i pakietu biurowego Office. Windows ISO Downloader pozwala pobierać obrazy płyt różnych edycji Windows 7, 8.1 i Windows 10 oraz pakietu biurowego Office w wersji 2013 i 2016 w dowolnym języku. W przypadku każdej z wersji użytkownik ma możliwość wyboru wielu parametrów pobieranego obrazu. Można pobrać nawet mniej znane lub trudno dostępne wersje systemu. Dodatkowo możemy pobierać obrazy wersji Insider bez rejestracji w programie testowym Microsoftu.

POBIERAMY OBRAZ WINDOWS 10

Warto mieć na dysku obraz na przykład Windows 10, który po nagraniu na nośnik USB lub płytę DVD posłuży jako dysk ratunkowy, gdyby nasz system przestał się uruchamiać.

1 Po lewej stronie klikamy na **Windows 10**.

2 Następnie po lewej stronie wybieramy wersję systemu, najlepiej wybrać jak najnowszą i zgodną z naszą licencją.

3 Teraz wybieramy język systemu i klikamy na **Potwierdź**.

4 Decydujemy, ilu bitową wersję systemu chcemy pobrać. Zdecydowana większość użytkowników powinna wybrać wersję 64 bit (jaką mam obecnie wersję systemu, możemy sprawdzić za pomocą Speccy).

5 Po zakończeniu pobierania możemy utworzyć bootowalny nośnik USB, na przykład korzystając z programu **Rufus** (dostępnego na płycie Niezbędnika – DVD-KOD: **100**).

BEZPIECZEŃSTWO NASZYCH DANYCH

NOWOCZESNE NARZĘDZIE DO TWORZENIA OBRAZÓW DYSKÓW

Acronis True Image 2019

Licencja: **TRIAL** DVD-KOD: **003** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.acronis.com**

- tworzy kopie zapasowe danych
- pozwala wykonać pełny obraz dysku
- klonuje dyski
- tworzy nośniki startowe

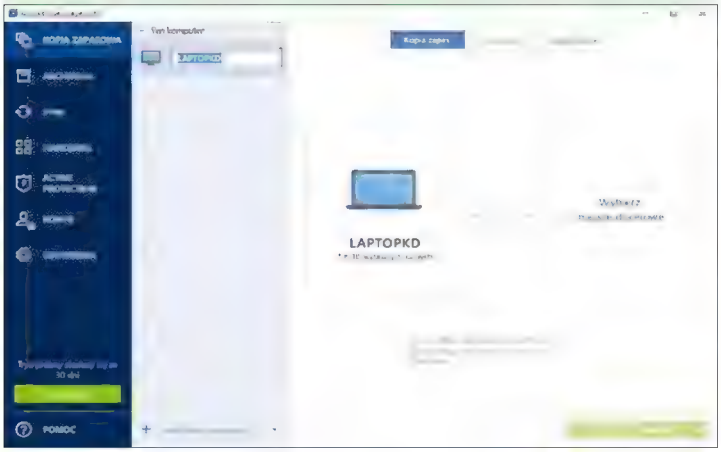

Renomowany program narzędziowy do tworzenia kopii zapasowych danych. **Acronis True Image** umożliwia wykonanie pełnego obrazu dysku zawierającego lustrzaną kopię wszystkich danych z komputera. Pozwala na tworzenie kopii zapasowej pojedynczych plików i folderów, klonowanie aktywnego dysku. Zawiera również generator nośnika startowego i narzędzie do przywracania danych i całego systemu. Do dyspozycji mamy harmonogram. Kopie zapasowe możemy zapisywać na dysku lokalnym, zewnętrznym, w folderze sieciowym, urządzeniu NAS, w chmurze Acronis.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 Po uruchomieniu programu nie musimy zakładać konta, wystarczy kliknąć na **X** w górnym prawym rogu. Klikamy na **Rozpocznij okres próbny**, aby zacząć korzystać z triala.

2 W głównym oknie interfejsu po lewej stronie klikamy na **Kopia zapasowa**, i obok na symbol naszego urządzenia (**Zmień źródło**).

3 Teraz możemy wybrać źródło wykonywania kopii zapasowej – na przykład tylko jedną z partycji na naszym komputerze. Klikamy na **Dyski i partycje**.

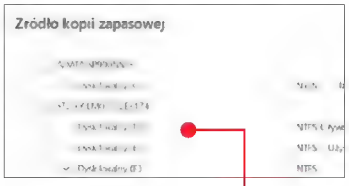

4 Zaznaczamy partycję, która ma być zabezpieczona. Klikamy na **OK**.

5 Klikamy na **Wybierz miejsce docelowe**. Wybieramy dogodną dla nas lokalizację – na dysku zewnętrznym, na innym dysku lokalnym lub na innym urządzeniu podłączonym do sieci. Klikamy na **OK**.

6 Klikamy na **Utwórz kopię zapasową** w prawym dolnym rogu ekranu. Po chwili kopia zostanie utworzona w docelowej lokalizacji, możemy uzyskać do niej dostęp w każdej chwili, korzystając z programu Acronis True Image.

WIRTUALNE ŚRODOWISKO DLA SYSTEMU

MASZYNA WIRTUALNA DO TESTOWANIA SYSTEMÓW OPERACYJNYCH

VMware Workstation Player 14.1.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **124** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.vmware.com**

- wsparcie dla obsługi napędów oraz portów USB
- funkcje wstrzymywania systemu
- tryb Unity

Program do wirtualizacji umożliwiający zainstalowanie, uruchamianie i testowanie różnych systemów operacyjnych w wirtualnym środowisku odizolowanym od głównego systemu. Wirtualny system możemy zainstalować w **VMware Playerze** z pobranego wcześniej ISO obrazu płyty instalacyjnej danego systemu – program obsługuje ponad 200 systemów operacyjnych, w tym różne wersje Windows i rozmaite dystrybucje Linuxa.

URUCHAMIAMY WIRTUALNY SYSTEM UBUNTU

1 Klikamy na **Create a New Virtual Machine**.

2 Zaznaczamy opcję **Installer disc image file**, klikamy na **Browse** i wskazujemy lokalizację obrazu systemu Ubuntu. Przechodzimy dalej, klikając na **Next**.

3 Ubuntu jest wspierane przez VMWare – dla tego systemu skonfigurowana jest opcja **Easy Install** – to znaczy, że po podaniu danych dotyczących personalizacji system zostanie automatycznie zainstalowany i skonfigurowany z naszymi danymi. Klikamy na **Next**.

4 Nadajemy nazwę nowej maszynie i wskazujemy lokalizację zapisywania dysku wirtualnego. Podajemy rozmiar dysku wirtualnego i klikamy na **Next**.

5 Następnie sprawdzamy parametry maszyny wirtualnej. Jeśli chcemy coś zmienić, klikamy na **Customize Hardware**. Możemy na przykład zwiększyć ilość pamięci RAM. Na koniec klikamy na **Finish**.

6 Po utworzeniu wirtualna maszyna zostanie uruchomiona automatycznie i rozpocznie się od razu instalacja systemu. Po chwili będziemy mogli zacząć go testować.

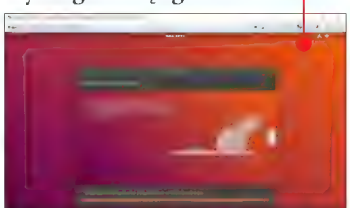

Polecamy również programy

- **BleachBit 2.0** DVD-KOD: **024** – zwalnia miejsce na dysku – usuwa niepotrzebne i ukryte pliki z dysku, chroniąc przy tym naszą prywatność.
- **Defraggler 2.22.9x** DVD-KOD: **034** – jeden z najpopularniejszych darmowych programów do defragmentowania dysków twardych.
- **f.lux 4.76x** DVD-KOD: **043** – popularny program automatycznie dostrajający jasność i temperaturę kolorów ekranu do pory dnia.

Fot. Maksim Kabakou/123rf.com

NAJLEPSZE PROGRAMY DO OPTYMALIZACJI

Nawet komputer składający się z najlepszych podzespołów **MOŻE PO JAKIMŚ CZASIE PRZESTAĆ PRACOWAĆ Z POCZĄTKOWĄ SZYBKOŚCIĄ**. Możemy jednak temu zaradzić, korzystając z programów do optymalizacji

Zdaniem autora

DBAMY O NASZ SPRZĘT

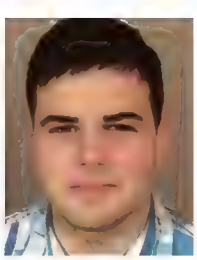

Krzysztof Dziedzic

Odpowiednia optymalizacja systemu pozwala na przedłużenie życia naszego sprzętu. Jeśli nasz dysk, procesor czy też grafika nie będą bez przerwy obciążone w 100 procentach, posłużą nam znacznie dłużej. W tym pakiecie przygotowaliśmy najlepsze programy do optymalizacji całego komputera. Do naszej dyspozycji są duże i rozbudowane kombajny do wszystkiego oraz małe i przydatne programy do konkretnych zastosowań. Po optymalizacji nasz komputer powinien pracować znacznie szybciej.

KOMBAJN OPTYMALIZACYJNY

ZESTAW WIELU NARZĘDZI DO SPRZĄTANIA I OPTYMALIZACJI PC

Glary Utilities 5.105

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **054** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.glarysoft.com**

- ponad 20 specjalistycznych modułów
- szybkie działanie
- przejrzysty interfejs

Jeden z najpopularniejszych zestawów narzędzi do optymalizacji i konserwacji systemu Windows. **Glary Utilities** oferuje ponad 20 specjalistycznych modułów do usuwania niepotrzebnych plików zaśmiecających dysk, czyszczenia i defragmentowania rejestru, defragmentowania dysku i plików systemowych, usuwania malware'u, niepotrzebnych programów z autostartu Windows, a także naprawy skrótów do programów, szyfrowania i niszczenia plików. Warto skorzystać z możliwości tego programu, który oferuje funkcje dostępne w wielu innych małych programach.

PORZĄDEK W MENU

Jeśli instalujemy w systemie wiele aplikacji, po jakimś czasie nasze menu kontekstowe może nie mieścić się na jednym ekranie. Dzięki Glary Utilities zrobimy z tym porządek.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na dolnym pasku na ikonę **Menadżera menu kontekstowego** A.

2 Teraz wystarczy, że usuniemy zaznaczenia przy wybranych opcjach ●, a znikną z menu kontekstowego. Możemy również zaznaczyć konkretną opcję i kliknąć w prawym dolnym rogu na **Usuń**, by całkiem usunąć wpis.

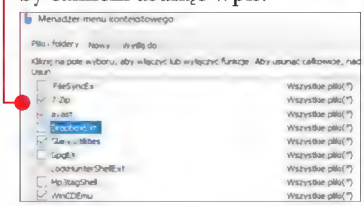

3 Po zakończeniu edytowania wystarczy kliknąć na **Zamknij**.

KOMPLEKSOWY SKAN

1 Jeśli chcemy przeskanować cały system w poszukiwaniu błędów i problemów, przechodzimy do zakładki **Konserwacja** i klikamy na **Znajdź problemy**.

2 Po dłuższej chwili będziemy mogli sami podjąć decyzję co do naprawy problemów. Wystarczy postępować zgodnie z instrukcjami kreatora wyświetlanymi na ekranie.

AUTOMATYCZNA OPTYMALIZACJA

ROZBUDOWANE NARZĘDZIE DO OPTYMALIZACJI WINDOWS

Advanced SystemCare Free 11.5

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **007** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com**

- wiele modułów narzędziowych
- ochrona przeglądarki
- funkcja Turbo Boost

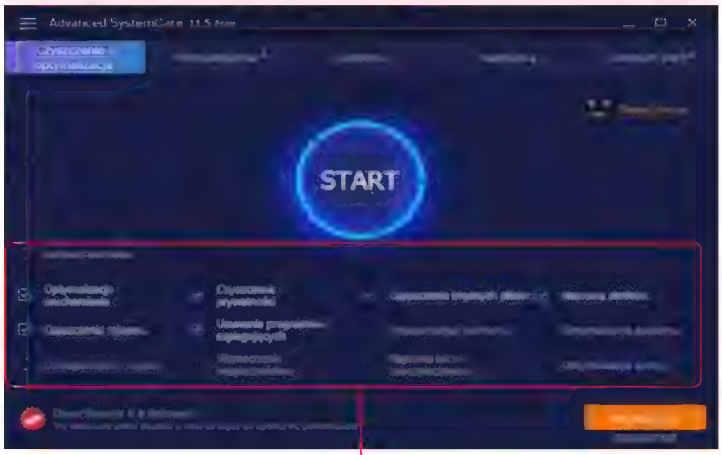

Ten program pomoże nam posprzątać dysk ze zbędnych plików, usunąć duplikaty, niepotrzebne programy. Wbudowane narzędzie do automatycznej analizy pomoże w szybkim zdiagnozowaniu komputera i zadbaniu o prywatność. Dodatkowo **SystemCare** wyposażony jest w funkcje chroniące komputer przed zmianami, jakie może wprowadzić szkodliwe oprogramowanie, jak zmiana strony głównej w przeglądarce. Dla lubiących szybkość dostępna jest funkcja Turbo Boost, która pozwoli na zwiększenie wydajności komputera i pomoże uzyskać kilka dodatkowych fps w ulubionej grze.

OPTYMALIZUJEMY SYSTEM

1 Po uruchomieniu programu na dole ekranu wybieramy zadania ●, które ma wykonać program, i klikamy na **Start**.

2 Po dłuższej chwili pojawi się pełny raport skanowania. Klikamy na **Napraw**.

TURBO BOOST

Jest to funkcja dla graczy, która ma pomóc podnieść wydajność sprzętu w trakcie rozgrywki.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na zakładkę **Przyspieszanie**.

2 Klikamy na **Konfiguracja** pod funkcją **Turbo Boost**.

3 Przełączamy tryb z trybu pracy na tryb gracza i klikamy w prawym dolnym rogu na **Optymalizacja**. Po wejściu w szczegóły pracy trybu zobaczymy, ile pamięci RAM zwolniliśmy i jakie usługi zostały zatrzymane ●.

SUPERCZYSZCZENIE

WIELOFUNKCYJNY PROGRAM DO SPRZĄTANIA SYSTEMU

CCleaner 5.46

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **030** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.ccleaner.com**

- skuteczne czyszczenie dysku
- naprawa rejestru Windows
- wyszukiwanie duplikatów
- analiza zajętości dysku

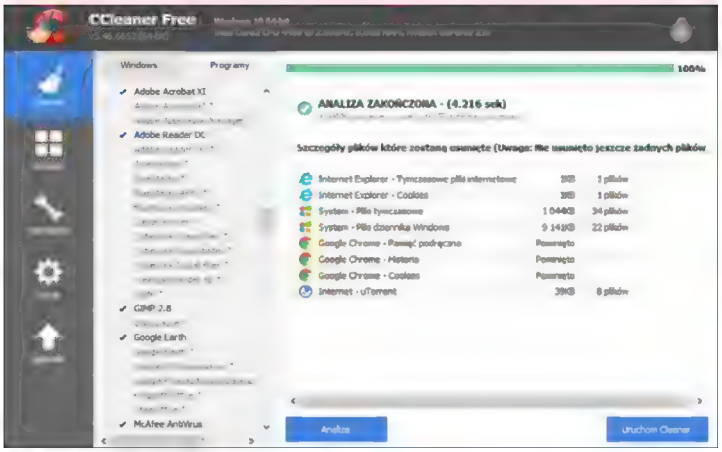

Najpopularniejszy program do oczyszczania komputera z zaśmiecających go plików. Usuwa niepotrzebne pliki tymczasowe, historię przeglądania internetu, pliki cookies, zawartość Kosza, zrzuty pamięci, punkty przywracania systemu, fragmenty plików, pliki dziennika, pamięć podręczną systemu, dane aplikacji, historię autouzupełniania. Ma moduły do zarządzania programami uruchamiającymi się przy starcie systemu, odinstalowywania programów, wyszukiwania duplikatów plików i czyszczenia rejestru ze zbędnych wpisów.

AKTYWNY MONITORING

Podczas korzystania z komputera **CCleaner** domyślnie działa w tle i informuje nas, jeśli stwierdzi, że w komputerze znajdują się niepotrzebne pliki. Komunikat będzie widoczny przez kilka sekund. Jeśli chcemy usunąć znalezione pliki, wystarczy kliknąć na niebieski przycisk.

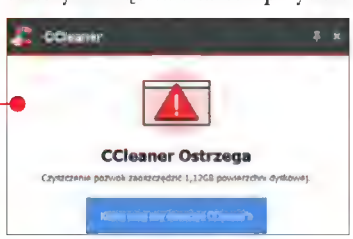

NAPRAWA REJESTRU

1 Po uruchomieniu programu klikamy na zakładkę **Rejestr**, a następnie upewniamy się, że wszystkie opcje są zaznaczone, i klikamy na **Skanuj by znaleźć problemy**.

2 Gdy program znajdzie już wszystkie problemy, klikamy na **Napraw zaznaczone problemy...**. Program pyta o utworzenie kopii zapasowej rejestru. Klikamy na **Tak**.

3 Klikamy na **Napraw wszystkie zaznaczone problemy**. Warto wykonać ponowne skanowanie rejestru po restarcie komputera.

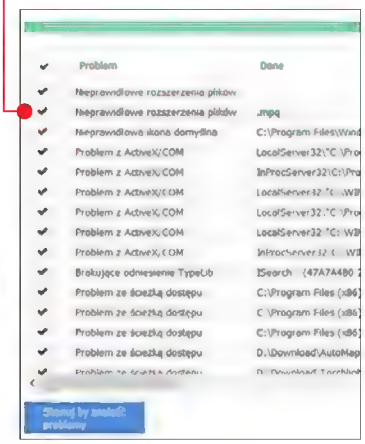

STEROWNIKI POD KONTROLĄ

SPRAWNA AKTUALIZACJA STEROWNIKÓW

Driver Booster 6.0.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **038** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com**

- ogromna baza sprawdzonych sterowników
- tworzenie punktów przywracania systemu
- szybkie skanowanie komputera

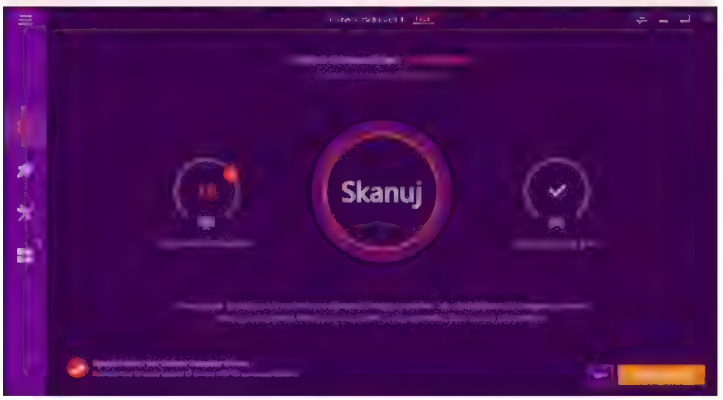

Darmowa, uproszczona wersja popularnego programu do aktualizowania przestarzałych i instalowania brakujących sterowników. **Driver Booster** automatycznie skanuje system, wykrywa nieaktualne wersje i oferuje ich aktualizację. Możemy zaktualizować wszystkie sterowniki naraz lub tylko te wybrane. Program korzysta wyłącznie z certyfikowanych sterowników WHQL (Windows Hardware Quality Labs), czyli sprawdzonych pod kątem pełnej kompatybilności z Windows. Instalator programu może proponować instalację dodatkowych aplikacji IObit – można wyłączyć tę opcję w ustawieniach instalatora.

ZMIANY MOTYWU GRAFICZNEGO

W najnowszej wersji programu dodano możliwość zmiany szaty graficznej, dzięki czemu możemy zmienić charakterystyczny czarno-czerwony motyw na inny.

1 Klikamy w prawym górnym rogu okna programu na trzy kreski.

2 W dolnym lewym rogu możemy wybierać spośród gotowych motywów, a po kliknięciu na wielokolorową ikonę uzyskamy dostęp do całej palety barw. Po kliknięciu na paletę, zaznaczony kolor zostaje automatycznie zaaplikowany do całego programu.

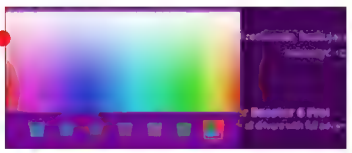

AKTUALIZUJEMY STEROWNIKI

1 Klikamy w oknie programu na duży przycisk **Skanuj**.

2 Pojawi się okno z wszystkimi sterownikami, które mogą zostać zaktualizowane. Jeśli nie chcemy sprawdzać szczegółów, wystarczy kliknąć na **Zaktualizuj**.

3 Możemy też kliknąć na datę przy sterowniku, by zobaczyć szczegóły, dokonać aktualizacji tylko tego sterownika, całkowicie go usunąć lub cofnąć aktualizację.

AUTOSTART POD PEŁNĄ KONTROLĄ

ZAAWANSOWANE NARZĘDZIE DO ZARZĄDZANIA AUTOSTARTEM

AutoRuns 13.91

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **022** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **technet.microsoft.com/pl-pl**

- możliwość filtrowania zaufanych procesów
- przejrzysty interfejs
- podział na zakładki ułatwiający pracę

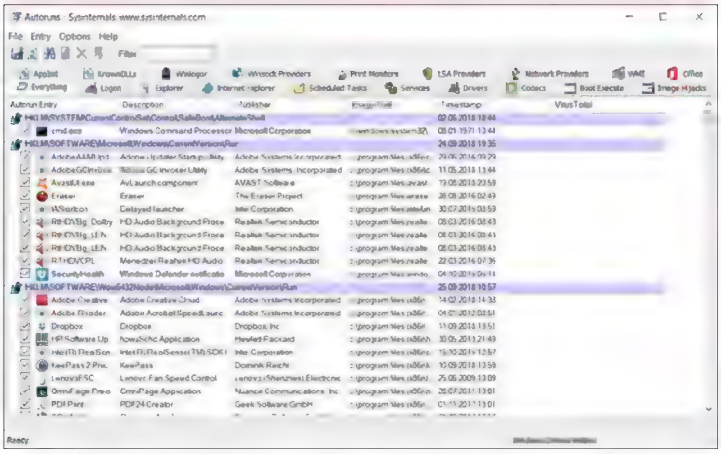

Specjalistyczne narzędzie pozwalające na zarządzanie uruchamianymi przy starcie systemu procesami. W poszczególnych zakładkach programu wyświetlane są startujące z Windows aplikacje, rozszerzenia powłoki systemowej, paski narzędziowe, dodatki do przeglądarki, usługi i wiele innych. Liczba wszystkich elementów uruchamianych na starcie systemu może przyprawić o zawrót głowy, dlatego też warto zdecydować, by **AutoRuns** nie pokazywał elementów, które są częścią systemu (wskazówka niżej). Pozwoli to skupić się na wpisach utworzonych przez oprogramowanie firm trzecich, dzięki czemu będzie łatwiej wytropić zbędne elementy.

ZARZĄDZAMY AUTOSTARTEM

1 Po uruchomieniu programu domyślnie pojawi się widok zakładki **Everything**. Wygodniejszy jednak jest widok, który pokazuje zakładka **Logon**. W niej znajdziemy interesujące nas aplikacje, których wyłączenie może przyspieszyć czas uruchamiania się systemu Windows.

2 Wyłączamy aplikacje poprzez usunięcie zaznaczenia na początku odpowiadającego im wiersza. Przed zastosowaniem zmian będziemy musieli potwierdzić uprawnienia administratora, klikając na **Run as Administrator**. Po ponownym uruchomieniu programu jako administrator będziemy mogli dokonywać dowolnych zmian.

VIRUSTOTAL

Klikając prawym przyciskiem na dany proces, możemy wybrać opcję wysyłania danych do przeskanowania na witrynie **VirusTotal**.

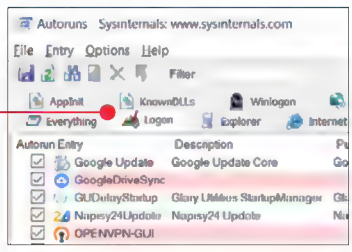

EFEKTYWNE USUWANIE NIEPOTRZEBNYCH PLIKÓW

GRAFICZNE STATYSTYKI ZAJĘTEGO MIEJSCA NA DYSKU

WinDirStat 1.1.2.80

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **127** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **https://windirstat.net**

- przejrzyste wizualizacje zajętej przestrzeni
- szybkie skanowanie dysków
- czytelne drzewo folderów
- kasowanie do Kosza lub trwale

Dzięki **WinDirStat** będziemy mogli szybko zapanować nad naszymi dyskami i efektywnie usunąć niepotrzebne nam już pliki, korzystając z praktycznego interfejsu programu. Od razu będziemy mogli sprawdzić, jakie typy plików zajmują najwięcej miejsca i gdzie znajdują się największe pliki na każdym dysku. Przyspiesza to proces sprzątania dysku.

SZUKAMY NAJWIĘKSZYCH PLIKÓW

Dzięki graficznej reprezentacji plików w programie na dysku łatwo odnaleźć te największe – im większy czworokąt, tym więcej miejsca na dysku zajmuje dany plik.

1 Po uruchomieniu programu wybieramy dyski, które chcemy przeskanować, i klikamy na **OK**.

2 Po chwili skanowania ekran zostanie podzielony na kilka stref: dolna reprezentuje pliki na dyskach w formie graficznej, a górna w formie tekstowej w widoku drzewa.

3 Po kliknięciu na wybrany czworokąt w dolnej części okna, w górnej wyświetli się dokładna lokalizacja danego pliku.

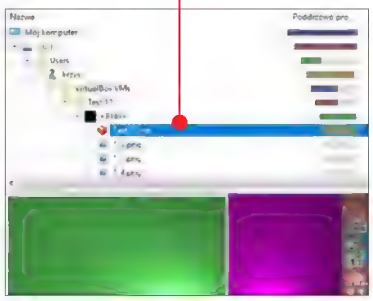

4 Teraz możemy od razu usunąć plik, korzystając z przycisków na górnym pasku.

5 Alternatywnie możemy kliknąć na plik prawym przyciskiem myszy i wybrać opcję **Eksploruj**. Zostanie uruchomiony Eksplorator Windows. Możemy wtedy na przykład przekopiować plik na dysk zewnętrzny, jeśli nie chcemy go usuwać.

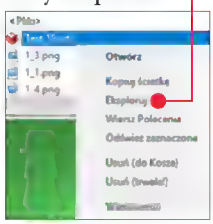

Polecamy również programy

LastPass 4.17.1 DVD-KOD: **072** – wygodny menedżer do bezpiecznego przechowywania haseł i ich synchronizacji pomiędzy różnymi urządzeniami.

VeraCrypt 1.23 DVD-KOD: **120** – program do szyfrowania danych, przy czym umożliwia zarówno szyfrowanie całych dysków twardych wewnętrznych i zewnętrznych, jak i wybranych danych poprzez tworzenie wirtualnych, zaszyfrowanych sejfów (zwanych wolumenami).

NAJLEPSZE PROGRAMY DO BEZPIECZEŃSTWA

Fot. Lightwise/123rf.com

Jeśli chcemy długo i bezproblemowo korzystać z komputera, musimy go odpowiednio zabezpieczyć. W tym dziale znajdziemy **NAJLEPSZE PROGRAMY, KTÓRE POMOGĄ NAM ZADBAĆ O BEZPIECZEŃSTWO**

Zdaniem autora

ZAGROŻENIA W INTERNECIE

Krzysztof Dziedzic

Internet jest niezbędny na co dzień, ale – wiadomo – w sieci jest sporo zagrożeń: nieodpowiednie strony, fałszywe wiadomości e-mail, niebezpieczne pliki, które po pobraniu mogą zainfekować nasz system. Dlatego też ważne jest zadbanie o ochronę. W tym pakiecie znajdziemy najlepsze programy, które świetnie poradzą sobie z tym zadaniem. Avast to najlepszy darmowy program do codziennej ochrony, Malwarebytes znakomicie radzi sobie z różnego typu zagrożeniami, Tor Browser pozwala na anonimowe przeglądanie zasobów internetu.

ZAGROŻENIA POD KONTROLĄ

SKUTECZNY SKANER ANTYWIRUSOWY

Malwarebytes 3.5.1

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 078 | Rejestracja: NIE
Język: polski | Internet: https://pl.malwarebytes.com

- ochrona w czasie rzeczywistym przez 14 dni
- częste aktualizacje bazy danych
- wysoka wykrywalność zagrożeń

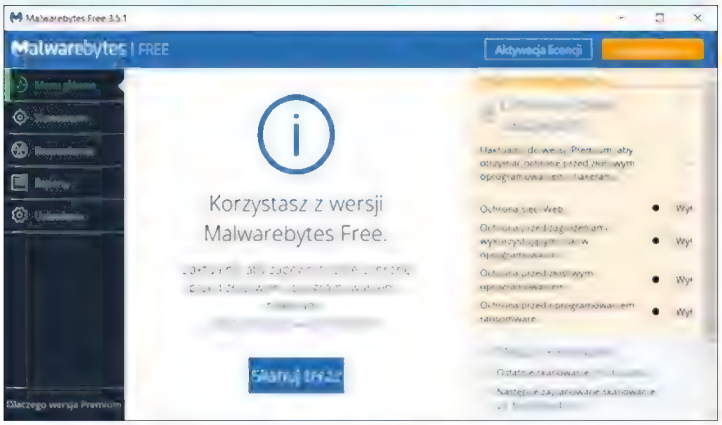

Jeden z najlepszych skanerów do wykrywania i usuwania szkodliwego oprogramowania, dobre uzupełnienie podstawowej ochrony antywirusowej. Świetnie radzi sobie z różnego rodzaju złośliwym oprogramowaniem: wykrywa i usuwa wirusy, robaki, trojany, programy szpiegujące i niechciane dodatki reklamowe instalujące się po cichu w przeglądarkach internetowych. Korzysta z bardzo zaawansowanego silnika analizy heurystycznej i wymaga połączenia z internetem, gdyż dane porównywane są z serwerem firmy, dzięki czemu mamy zawsze najwyższy poziom ochrony. Po zainstalowaniu **Malwarebytes** uruchamia się w 14-dniowej próbnej wersji Premium z aktywną ochroną komputera.

SKAN NIESTANDARDOWY

Zwykłe, pełne skanowanie systemu możemy uruchomić bezpośrednio z głównego okna aplikacji. Nie zawsze jednak potrzebujemy skanować wszystkie dyski komputera. Dlatego warto korzystać również z niestandardowego skanowania.

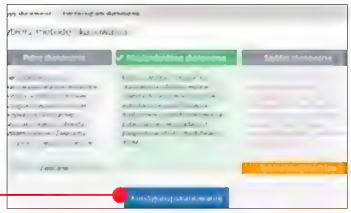

1 Po lewej stronie okna klikamy na **Skanowanie**, po prawej na opcję **Niestandardowe skanowanie**, a potem na **Konfiguruj skanowanie**.

2 Teraz możemy wybrać rodzaje skanowania oraz zaznaczyć, które dyski mają być sprawdzone – na przykład nośnik USB lub dysk zewnętrzny. Klikamy na **Skanuj**.

ZMIANA LICENCJI

Po upływie 14 dni program poinformuje, że okres próbny się zakończył i będzie proponował zakup licencji.

1 W celu wyłączenia takich powiadomień klikamy na **Ustawienia**.

2 Klikamy na **Moje konto** i u dołu okna na **Dezaktywuj okres próbny wersji Premium**. Status naszej edycji zmieni się na **Malwarebytes Free**.

MAŁY PROGRAM, DUŻE MOŻLIWOŚCI

PRZENOŚNY SKANER ANTYWIRUSOWY

AdwCleaner 7.2.3.1

Licencja: FREEWARE | DVD-KOD: 008 | Rejestracja: TAK
Język: polski | Internet: www.malwarebytes.com

- działa w wersji portable
- usuwa PUP
- usuwa z przeglądarek instalujące się po cichu dodatki reklamowe

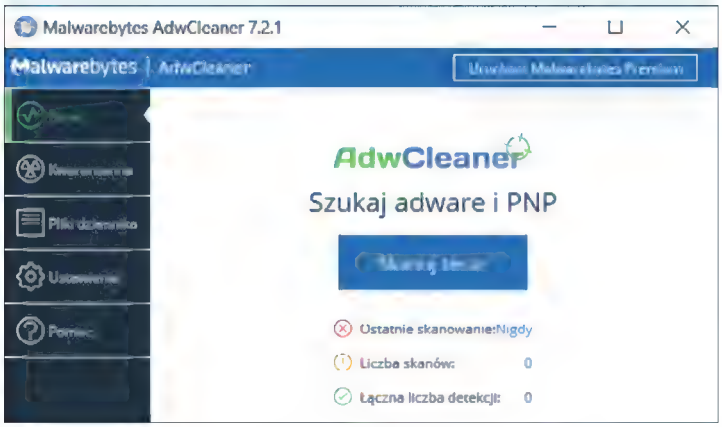

Popularny program do oczyszczania Windows z niechcianego oprogramowania o charakterze reklamowym. Program skupia się na innych typach zagrożeń niż główne oprogramowanie Malwarebytes. **AdwCleaner** usuwa z przeglądarek dodatki reklamowe, które zmieniają ustawienia, paski narzędziowe i inne potencjalnie niechciane oprogramowanie, które nieświadomie zainstalowaliśmy w komputerze. Proces usuwania niechcianego oprogramowania kończony jest restartem systemu – dlatego przed jego rozpoczęciem należy zamknąć działające aplikacje i zapisać pracę.

OCZYSZCZANIE

Dzięki temu, że AdwCleaner działa bez instalacji, możemy go przenieść na nośnik USB i użyć do oczyszczenia zainfekowanego komputera, na którym nie da się zainstalować oprogramowania antywirusowego. **Uwaga!** Do poprawnej pracy wymagane jest połączenie z internetem.

1 Po uruchomieniu AdwCleanera wystarczy kliknąć na **Skanuj teraz**, a rozpocznie się proces skanowania z wykorzystaniem bazy danych znajdującej się w chmurze.

2 Weryfikujemy znalezione zagrożenia i klikamy na **Wyczyść i napraw**.

3 Zanim nastąpi naprawa, musimy przygotować się do zamknięcia komputera. Najlepiej od razu zapisać całą pracę i wybrać opcję **Wyczyść i zrestartuj teraz**, ponieważ część zagrożeń można usunąć tylko w trakcie uruchamiania systemu.

4 Po ponownym uruchomieniu systemu zobaczymy okno z informacją o neutralizacji zagrożeń.

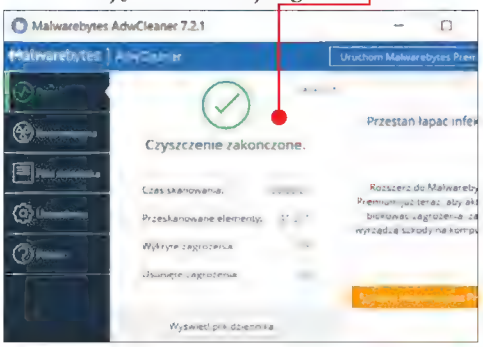

OCHRONA NA CO DZIEŃ

POPULARNY ANTYWIRUS: NOWE FUNKCJE I DUŻA WYKRYWALNOŚĆ

Avast Free Antivirus 2018

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **023** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.avast.com**

- pełna ochrona za darmo
- wykorzystuje wirtualizację
- inteligentne skanowanie
- ochrona przed ransomware'em i szpiegami

Najpopularniejszy darmowy program antywirusowy rozwijany w Czechach. Wersja 2018 ma odświeżony interfejs i zapewnia ochronę przed wirusami, ransomware'em, oprogramowaniem szpiegującym i innymi odmianami malware'u. Program oferuje również inteligentne funkcje analizy powstrzymujące zagrożenia, zanim te wyrządzą szkody, nowy tryb pasywny dla osób korzystających z kilku programów zabezpieczających, a także specjalny tryb dla graczy wstrzymujący wszystkie powiadomienia Windows i programu **Avast**. W ustawieniach instalatora programu warto wyłączyć moduły komercyjne.

SPECJALNY TRYB CICHY

Program dość często wyświetla powiadomienia, którym towarzyszy komunikat głosowy. W najnowszej wersji jest specjalny tryb cichy, który pozwoli pozbyć się powiadomień podczas pracy lub rozgrywki.

1 Po uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Wydajność**, a następnie na **Tryb cichy**.

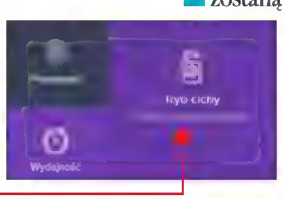

2 Wyświetla się lista programów, których uruchomienie będzie włączało tryb cichy. Możemy dodawać kolejne aplikacje, klikając na **Dodaj nową aplikację**. Po prawej stronie nazwy aplikacji powinien być aktywny przełącznik **Tryb cichy**.

INTELIGENTNY SKAN

1 W głównym oknie programu klikamy po lewej stronie na **Ochrona**, a potem na **Uruchom inteligentne skanowanie**. Jest to specjalny tryb, który nie zajmuje dużo czasu, a dokładnie sprawdza komputer i sieć.

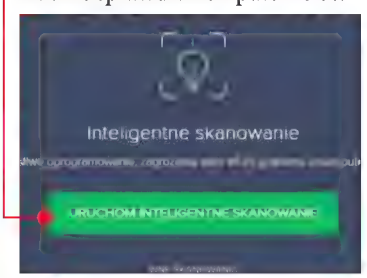

2 Po zakończeniu skanowania, jeśli zostaną wykryte problemy, klikamy na **Rozwiąż problemy**. Następnie wykonujemy kolejne kroki, które zaleca kreator, i przechodzimy do zakończenia skanowania.

BEZPIECZNE HASŁA

SKRYTKA NA HASŁA

KeePass 2.40

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **067 / 068** (PL) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **https://keepass.info**

- opcjonalne rozszerzenia
- możliwość pracy w trybie portable
- opcja blokady plikiem-kluczem

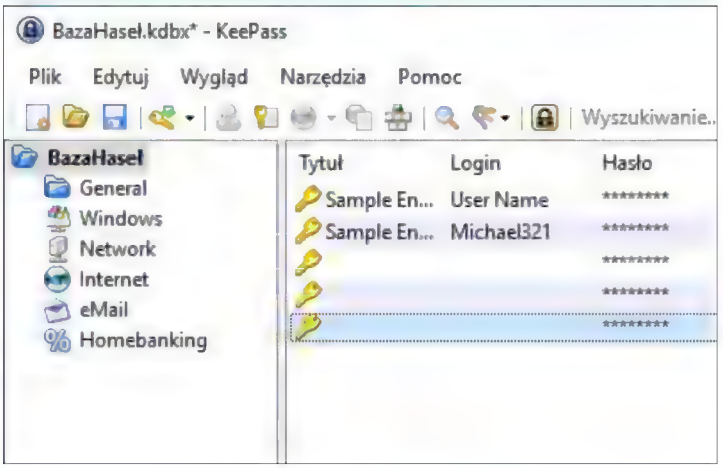

Najpopularniejszy bezpłatny program do bezpiecznego przechowywania haseł, numerów PIN i innych poufnych informacji w komputerze. Dane przechowywane w **KeePass** są silnie szyfrowane – dostęp do nich możliwy jest wyłącznie po podaniu ustalonego przez nas hasła głównego lub/i opcjonalnego pliku-klucza. Program może również działać w trybie przenośnym, bez potrzeby instalacji w systemie, dzięki czemu można go przechowywać na przykład na pendrivie. Możliwości KeePass można rozbudowywać za pomocą rozszerzeń dostępnych na stronie internetowej producenta.

SPOLSZCZENIE

Na płycie Niezbędnika znajduje się również spolszczenie do programu – warto z niego skorzystać. Znajdujemy **KeePass 2.40 PL** – i klikamy na **Instaluj**. Przechodzimy do folderu, w którym zostanie zapisany plik, i przenosimy go do katalogu instalacyjnego KeePass – standardowo jest to **C:\Program Files (x86)\KeePass Password Safe 2\Languages**. Uruchamiamy KeePass i klikamy na **View**, **Change Language**. Klikamy na język polski i wyrażamy zgodę na ponowne uruchomienie programu.

BAZA HASEŁ

1 Klikamy na **Plik**, **Nowy** i klikamy na **OK**. Zapisujemy bazę danych w wybranej lokalizacji na dysku, klikając na **Zapisz**. Tworzymy hasło główne do całej bazy danych i klikamy na **OK**.

2 Nowe wpisy dodajemy, klikając na **Dodaj wpis** na górnym pasku.

GENERATOR HASEŁ

KeePass ma wbudowany specjalny generator, który pozwoli na stworzenie bardzo silnych haseł.

1 Klikamy na górnym pasku na **Narzędzia**, **Generuj hasło**.

2 Podajemy długość hasła i rodzaj znaków, z jakich ma się składać. Przechodzimy do zakładki **Podgląd** – tu możemy podejrzeć przykładowo wygenerowane hasła. Jedno kopiujemy i zapisujemy w programie.

ZMIANA SKRÓTU

Warto zmienić standardowy skrót włączający KeePassa ctrl+alt+A na inny. Klikamy na **Narzędzia**, **Opcje**. Na zakładce **Integracja** i zmieniamy kłopotliwy skrót.

OCHRONA PRYWATNOŚCI W SIECI

Tor Browser to połączenie możliwości przeglądarki internetowej i programów VPN, których zadaniem jest tworzenie możliwości szyfrowania naszego połączenia, dzięki czemu nasza lokalizacja i prawdziwy adres jest praktycznie nie do wykrycia. Dostawca usług internetowych widzi jedynie to, że korzystaliśmy z internetu, lecz nie ma informacji na temat przebiegu połączenia. Widzi jedynie adres IP serwera, z którym się łączymy. Rozwiązanie fundacji Tor jest całkowicie darmowe – jednak co za tym idzie, ilość serwerów jest ograniczona, a liczba użytkowników wciąż rośnie, więc przeglądanie internetu może być dość powolne. Należy więc decydować, kiedy potrzebujemy anonimowości, a kiedy szybkości połączenia.

PIERWSZE KROKI

1 Po zainstalowaniu programu i pierwszym uruchomieniu pojawi się ekran konfiguracyjny. Jeśli nie korzystamy z serwera proxy, klikamy po prostu na **Połącz**.

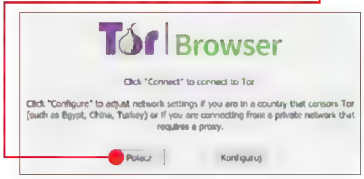

2 Po chwili pojawi się ekran główny przeglądarki z wyszukiwarką DuckDuckGo, która jest anonimową alternatywą dla Google.

3 Po przejściu na dowolną witrynę i kliknięciu na symbol kłódki na pasku adresowym zobaczymy szczegóły połączenia. Zielona kłódka oznacza bezpieczne połączenie, a **Tor Circuit** to moduł, który przedstawia naszą ścieżkę w sieci do wybranej witryny. Gdy klikniemy na opcję **New Circuit for this Site**, zmieni się nasza ścieżka.

Uwaga! Nie pobierajmy dużych plików z wykorzystaniem sieci Tor i nie oglądajmy filmów na YouTube. Przeglądarka ma słabą przepustowość, oparta jest na komputerach i serwerach wolontariuszy. Jeśli nie potrzebujemy anonimowości, korzystajmy ze zwykłej przeglądarki.

ANONIMOWA PRZEGLĄDARKA
Tor Browser 8

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **115 / 116** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.torproject.org**

- połączenie przeglądarki WWW i VPN-a
- zapewnia anonimowość
- wolniejszy transfer danych
- dodatkowe wtyczki z zabezpieczeniami

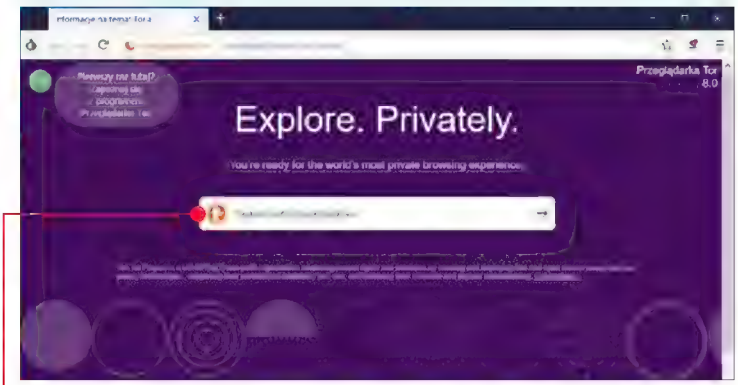

REKLAMA

Bitdefender

ANTYWIRUSOWA
OCHRONA
GODNA ZAUFANIA

Lekka dla systemu

Bitdefender chronimy 500 MLN użytkowników

Ochrona przed wirusami
Szyfrowanie plików, tworzenie chronionych hasłem folderów
Asystent rodzica: blokowanie stron i gier, monitoring facebooka
Ochrona bankowości internetowej

edycja 2019

Bitdefender TOTAL SECURITY
Bitdefender ANTIVIRUS PLUS
Bitdefender FAMILY PACK
Bitdefender INTERNET SECURITY
Bitdefender ANTIVIRUS FOR MAC

AV
PC 29 TIME WINNER
AV-TEST AWARD BEST PERFORMANCE

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH

Oto zestaw pięciu najlepszych programów do nauki: **astronomii**, **geografii**, **programowania**, **matematyki**, **języków obcych** i właściwie wszystkiego, co wymaga pamięciowego opanowania materiału

STELLARIUM 0.18.2

Stellarium to darmowy program – planetarium. W realistyczny sposób wizualizuje wygląd nieba w dowolnym momencie i miejscu. Pozwala zaplanować obserwacje, ocenić, czy w ogóle mają sens (aktualna pogoda to tylko jeden z wielu czynników, które wpływają na widoczność ciał niebieskich). Stellarium wyświetla niebo z uwzględnieniem zaświetlenia blaskiem miast, tych mniejszych i większych. Możemy symulować zmianę wyglądu nieba w miarę upływu czasu, a co najważniejsze, odnaleźć na wirtualnym niebie miliony obiektów (część baz danych należy pobrać z internetu). Oprócz gwiazd Stellarium wyświetla pozycje planet, księżyców, satelitów, galaktyk, komet i innych obiektów głębokiego nieba. Liczbę wyświetlanych obiektów i typ projekcji obrazu możemy dobrać do naszych potrzeb. O zaawansowaniu Stellarium świadczy fakt, że jest ono wykorzystywane w planetariach do symulacji wyglądu nieba, a także przez obserwatorów do sterowania sprzętem i symulacji uzyskiwanego obrazu nieba.

Licencja: **FREEWARE**, DVD-KOD: **109**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**.
Internet: **http://stellarium.org**

GOOGLE EARTH PRO 7.3.2

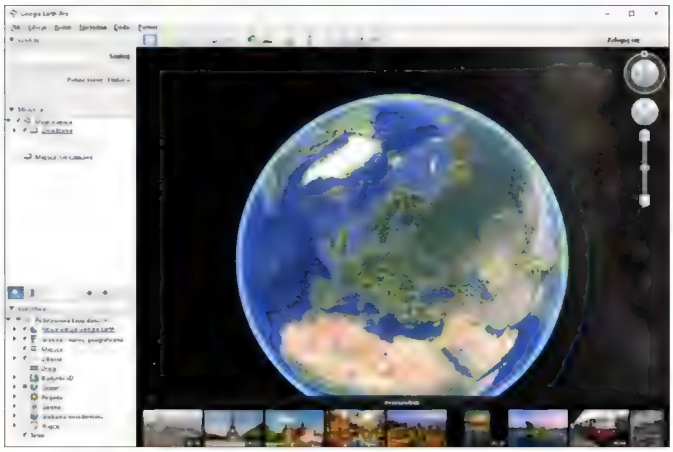

Rozbudowana wersja popularnego programu wyświetlającego na trójwymiarowym modelu kuli ziemskiej zdjęcia satelitarne, lotnicze i panoramy zrobione z poziomu ulicy oraz różnego rodzaju informacje geograficzne i turystyczne. Dodatkowe funkcje wersji Pro to możliwość pomiaru powierzchni, promieni i obwodu obszarów, narzędzie Movie Maker do przygotowywania materiałów multimedialnych, drukowanie zrzutów ekranu w wysokiej rozdzielczości oraz zaawansowane funkcje Importowania danych GIS (ang. Geographic Information System). Z lewej strony okna możemy włączać różne warstwy, na przykład **Pogoda** czy **Ocean / Wraki statków**.

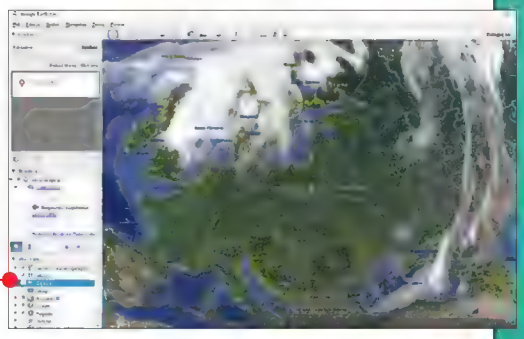

Licencja: **FREEWARE**, DVD-KOD: **057**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**.
Internet: **www.google.pl/intl/pl/earth**

SCRATCH 2.0 OFFLINE EDITOR 461

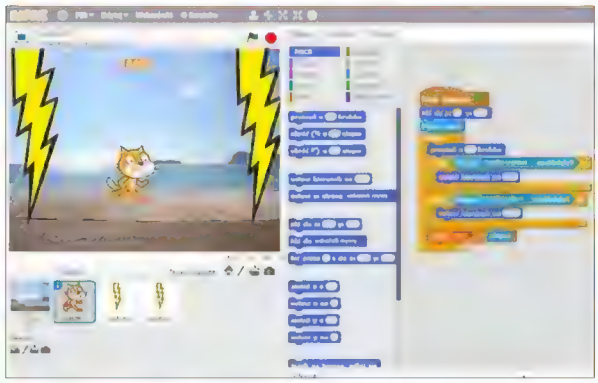

Więcej o programowaniu w Scratchu przeczytasz w Biblioteczce Komputer Świata 3/2015 dostępnej na LITERIA.PL (wydanie papierowe) oraz na WWW.KSPLUS.PL (e-wydanie)

Scratch to najpopularniejsze narzędzie edukacyjne stworzone z myślą o nauczaniu dzieci i młodzieży podstaw programowania. Zamieszczone na płycie Niezbędnika środowisko programistyczne umożliwia tworzenie i uruchamianie programów napisanych w języku Scratch bez potrzeby korzystania z internetu. Za jego pomocą można łatwo tworzyć interaktywne historyjki, animacje, gry i muzykę. Programowanie odbywa się w sposób wizualny – elementy języka mają kształt puzzli odzwierciedlających popularne instrukcje programistyczne – układając je w określonym porządku, tworzymy kod przypisany określonemu obiektowi. Program do poprawnej pracy wymaga zainstalowania Adobe AIR.

Licencja: FREEWARE, DVD-KOD: 101, Rejestracja: NIE, Język **polski**, Internet: **https://scratch.mit.edu**

SMATH STUDIO 0.99

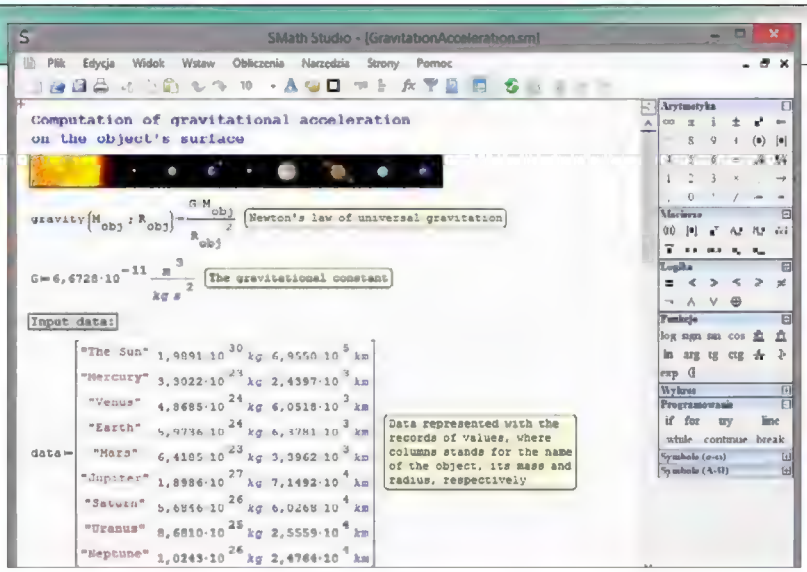

SMath Studio to rozbudowany bezpłatny kalkulator do wykonywania obliczeń matematycznych. Pozwala obliczać ułamki, logarytmy, macierze, całki, granice, liczby zespolone, funkcje trygonometryczne, przeliczać formuły matematyczne, tworzyć wykresy, a także wstawiać gotowe wzory i funkcje. Wszystkie operacje matematyczne przeprowadzamy na wirtualnej kartce papieru. Gotowe obliczenia można wydrukować lub zapisać w postaci pliku graficznego.
Funkcje programu można rozszerzać za pomocą wtyczek. Wbudowane narzędzie do zarządzania rozszerzeniami pozwala uzyskać dostęp do setek oficjalnych i niezależnych zasobów, takich jak przykłady użycia, wtyczki, aplikacje oparte na SMath Viewer, samouczki.

Licencja: FREEWARE, DVD-KOD: 105, Rejestracja: NIE, Język **polski**, Internet: **https://en.smath.info**

ANKI 2.1

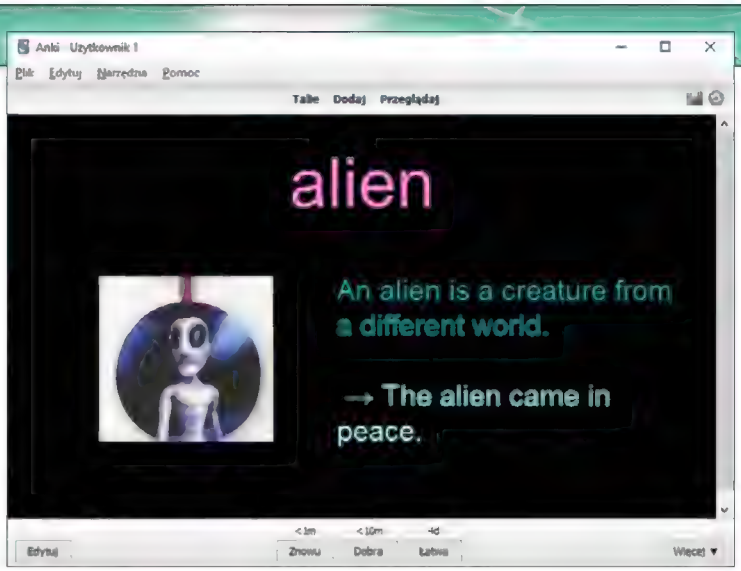

Popularny program do nauki języków obcych metodą wielokrotnych powtórzeń. Najczęściej jest wykorzystywany do nauki słownictwa i zasad gramatycznych, ale można go używać również w nauce wielu innych dziedzin wiedzy, zapamiętywania definicji, terminów i obrazów. Przydaje się jako pomoc w zapamiętywaniu zagadnień medycznych czy prawniczych, do nauki geografii czy chwytów gitarowych. Fiszki do powtórek mogą zawierać tekst, grafikę, dźwięk i nagrania wideo. Dzięki opcji łatwego dodawania materiałów do nauki (wiele z nich jest dostępnych na stronie internetowej programu) do dyspozycji mamy duży wybór bezpłatnych, wielojęzycznych kursów (możemy tworzyć również własne materiały). **Anki** pozwala synchronizować karty na wielu urządzeniach. Oprócz wersji na komputery program jest dostępny także jako aplikacja mobilna na platformy Android i iOS.

Licencja: FREEWARE, DVD-KOD: 013, Rejestracja: NIE, Język **polski**, Internet: **https://apps.ankiweb.net**

Fot. Andrey Kotko/123rf.com

UBUNTU 18.04

SYSTEM OPERACYJNY
Ubuntu 18.04.1 LTS

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **118** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.ubuntu.com**

WYMAGANIA MINIMALNE:
- 2 GB RAM
- 25 GB wolnego miejsca na dysku
- karta graficzna działająca z minimalną rozdzielczością 1024×768
- napęd DVD albo port USB

STANDARDOWE PROGRAMY DOSTĘPNE PO INSTALACJI:
- przeglądarka internetowa: **Mozilla Firefox**
- odtwarzacz wideo: **Totem**
- odtwarzacz muzyki: **Rhythmbox**
- pakiet biurowy: **LibreOffice**
- klient poczty e-mail: **Thunderbird**

Najbardziej znana dystrybucja systemu operacyjnego Linux, przeznaczona głównie do zastosowań domowych i biurowych, w najnowszej odsłonie **Bionic Beaver** – Bioniczny Bóbr. To pierwsza od lat wersja oznaczona jako **LTS** (Long Time Support) – będzie ona wspierana przez pięć lat aż do 2023 roku.

Najważniejsza zmiana w tej wersji systemu to powrót do znanego z wcześniejszych wydań środowiska graficznego **GNOME** i porzucenie mniej wydajnego i nielubianego przez użytkowników **Unity**. Wprowadzono też wiele poprawek i aktualizacji, które były zgłaszane przez użytkowników. Domyślnie dostępne po zainstalowaniu systemu programy nie zostały wybrane przez deweloperów, ale przez społeczność korzystającą z Ubuntu. Jest to świetne rozwiązanie, które jednocześnie pokazuje, że deweloperom zależy na opinii użytkowników ich systemu. Nową dostępną standardowo funkcją jest przejście w stan wstrzymania po 20 minutach bezczynności, jeśli nasze urządzenie jest zasilane z akumulatora – to wygodne dla użytkowników laptopów.

System można wypróbować w wersji Live bez instalowania go w komputerze – wystarczy wypalić zamieszczony na DVD obraz ISO na czystej płycie i uruchomić z niej komputer. Ubuntu można uruchamiać również z pamięci USB, jeśli stworzymy bootowalny nośnik za pomocą zamieszczonego na płycie programu **Rufus** (DVD-KOD: **100**). Ubuntu można wypróbować również w Windows, uruchamiając go w maszynie wirtualnej utworzonej w programie **VirtualBox** (DVD-KOD: **121**), który też znajdziemy na płycie.

Wysokiej jakości tapety

Po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na wolną przestrzeń pulpitu i wybraniu opcji **Zmień tło pulpitu**, a następnie kliknięciu na **Tło** możemy wybrać jedną z wielu tapet o wysokiej rozdzielczości. Możemy w ten sposób dopasować wygląd naszego pulpitu do naszych upodobań.

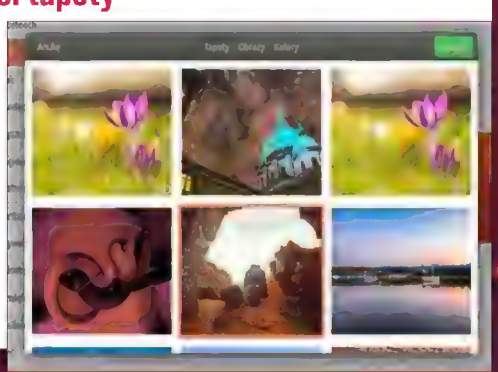

TWORZYMY BOOTOWALNY NOŚNIK USB Z WERSJĄ LIVE UBUNTU
Rufus 3.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **100** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **https://rufus.akeo.ie**

Po utworzeniu bootowalnego nośnika z wersją Live Ubuntu będziemy mogli przetestować Linuxa bez konieczności instalowania go na dysku komputera. Do wykonania tego zadania będzie nam potrzebny pendrive o rozmiarze minimum 4 GB, program **Rufus** oraz obraz systemu w wersji ISO (dostępny na płycie).

Uwaga! Obraz ISO systemu Ubuntu możemy również pobrać z KŚ+.

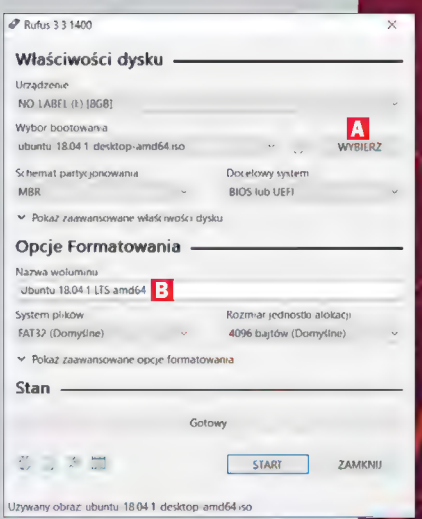

1 Po umieszczeniu płyty w napędzie i uruchomieniu programu startowego płyty Niezbędnika przechodzimy do kategorii **Linux**, **Ubuntu 18.04.1** i klikamy u dołu okna na **Kopiuj**, po czym zapisujemy obraz na dysku.

2 Teraz podłączamy nośnik USB i uruchamiamy program Rufus. Następnie wybieramy nasz nośnik i w polu **Wybór bootowania** klikamy na **Wybierz** **A**. Przechodzimy do lokalizacji z zapisanym obrazem Ubuntu i wskazujemy go **B**.

3 Pozostaje nam kliknąć na **Start**, wyrazić zgodę **na usunięcie wszystkich danych z pendrive'a** i poczekać na zakończenie procesu.

4 Restartujemy komputer i zmieniamy ustawienia BIOS/UEFI tak, aby komputer uruchomił się z nośnika bootowalnego – możemy wypróbować Ubuntu.

Aktualizacje systemu

Ubuntu automatycznie po uruchomieniu systemu raz na jakiś czas sprawdza aktualność naszego systemu i informuje o możliwości wykonania uaktualnienia różnych pakietów.

Jeśli klikniemy na **Ustawienia**, będziemy mogli skonfigurować częstotliwość sprawdzania dostępności aktualizacji oraz określić, jakie działania mają być automatycznie podejmowane. Jest to duża przewaga w stosunku do systemu Windows, gdzie w wersji Home użytkownik ma bardzo ograniczoną kontrolę nad procesem aktualizacji.

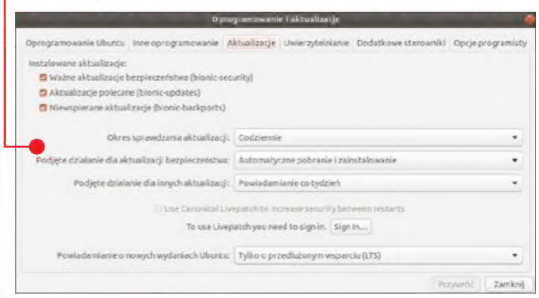

Zdaniem autora

KLASYK W ŚWIECIE LINUXA

Krzysztof Dziedzic

Od wielu lat Ubuntu jest jedną z najbardziej dopracowanych dystrybucji. W wersji 18.04.1 poprawiono szatę graficzną, szybkość działania systemu i dodano wiele nowych funkcji. Jest to doskonała propozycja dla osób początkujących w świecie Linuxa, ponieważ w sklepie w systemie znajdziemy mnóstwo aplikacji, a dodatkowe łatwo zainstalujemy. Właściwie w ogóle nie ma potrzeby uruchamiać terminalu i wpisywać skomplikowanych komend. System obsługuje się bardzo intuicyjnie.

Oprogramowanie Ubuntu

Systemowy sklep z aplikacjami o nazwie Oprogramowanie Ubuntu został ulepszony graficznie. Interfejs jest teraz znacznie bardziej przejrzysty, a znajdowanie programów jeszcze łatwiejsze. Możemy skorzystać z funkcji wyszukiwania lub z dostępnych kategorii. Instalacja programów ze sklepu jest bardzo prosta. Wystarczy wybrać program, klikając na jego miniaturę, następnie kliknąć na **Zainstaluj**, podać hasło administratora i program zostanie zainstalowany oraz automatycznie umieszczony na liście dostępnych aplikacji.

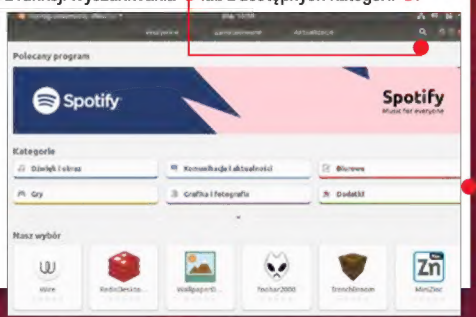

Instalowanie programów spoza sklepu

W sklepie z aplikacjami Oprogramowanie Ubuntu jest wiele programów, ale nie wszystkie – nie znajdziemy w nim tych, które nie są otwartoźródłowe. Co zatem zrobić, jeśli chcemy zainstalować choćby Chrome czy Skype'a? Możemy to zrobić podobnie jak w Windows. Oto jak zainstalować przeglądarkę Chrome.

1 Uruchamiamy przeglądarkę Firefox (skrót jest na pasku szybkiego wyboru), wchodzimy na stronę domową Google: **https://www.google.com/intl/pl_ALL/chrome** i klikamy na **Pobierz Chrome**.

2 Zaznaczamy opcję pobierania pakietu z rozszerzeniem **.deb** i klikamy na **Zaakceptuj i zainstaluj**. (Pobierając inne programy, także zawsze szukamy paczek z rozszerzeniem .deb – są to odpowiedniki plików .exe w Windows).

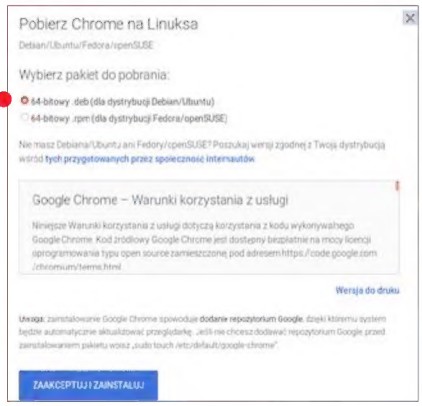

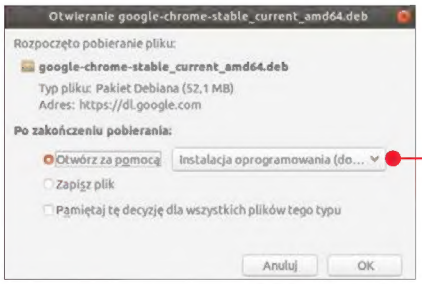

3 Wybieramy opcję uruchomienia instalacji bezpośrednio po pobraniu, w sekcji **Po zakończeniu pobierania:** wybierając **Instalacja oprogramowania**. Klikamy na **OK**.

4 Po chwili pojawi się okno instalatora, a my musimy jedynie kliknąć na **Zainstaluj**. Skrót do programu zostanie umieszczony na liście wszystkich naszych aplikacji.

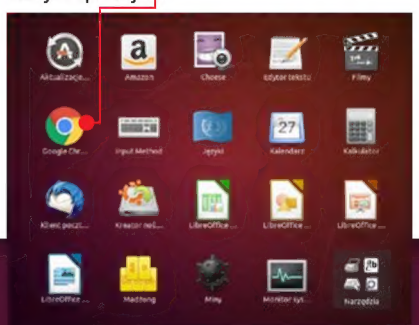

Tryb nocnego światła

Korzystanie z komputera w nocy bez odpowiedniego oświetlenia może męczyć oczy. W Ubuntu pojawił się dostępny domyślnie specjalny tryb nocny, który pozwala na ustawienie automatycznej zmiany wyświetlanego koloru ekranu na bardziej ciepły w nocy, co ma poprawić komfort pracy.

1 Klikamy w prawym górnym rogu ekranu i wybieramy ikonę ustawień.

2 Następnie klikamy po lewej stronie na **Urządzenia**, a na następnym ekranie na **Ekrany**.

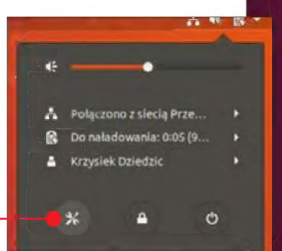

3 Po prawej stronie znajdziemy opcję **Nocne światło**. Klikamy na nią, by ją aktywować. Możemy ustawić ręcznie godziny działania tego trybu lub pozostawić domyślne działanie od zachodu do wschodu słońca.

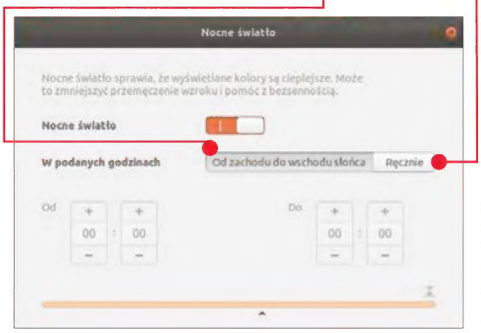

ZESPÓŁ TWOJEGO NIEZBĘDNIKA

W 100. numerze Niezbędnika chcemy przedstawić się nieco bliżej i pokazać cały nasz zespół, wszystkich, którzy starają się, by ukazywały się kolejne numery naszego magazynu z płytami pełnymi programów i by e-maile od Was nie czekały za długo na odpowiedzi. Nie wszyscy zawsze występują w stopce redakcyjnej, ale wkład każdej z tych osób jest niezwykle ważny.

Rafał Kamiński
Redaktor naczelny. Zatwierdza lub odrzuca nasze pomysły. Każdy tekst przechodzi przez jego oczy i ręce. Nic mu nie umknie – i całe szczęście :)

Mariusz Michalski
Szef programowy Niezbędnika. Ma decydujący wpływ na zawartość płyt i programy opisywane na łamach czasopisma. Współtworzy Niezbędnik od drugiego numeru.

Jolanta Rososińska
Korektorka. Stara się, żeby w Niezbędniku nie było błędów ani literówek, są za to polskie znaki, które często umykają uwadze autorów ;)

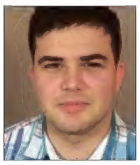

Krzysztof Dziedzic
Autor Niezbędnika, informatyk, programista. Jego ulubione tematy to Linux we wszelkich odmianach, szyfrowanie, zabezpieczenia i sieci.

Alicja Żebruń
Autor Niezbędnika, fotograf i specjalista od oprogramowania graficznego. Photoshop i GIMP nie mają przed nią tajemnic.

Mariusz Rybak
Redaktor graficzny. Łamie wszystkie teksty w Niezbędniku, to znaczy starannie i estetycznie układa je na stronach tak, żeby wszystko było czytelne, ładne i dobrze się czytało.

Konrad Jagaciak
Autor Niezbędnika, programista, który prowadzi zajęcia dla młodzieży o programowaniu i najbardziej lubi pisać o tworzeniu gier i pisaniu programów.

Karol Żebruń
Autor Niezbędnika, astronom, który od lat pisze o komputerach: edycja audio i wideo, instalacja i reinstalacja, porządki na dysku, przenoszenie systemu...

Robert Dobrzyński
Dyrektor artystyczny. Jego dzieło to okładki i ilustracje w Niezbędniku. Dzięki niemu nasz magazyn jest tak kolorowy i atrakcyjny.

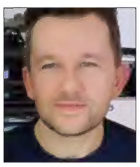

Paweł Bulwan
Menedżer ds. wydawniczych. Zaklepuje terminy w drukarni i tłoczni, pilnuje, by wszystko wszędzie trafiło na czas.

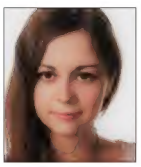

Karolina, Katarzyna i Andrzej – zespół BOK
Odpowiadają na e-maile Czytelników i pilnują, by wszystkie zgłaszane problemy były rozwiązywane najszybciej, jak to możliwe. To pierwsza linia kontaktu z redakcją.

JAK KUPIĆ NUMERY ARCHIWALNE

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika. Można je zamówić, dzwoniąc pod numer telefonu **22 33 67 901**, infolinia **801 000 869** lub wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**. Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **www.literia.pl** oraz jako e-wydania w KŚ+ (**www.ksplus.pl**).

Twój Komputer Niezbędnik
www.komputerswiat.pl
od 2000 roku

Adres redakcji:
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
redakcja@komputerswiat.pl
REDAKTOR NACZELNY: Rafał Kamiński
PRZYGOTOWANIE PŁYTY: Mariusz Michalski
REDAKTOR WYDANIA: Agnieszka Al-Jawahiri

AUTORZY: Agnieszka Al-Jawahiri, Krzysztof Dziedzic, Alicja Żebruń, Karol Żebruń
KOREKTA: Jolanta Rososińska
DZIAŁ DTP: Robert Dobrzyński, Mariusz Rybak

Wydawca:
RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
tel. 22 2320000, 22 2320001

PREZES ZARZĄDU: Mark Dekan
PREZES HONOROWY: Wiesław Podkański
DYREKTOR GENERALNY: Marcin Biegluk
DYREKTOR WYDAWNICZY: Paweł Paczuski
DYREKTOR FINANSOWY: Krzysztof Stopa
DYREKTOR SPRZEDAŻY: Mariusz Wąsiński
DYREKTOR MARKETINGU: Joanna Kloskowska

ringier axel springer
od 1994 roku

media impact

BIURO REKLAMY: Media Impact
reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

BUSINESS PROJECT MANAGER: Paweł Bulwan

DZIAŁ PERSONALNY: Monika Remiszewska
KSIĘGOWOŚĆ: Katarzyna Fita (dyrektor)
KOLPORTAŻ: Rafał Kamiński (dyrektor)
PRODUKCJA: Mariusz Gajda (dyrektor)
DRUK: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o., Wyszków

PRENUMERATA I EGZEMPLARZE ARCHIWALNE:
www.literia.pl, tel. 22 3367901, infolinia 801000869;
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)
SPRZEDAŻ INTERNETOWA: www.literia.pl
PRENUMERATA ZAGRANICZNA: www.literia.pl
E-WYDANIA: ksplus.pl

PBC POLSKIE BADANIA CZYTELNICTWA

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

NOWA KSIĄŻKA
JUŻ W SPRZEDAŻY

NAUCZ SIĘ
POSŁUGIWAĆ JĘZYKIEM C# NA KONKRETNYCH PRZYKŁADACH

NA DVD
NAJWAŻNIEJSZE NARZĘDZIA DLA PROGRAMISTÓW I MATERIAŁY SZKOLENIOWE

BONUS
DODATKOWE PROGRAMY DO TWORZENIA APLIKACJI NA ANDROIDA

KSIĄŻKĘ KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA WWW.LITERIA.PL
E-WYDANIE DO NABYCIA NA WWW.KSPLUS.PL

W JUBILEUSZOWYM NUMERZE MAGAZYNU KOMPUTER ŚWIAT

WYDANIE KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ I NA **WWW.LITERIA.PL**
E-WYDANIE DO NABYCIA NA **WWW.KSPLUS.PL**